

polgármesterek találkozója

bkk 5. diszelőadás az operaházban az európai polgármesterek tiszteletére

t -don/mm/ny zs la

1972. szeptember 26.

kedden este az európai fővárosok vezetői tiszteletére a magyar állami operaházban diszelőadást tartottak. a vendégek bartók béla a kékszakállu herceg vára, a fából faragott királyfi és a csodálatos mandarin című művét tekintették meg.
/mtl/

-18-

- v é g e -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1972. szeptember 27.

bb 1. a fegyveres erők napján meghirdetik az uttörő honvédelmi szemlét - szabó ferenc főtitkár nyilatkozata

t vt/pá szb zs

1972. szeptember 27.

egy évtizeddel ezelőtt alakultak meg országszerte az uttörő-honvédelmi alegységek. ezzel kapcsolatban szabó ferenc, a magyar uttörők szövetségének főtitkára elmondta az mti munkatársának:

- a pajtások a honvédelmi alegységekben olyan technikai ismeretekhez jutnak, olyan jártasságokra és készségekre tesznek szert, amelyek egyaránt hasznosak a tanulás elősegítése, az építőmunkára, a haza védelmére való felkészülés szempontjából. a programok összeállításához és lebonyolításához értékes segítséget nyújtanak a néphadsereg, a határőrség, a munkásőrség, a rendőrség parancsnokságai, kisz-bizottságai, az mhsz klubjai és a szolgálatukat teljesítő katona-fiatalok. a honvédelmi alegységek - ezt a segítséget felhasználva - elmélyítik, kiegészítik az uttörőcsapatok és az iskolák sokoldalú hazafias és honvédelmi nevelőmunkáját. programjuk alkalmas arra, hogy játékos, romantikus formában fejlessze a gyerekek fizikai és szellemi képességeit, szoros összhangban a honvédelmi nevelés céljaival.

- az mhsz segítségével szervezzük például évente az uttörő honvédelmi versenyt és az uttörő lövészversenyt. az érdeklődésre jellemző, hogy csupán a legutóbbi tanévben a honvédelmi versenyen több mint negyedmillió, a lövészversenyen pedig csaknem 200 ezer pajtás vett részt. /folyt.köv./

-1-

bb 1. /a fegyveres erők... 1. folyt./-szb

a honvédelmi szakkörökben 1965-ben még csak alig ezren tevékenykedtek, ma már a tagok száma meghaladja a 20 ezret. a határőr szakaszokban mintegy 10 ezer uttörő munkálkodik, 1965-ben csak 687-en voltak. az idén alakultak meg az első munkásőr uttörő szakaszok, amelyekben jelenleg kétezer pajtás tömörül. néhány helyen már polgári védelmi uttörő szakaszok is vannak

- tapasztalataink azt bizonyítják, hogy a haza védelmére való felkészítés megalapozására kitűnő eszköz és lehetőség történelmi multunk haladó hagyományainak ápolása, a szabadságharcok, a hősi csaták felidézése. már készülünk arra, hogy a spanyol szabadságharc 40. évfordulóján felelevenítsük az „ezernyelvű, egyszívű brigád”, hőstetteit színes, játékos formában - hasonlóan korábbi akciókhoz - a pajtások közreműködésével.

- mint játékos módszerek, közismertek az akadályversenyek, a harci turák, a számháborúk. jól beváltak a laktanyákban rendezett ugynevezett nyitott napok, amelyek sok élményt biztosítanak a gyerekeknek, csakugy, mint a honvédelmi minisztérium által mind több helyen létrehozott haditechnikai parkok. az említettek szintén hasznos, értékes formái, eszközei a honvédelmi nevelésnek.

- ugy véljük, jó alkalom lesz az elmúlt évtized eredményeinek bemutatására, a honvédelmi alegységek eddigi tevékenységének átfogó felmérésére, értékelésére az uttörő honvédelmi alegységek szeptember 28-án kezdődő első országos találkozója pákozdon és környékén. ezt egybekapcsoljuk a fegyveres erők napjának megünneplésével. ezuttal hirdetjük meg első ízben az uttörő honvédelmi szemlét „trombita harsog, dob pereg...”, címmel. új, nagyszabású akciónk célja a hazafias és honvédelmi nevelés módszereinek, lehetőségeinek tovább bővítése, egyben az 1972-73. uttörő évi fő feladatok végrehajtásának segítése - fejezte be nyilatkozatát szabó ferenc főtitkár./mti-

..-

bb 2. entzbruder dezső diákkori tanulmánya a forradalmi muzeumban

vid-ká szb hgy

1972. szeptember 26.

sárváron költözködés közben előkerült entzbruder dezső kommunista mártír diákkori tanulmánya, amelyet hatvan évvel ezelőtt a pápai állami tanítóképző intézet harmadik évfolyamos hallgatójaként, 1912. április 27-én olvasott fel az ifjusági önképzőkör rendes ülésén. a tanulmány gróf zichy géza egyik zeneművét elemzi. a kommunista mártír diákkorból származó kézirat a vas megyei forradalmi muzeumba került. /mti/

..-

-2-

10

bb 3. megfiatalítják a nemzeti muzeumot - tűzoltólétrás vizsgálat - sok gondot okoznak a galambok

i sb/gg szb ie

1972. szeptember 27.

a nemzeti muzeum tekintélyes klasszicista stílusú épülete, pollack mihály alkotása immár 125 éves. a város poros, füstös levegője nemcsak bekormozta falait, hanem korróziós hatása sok díszét is megtámadta. így jogos aggodalom vezette az értékes műemlék általános megfiatalítását előkészítő budapesti városépítési tervező vállalatot, amikor különleges specialistáknak, a földmérő és talajvizsgáló vállalat építésvegyészeti és korrózióvédelmi osztályának adott megbízást a főhomlokzati timpanon szoborcsoportjának megvizsgálására. ugyanis - bár csak kevesen tudják - a kőszobroknak látszó allegorikus alakok nem kőből és márványból, hanem kőszerű bevonattal borított fémből készültek. ugyanilyen „csalóka”, a nagy oszlopfőket díszítő akantusz-levelek anyaga is. a „diagnosztáknak”, azt kellett kideríteniük, milyen fém az alkotóanyag, és kell-e rozsdátlanítani, javítani.

a szakértők meglehetősen szokatlan módon, tűzoltólétrával jutottak el a 25 méter magasságban levő vizsgálati helyre, a timpanon szobraihoz. így állványozás nélkül, rendkívül gyorsan végeztek a mintavétellel. csaknem husz helyen „lékelték”, meg az üreges szobrokat, s műanyagdugóval mindjárt elzárták, tömítették a „sebészi beavatkozás”, helyét. az anyagminták metallográfiai és vegyi vizsgálatai kimutatták, hogy a szobrok és az akantusz levelek egyaránt horganyból készültek, s megnyugtató választ adott a mikroszkópos ellenőrzés is, mert a horgany jól bírja a megpróbáltatásokat, még mindig kifogástalan állapotban van, de festékbevonata javításra szorul. a szakértők megállapították, hogy az oxidálást gátló festékréteg és a kőszerű bevonat megrongálódását főként a galambok okozták. ezek a sokaknak kedves madarak ugyanis egyáltalán nem tisztelik a szobrokat, bepiszkitják a műemlék díszét, a nyomukban maradt tisztátlan anyag vegyi hatása pedig az időjárásnál, a pornál és a koromnál is erőteljesebben rongáló. a szakszerű restauráláson túl tehát megnyugtató megoldást kell keresni a galambok távoltartására, kilakoltatásra, esetleg áttelepítésére, ami más országok műemlékeiben gazdag városaiban már többször eredményre vezetett. /mti/

..-

-3-

10

bb 4. dobó istvánra és gárdonyi gézára emlékeznek - egerben rendezik meg a muzeumi és műemléki hónap országos megnyitóját

vid-ká szb hgy

1972. szeptember 27.

Jeles évfordulók megünneplésére készülnek egerben. az idén emlékeznek meg gárdonyi géza halálának 50., valamint dobó istván halálának 400. évfordulójáról. egerben száz évvel ezelőtt alapították a nagyértékű képtárat. e hármass jubileum jegyében kerül sor egerben a muzeumi és műemléki hónap országos megnyitójára, majd a hónap további rendezvényeire. a muzeumi és műemléki hónapot október 1-én az egeri várban nyitja meg köpeczi béla akadémikus, a magyar tudományos akadémia főtitkára. ezt megelőzően, szeptember 29-én a dobó istván nevét viselő katonai alakulatok, termelőszövetkezetek, szocialista brigádok, középiskolák, úttörőcsapatok képviselői nagyszabású találkozót rendeznek egerben. október 12-én, az országos tanácskozás részvevőinek jelenlétében, az egeri vár földbástyáján dobó istván érdemeit méltató márványtáblát helyeznek el. november 11-én, a dobó-téren, ifjúsági nagygyűlésen emlékeznek az egeri diákok a legendáshírű egeri várkapitányra.

gárdonyi géza munkásságának szemléltetésére számos kiállítás nyílik, a magyar irodalomtörténeti társaság pedig az író emlékeztetőre tudományos ülést tart egerben. ugyancsak egerben rendezik meg a gárdonyi géza nevét viselő intézmények, valamint úttörőcsapatok képviselőinek találkozóját, a fiatalok gárdonyival kapcsolatos irodalmi vetélkedőjét. október 30-án tartja alakuló ülését egerben a gárdonyi géza irodalmi társaság. a gárdonyi géza színház diszeldaraddal emlékezik meg a névadóról. /mti/

--

bb 5. a budai metró szakaszon novemberben indulnak próbaútra az első szerelvények

1 -don szb zs

1972. szeptember 27.

a kelet-nyugati metró-vonal második szakaszának építésében részvevő mintegy 30 vállalat „negyedik sebességre”, kapcsolt: október végéig be kell fejezniük a munkát, hogy a tervnek megfelelően novemberben próbaútra indíthassák az első szerelvényeket. a kocsikat - az előírások szerint - több hétig közlekedtetik a vonalszakasz ünnepélyes megnyitása előtt.

/folyt.köv./

10

-4-

bb 5. /a budai metró... 1. folyt./-szb

a közlekedési építő vállalat dolgozói az alagut vonalépítését már augusztusban befejezték. így a teljes vonalon azóta a társ-vállalatok munkásai dolgoznak, a szigetelési munkákat végzik.

többhelyütt azonban lemaradások vannak. éppen ezért az erőket - mint a két vezetői elmondották - elsősorban ezekre a munkahelyekre összpontosítják. a kossuth-lajos téri állomáson például gyorsítani kell a befejező munkákat, hogy a metró üzemeltető részlege a gépészeti berendezések üzemi próbáit meg tudja tartani. a batthyány téri állomáson a burkolással vannak késedelemben. a felszíni csatlakozásnál sürgősen el kell végezni a földem szigetelését, a felszíni csarnok helyiségeinek kőműves munkáit, valamint a szellőző építését. a moszkva téri állomáson jelenleg az ütemnek megfelelően halad a munka, de a következő hetekben a sokrétű építészeti feladatok miatt a tér- és az utrendezést gyorsítani kell majd.

a déli pályaudvari állomáson is a befejező kőműves munkák ütemét kell fokozni, hogy az üzemi terek gépészeti szerelésével idejében elkészüljenek. itt még hiányoznak az állomás világító lámpatestei, s még nincs befedve a kislejtakna.

egyébként a mélyállomások szerkezeti munkáinak építése befejezés előtt áll, s az időközben elrendelt pótmunkákkal is még ebben a hónapban végeznek az építők. /mti/

--

bb 7. gesztenyeszüret göcsejben

vid-ká szb hgy

1972. szeptember 27.

göcsej gesztenyeszüretében és a szőlőhegyek lankáin megkezdődött a gesztenyeszüret. az erdei termékeket értékesítő és feldolgozó vállalat szakemberei szerint jó közepes az idei szelidgesztenye termés, minőségileg pedig kifogástalan. a megye gesztenyetermő vidékein összesen mintegy 15 vagon termés összegyűjtésével számolnak. a zalaiban szedett gesztenye egy részét a nagy-marosói, a pilismaróti és az ácsi feldolgozó üzembe szállítják, ahol pürét készítenek belőle. a többit közvetlenül a fővárosi üzletekbe, a vendéglátóipari vállalatokhoz és az alföldi nagyvárosok üzleteibe szállítják. /mti/

--

-5-

10

bb 4. dobó istvánra és gárdonyi gézára emlékeznek - egerben rendezik meg a muzeumi és műemléki hónap országos megnyitóját

vid-ká szb hgy

1972. szeptember 27.

jeles évfordulók megünneplésére készülnek egerben. az idén emlékeznek meg gárdonyi géza halálának 50., valamint dobó istván halálának 400. évfordulójáról. egerben száz évvel ezelőtt alapították a nagyértékű képtárat. e hármas jubileum jegyében kerül sor egerben a muzeumi és műemléki hónap országos megnyitójára, majd a hónap további rendezvényeire. a muzeumi és műemléki hónapot október 1-én az egeri várban nyitja meg köpeczi béla akadémikus, a magyar tudományos akadémia főtitkára. ezt megelőzően, szeptember 29-én a dobó istván nevét viselő katonai alakulatok, termelőszövetkezetek, szocialista brigádok, középiskolák, uttorócsapatok képviselői nagyszabású találkozót rendeznek egerben. október 12-én, az országos tanácskozás részvevőinek jelenlétében, az egeri vár földbástyáján dobó istván érdemeit méltató márványtáblát helyeznek el. november 11-én, a dobó-téren, ifjúsági nagygyűlésen emlékeznek az egeri diákok a legendáshírű egeri várkapitányra.

gárdonyi géza munkásságának szemléltetésére számos kiállítás nyílik, a magyar irodalomtörténeti társaság pedig az író emlékeztetőre tudományos ülést tart egerben. ugyancsak egerben rendezik meg a gárdonyi géza nevét viselő intézmények, valamint uttorócsapatok képviselőinek találkozóját, a fiatalok gárdonyival kapcsolatos irodalmi vetélkedőjét. október 30-án tartja alakuló ülését egerben a gárdonyi géza irodalmi társaság. a gárdonyi géza színház diszeldadással emlékezik meg a névadóról. /mti/

-. -

bb 5. a budai metró szakaszon novemberben indulnak próbaútra az első szerelvények

i -don szb zs

1972. szeptember 27.

a kelet-nyugati metró-vonal második szakaszának építésében részvevő mintegy 30 vállalat „negyedik sebességre”, kapcsolt: október végéig be kell fejezniük a munkát, hogy a tervnek megfelelően novemberben próbaútra indíthassák az első szerelvényeket. a kocsikat - az előírások szerint - több hétig közlekedtetik a vonalszakasz ünnepélyes megnyitása előtt.

/folyt.köv./

10

-4-

bb 5. /a budai metró... 1. folyt./-szb

a közlekedési építő vállalat dolgozói az alagút vonalépítését már augusztusban befejezték. így a teljes vonalon azóta a társ-vállalatok munkásai dolgoznak, a szigetelési munkákat végzik.

többhelyütt azonban lemaradások vannak. éppen ezért az erőket - mint a két vezetői elmondották - elsősorban ezekre a munkahelyekre összpontosítják. a kossuth-lajos téri állomáson például gyorsítani kell a befejező munkákat, hogy a metró üzemeltető részlege a gépészeti berendezések üzemi próbáit meg tudja tartani. a batthyány téri állomáson a burkolással vannak késedelemben. a felszíni csatlakozásnál sürgősen el kell végezni a földem szigetelését, a felszíni csarnok helyiségeinek kőműves munkáit, valamint a szellőző építését. a moszkva téri állomáson jelenleg az ütemnek megfelelően halad a munka, de a következő hetekben a sokrétű építészeti feladatok miatt a tér- és az utrendezést gyorsítani kell majd.

a déli pályaudvari állomáson is a befejező kőműves munkák ütemét kell fokozni, hogy az üzemi terek gépészeti szerelésével idejében elkészüljenek. itt még hiányoznak az állomás világító lámpatestei, s még nincs befedve a kislejtakna.

egyébként a mélyállomások szerkezeti munkáinak építése befejezés előtt áll, s az időközben elrendelt pótmunkákkal is még ebben a hónapban végeznek az építők. /mti/

-. -

bb 7. gesztenyeszüret göcsejben

vid-ká szb hgy

1972. szeptember 27.

göcsej gesztenyeszüretében és a szőlőhegyek lankáin megkezdődött a gesztenyeszüret. az erdei termékeket értékesítő és feldolgozó vállalat szakemberei szerint jó közepes az idei szelidgesztenye termés, minőségileg pedig kifogástalan. a megye gesztenyetermő vidékein összesen mintegy 15 vagon termés összegyűjtésével számolnak. a zalaiban szedett gesztenye egy részét a nagy-marosói, a pilismaróti és az ácsi feldolgozó üzembe szállítják, ahol pürét készítenek belőle. a többit közvetlenül a fővárosi üzletekbe, a vendéglátóipari vállalatokhoz és az alföldi nagyvárosok üzleteibe szállítják. /mti/

-. -

10

-5-

bb 8. módosítások a felsőoktatási intézmények nappali tagozatos hallgatóinak juttatható állami támogatások rendszerében és a tandíjaknál

i vt/tr/ny zs la

1972. szeptember 27.

a művelődésügyi minisztérium az elmúlt tanévben megvizsgálta az 1969-ben bevezetett új ösztöndíj-rendszer tapasztalatait, és azok ismeretében néhány korrekciót hajtott végre. az idei oktatási év kezdetén életbe lépett módosításokat egyrészt az ár- és bérviszonyokban időközben bekövetkezett változások indokolták, másrészt az, hogy az adott lehetőségeken belül tovább kívánják növelni az ösztöndíj-rendszer hatékonyságát. az említettekkel kapcsolatban most megjelent miniszteri utasításról tájékoztatták az mti munkatársát a minisztériumban.

elmondották, hogy módosultak a szociális támogatás alapjául szolgáló jövedelemkategóriák. a korábbiakhoz képest a jövedelem-határok általában 100-300 forinttal emelkedtek. ezenkívül a 2.500 forintot meghaladó egy főre jutó családi jövedelemmel rendelkező hallgatók az ujonnan rendszeresített vi-os kategóriába kerülnek. az idetartozók pénzbeli szociális támogatásban már nem részesülhetnek, és a természetbeni szolgáltatásokat / diákotthon, menza/, csak az önköltség térítésével vehetik igénybe.

ami az egyéb változásokat illeti: a szociális támogatások keretében havi 100 forinttal emelkedett a i-es jövedelemkategóriába tartozó hallgatók támogatása, és hasonló mértékben növekszik a felsőoktatási intézmény székhelyén lakók pénzbeli szociális támogatása is. a diákotthoni ellátásban nem részesülő hallgatók közül a jövőben nemcsak az i. hanem a ii. kategóriába tartozók is megkaphatják a havi 150 forintos kiegészítő szociális támogatást, az ugynevezett albérleti segítyt. a nem helyben lakó hallgatók kedvezményesen részesülhetnek vacsora-juttatásban is.

a tanulmányi ösztöndíjknál fokozódik a differenciálás lehetősége azért, hogy 3.51-3.99 közötti tanulmányi átlageredmény esetén havi 50 forinttal emelkedik az adományozható ösztöndíj felső határa. a másik lényeges változás, hogy a népköztársasági tanulmányi ösztöndíjban részesülő hallgatók a jövőben a jövedelemkategóriájuk szerint járó pénzbeli szociális támogatást is megkapják. ezzel a legkiválóbbak pénzbeli támogatása maximum havi 400 forinttal is emelkedhet.

/folyt köv/

-6-

10

bb 8. / módosítások.....folyt/ny

a művelődésügyi miniszternek egy másik most megjelent utasítása a felsőoktatási intézmények nappali tagozatos hallgatóinak tandíjára vonatkozik és a benne foglaltak szintén az idei tanévtől érvényesek. az új utasítás következetesen érvényesíti azt az elvet, hogy aki tanulmányi ösztöndíjban részesül, az nem fizet tandíjat.

az új rendelkezések jelentősen növelik a kiszervezetek hatáskörét és egyben felelősségét is. így például a tanulmányi ösztöndíjak juttatásának feltételeit a jövőben csak a kisz-bizottságokkal egyetértésben állapíthatják meg. a miniszteri utasítás lehetővé teszi, hogy az év közben valamilyen okból keletkező megtakarításokat is célszerűen felhasználhassák. ezekből az összegekből ugyanis egyrészt növelhető a rendkívüli segélyekre szolgáló keret, másrészt a megtakarításból tanulmányi prémium-alapot, valamint a hallgatói kollektívák jutalmazására felhasználható alapot képezhetnek. az említett pénzügyi alapok létesítésére és felhasználására vonatkozó irányelveket a minisztérium később határozza meg./mti/

..-

bb 9. gepida falu volt? - 1200-1400 éves településre bukkantak a mohácsi síkon

vid/ká/y hgy

1972. szeptember 27.

a mohács- eszék közötti út mellett épült hatalmas állattenyésztő üzem földmunkái régi kulturák emlékeit hozták felszínre: egy vi-viii. századi temető került napvilágra, amelynek teljes feltárása az idén fejeződött be. az ásatás során mintegy 700 sírt bontottak fel a régészek. mint kiderült: gepidák temetkeztek itt, akik körülbelül kétszáz évig laktak a duna mentén és fokozatosan beolvadtak az avar népességbe. a leletanyag igen érzéketlenül szemlélteti ezt a lassú asszimilációs folyamatot.

az ásatás vezetője dr. kiss attila régész a temető feltárása után szemügyre vette a környéket, mert feltételezte, hogy a temetkezők a közelben laktak. s alig háromszáz méterre a síroktól - a duna árterületének szegélyén - cseréptöredéket vett észre a szántásban. t- alaku kutatóárkot nyitottak itt és mindjárt az első próbálkozás sikerrel járt: az árokrendszer mindkét szárán földbe vájt lakóházak nyomaira bukkantak. eddig már hat házacska alapjait ásták ki. a kőből rakott tüzhelyek, valamint a körülöttük heverő cserép- és üvegtöredék mellett néhány használati tárgy is előkerült: fésű, orsógomb. feltártak egy jókora gabonátároló vermet is.

/folyt köv/

-7-

10

bb 9. / gepida falu volt?folyt/ny

a duna-menti falucska a vi-viii. században létezett, lehetőség tehát, hogy azok a gepidák lakták, akiknek sírjait a közelben feltárták. bizonyossággal ezt csak jelentősebb emlékműanyag összegyűjtése után lehet megállapítani. ebből a korszakból - az úgynevezett avarkorból - mintegy másfélezer temetkezési helyet ismernek a régészek a kárpát-medence területén, de mindössze két helyen találtak településmaradványokat. a mohácsi síkon folyó ásatás azzal a reménnyel kecsegtet, hogy itt végre sikerül egy teljes falu feltárása./mti/

-. -

bb 10. október 2-7: csillagászati hét - a természettudományi stúdió idei terveiből

i nn/pá/ny zs la

1972. szeptember 27.

a tudományos ismeretterjesztő társulat természettudományi stúdiójának őszi előadásorozata közül bizonyára számos érdeklődőt vonz az október 2. és 7. között sorra kerülő csillagászati hét. ponori thewrewk aurél igazgató-helyettes tart ismertetőt „ babilon, egyiptom és hellasz ege alatt, „ címmel. dr. érdi bálint egyetemi tanársegéd „ az égbolt törvényhozója, „ címmel ad elő. dr. kulin györgy igazgató arról tájékoztatja hallgatóságát, miről árulkodik a fény. a kozmikus sugárzás rejtelmeibe kalauzolja az érdeklődőket somogyi Antal, a fizikai tudományok doktora. a mikro- és a makro-kozmosz összefüggéseit tárja fel dr. abonyi iván egyetemi adjunktus, róka gedeon a tit tudományos munkatársa pedig „ vannak-e végső építőkövek, „ címmel tart ismertetést.

a természettudományi stúdió ezenkívül októbertől öt előadásból álló sorozatot indít „ gravitációs színjátékok, „ címmel, amelyben dr. károlyházi frigyesh docens foglalja össze a tér- és időre, a gravitációra, az anyag szerkezetére vonatkozó tudományos ismereteket.

egyetemi

a bocskay uti természettudományi stúdióban hetenként egy-szeri foglalkozással laboratóriumi gyakorlatok is indulnak, elsősorban a gimnáziumok és szakközépiskolák érdeklődő tanulóival vagy a már érettségizettek számára. itt a gyerekek heti egy-egy alkalommal mikrobiológiai, állatbonctani, állatlélettani, ásvány- és kőzethatározási gyakorlatokon vehetnek részt. október 20-tól megkezdte tevékenységét a tit budapesti központi akvarista szakköre is, amely főleg a kezdő akvaristáknak kíván segítséget nyújtani. a nagy érdeklődésre való tekintettel indítják meg az „ ismerkedés az elektronikus számítógéppel, „ című sorozatot, amelyek hallgatói megismerik a számítógép összetevőit, foglalkoznak a számítástechnika kialakulásával, a logikai algebra szabályaival, a logikai egyenletek modellezésével is./mti/

-. -
-8-

bb 6. magyar zeneművek külföldi hangversenyek programjában

i ro/tr/ny zs la

1972. szeptember 27.

a nemzetközi zenei élet eseményeiről szóló híradások arról számolnak be, hogy a külföldi rádiók műsoraiban, a világ hangversenydobogóin egyre gyakrabban hangzanak fel mai magyar zeneszerzők művei. farkas ferenc bűvös szekrény nyitányát és báb-táncoltató szvitjét, valamint kadosa vii. szimfóniáját és szőlősy iii. concertoját például legutóbb colman pearce vezényelte az ir rádióban.

jenev soliloquiumát mrs dwyer amerikai fuvolaművész iktatta programjába európai körutja során. janota gábor együttesével kocsár i. fuvósötösét és számos más darabot adott elő több alkalommal kanadában. láng concerto per silofono című darabját rácz gyula játszotta würtzburgban. rányi györgy pomádé király új ruhája című szvitje jelentős sikert aratott a queensland symphony orchestrea ausztráliai turnéján ezra rachlin vezényletével.

sáry catacoustics-ját losonczy andor és nils kayser játszotta klagenfurtban, az utóbbi bozay intervalli-ját is felvette az ottani rádióban. a dán rádióban szőlősy iv. concerto-ját vető tamás vezényelte. erős péter weiner leó egyik művét dirigálta dél-afrikában. john curro ausztráliai és walter mony dél-afrikai karmester számos magyar ifjúsági zenekari művet tűzött műsorára. /mti/

-. -

bb 11. két évi és nyolc hónapi szabadságvesztés üzleti zsebtolvajlásért

i bc/tm szb zs

1972. szeptember 27.

büntetéséből szabadulva csak egy napot dolgozott, s ismét tiltott uton próbálkozott pénzszerzéssel steinmetz ottó 53 éves budapesti lakos. vásárolni ugyan nem akart, de benyitott a kossuth lajos utcai szivárvány üzletbe, ahol észrevette, hogy egy nő nyitva felejtette vállán lógó kezitáskáját. közelébe férközött, s amikor alkalmasnak vélte a pillanatot, a táskából kiemelte a pénztárcát. véletlenül azonban egy doboz cigarettát is kirántott. a tulajdonos észrevette az alkalmatlankodást, tolvajt kiáltott, s a tárcát kicsavarta a férfi kezéből. /folyt.köv./

-9-

10

bb 11. /két évi és... 1. folyt./-szb

az üzletvezető a kiáltozásra bezáratta a kijáratit ajtót, s értesítette a rendőrséget. a tolvaj, hogy szorongatott helyzetéből meneküljön, megpróbálta betörni az ajtóüveget, de így sem tudott kerekét oldani, mert elfogták.

a fővárosi bíróság steinmetz ottót - figyelembe véve, hogy korábban többször megbüntették, - két évi és nyolc hónapi szabadságvesztésre ítélte és kötelezte az üzletnek okozott kár megtérítésére. /mti/

--

10

-10-

bb 12. szálloda, családház házgyári panelekből

vid/um ká hgy

1972. szeptember 27.

a lakások sorozatgyártására létesített szegedi házgyár teljesítőképességének maximális kihasználására, a gyár termelését irányító délmagyarországi építő vállalat mérnökei olyan objektumok mintaterveit készítették el, amelyek korábban nem szerepeltek a házgyári termékekből összeállítható épületek listáján. javaslataik alapján a szegedi tervező vállalat mérnökei készítik a reprezentatív tiszaparti szálloda tervét, amelyet a lebontásra ítélt hungária helyett építenek majd fel. az építő vállalat kollektívája üdülők, kollégiumok házgyári panelekből történő kialakításának tervén is dolgozik. legújabb elgondolásuk szerint családi házak, házcsoportok is gazdaságosan elkészíthetők házgyári elemekből. kívánság szerint az alapozást az építendő is elkészítheti, s az alapra a vállalat tiz nap alatt ,,felhuzza,, az előgyártott falakat. /mti/

--

bb 13. színes film borsod haladó történelmi és munkásmozgalmi hagyományairól

vid/um ká hgy

1972. szeptember 27.

érdekes, tanulságos filmet készítettek borsod megye haladó történelmi és munkásmozgalmi hagyományairól. a 30 perces színes film - amelynek forgatókönyvét a tanács művelődési osztályának megbízásából fekete gyula írta, többek között emléket állít dózsa györgy két harcostársának, a borsodi születésű mészáros lőrinc és kecskés tamás prédikátoroknak. bemutatja szülőfalujukat, megyaszó és aszaló községet, s azt a toborzó felhívást, amellyel dózsa györgy táborába hívták észak-magyarország népét. ismerteti ii. rákóczi ferenc szabadságharcának jelentősebb állomásait, a sárospataki rákóczi-vár rövid történetét. bemutatja kossuth lajos és szemere bertalan szülőföldjét; monok és vatta községet, az 1919-es tanácsköztársaság északi hadjáratának utvonulását, a korabeli híradókból átvett csataképeket és a hazánk felszabadulását megelőző eseményeket - így például szőnyi márton partizáncsapatának harcát a hangony környéki erdőkben. a színes filmet vasárnap aszaló községben, a dózsa évforduló alkalmából rendezendő ünnepségen mutatják be. /mti/

--

- 11 -

7.50/um

10 930

bb 14. a „cukorprogram,, első eredménye baranyában: 92 ezer tonna cukorrépa termett az idén

vid/um ká hgy

1972 .szeptember 27.

baranyában, a hagyományosan cukorrépatermelő vidéken, meghozta első gyümölcsét az ugynevezett „cukorprogram,, mint ismeretes: a kormány különféle intézkedéseket tett a termelés fejlesztésére, a lakosság cukorellátásának további javítása és a cukorimport csökkentése végett. 1971 a cukorrépa „fekete éve,, volt baranyában. mindössze 1800 hektáron takarítottak be termést a mezőgazdasági üzemek - ez volt az eddigi legkiseb termőterület a megyében. kedvezőtlenül alakultak a termés hozamok is: a megyei átlag alig érte el a hektáronkénti 270 mázsát

a kormányprogram nyomán egyharmadával nőtt a vetésterület és az idei őszön már 2400 hektárról takarítják be a cukorrépat a baranyai mezőgazdasági üzemek. a szakvezetők kiszámították, hogy 350 mázsás átlagtermés esetén már számottevő jövedelmet hoz ez a fontos ipari növény. a fejlettebb agrotechnika - párosulva a bőséges esőzéssel - hatására nagy mennyiségű cukorrépa termett a baranyai földeken. az eddig ismert hozamok alapján hektáronként 380 mázsás megyei átlagra számítanak a szakemberek.

a cukorrépa gyors továbbítása érdekében két központi fekvésű vasutállomáson - szigetváron és magyarbólyban - rakodóbázist alakítottak ki, ahonnan irányvonatok szállítják a termést a kaposvári cukorgyárba. az üzem kétféle forintot fordított ezeknek a rakodóknak a gépesítésére. Ilymódon a cukorrépa kétharmad része gépi uton kerül vagonokba a mostani őszön. baranyából összesen 92 ezer tonna répat szállítanak ezekben a napokban, hetekben kaposvárra. /mti/

..-

bb.15. 120 vagon áru érkezett a nagyvásártelepre - az árak változatlanok

1 kg/mm/ok -cz

1972. szeptember 27.

szerdán 120 vagon zöldséget, gyümölcsöt hoztak vidékről a budapesti nagyvásártelepre, öt vagonnal nagyobb mennyiségét, mint előző nap. burgonyából 2 040 mázsa /3.50/, vöröshagymából 610 mázsa /3.80/, fejeskáposztából 400 mázsa /1.60/, kelkáposztából 170 mázsa /2.40/, vöröskáposztából 110 mázsa /3.60/, paradicsomból 390 mázsa /5.60/, karfiolból 280 mázsa /4/, zöldbparikából 620 mázsa /7.60/, uborkából 30 mázsa /4.40/, a felhozatal. bőségesen fedezi az igényeket a 30 mázsa főzötök /2.40/ szállítmány, a sárgarépa, amelyből 100 mázsa /2.40/, petrezselyemgyökérből 170 mázsa /5.60/, zöldbabból 40 mázsa /7.60/, érkezett.
/folyt.köv./

- 12 -

9.25/ok

10 g40

bb.15./120 vagon árufolyt./ok

nem változott a gyümölcsök ára, az 5 340 mázsa alma kilogrammonként továbbra is 5,80. körtéből 210 mázsa /7,20/, szilvából 350 mázsa /5/ a napi felhozatal. kevesebb a szőlő, ebből fele annyi, 410 mázsa érkezett, mint előző nap, ára továbbra is 11,80./mti/

..-

bb.16. nemzetközi konferencia az építőipari specializációról és kooperációról

t sb/mné/ok -cz

1972. szeptember 27.

a munkamegosztás korszerűsítését, a specializáció és a kooperáció fejlesztését tűzte napirendre az építőipari tudományos egyesület és az ágazat termelés-szervezési bizottsága azzal a háromnapos nemzetközi konferenciával, amely szerdán kezdte meg munkáját a technika házában. hat szocialista ország és franciaország munka- és üzemszervezési szakemberei 24 előadás alapján vitatják meg azokat a módszereket, amelyekkel hatékonyabbá tehetik az építőipari vállalatok belüli és a partnerek közötti munkamegosztást.

Lux László, a tudományos egyesület alelnöke a konferencia megnyitásakor rámutatott arra, hogy Magyarországon és a legtöbb szocialista országban az építőipar szervezetét a centralizáció, a nagyvállalatok tulsulya jellemzi. az ágazat direkt irányítási mechanizmusában vitathatatlanul nagy eredményeket értek el ezek a vállalatok, de most már a piac közvetíti a megrendelők sokrétű igényeinek túlnyomó részét, ennél fogva megváltozott az igények összetétele, struktúrája. a vertikális építőipari nagyvállalatok azonban nehezen alkalmazkodnak a sokféle igényhez, s így a megrendelők nem mindig találják meg a számukra megfelelő kivitelező partnert. az építés műszaki fejlesztését szolgáló anyagi erőforrások hatékony felhasználását is csökkenti a vállalatoknak túlzottan nagy tevékenységi köre. a megoldás a magasfokú gépesítést lehetővé tevő specializáció néhány építéstechnológiára, vagy építményfajtára, ami együtt jár a tevékenységi kör csökkentésével és a korábbinál sokkal jobban megszervezett kooperációval, hiszen növekedik a partnerek, az alvállalkozók száma.

ezeknek az összefüggéseknek megvitatása és a kedvező nemzetközi tapasztalatok kicserélése áll a konferencia munkájának középpontjában./mti/

..-

9.25/ok

10 g45

- 13 -

bb.17. közlekedési balesetek

1 kg/tm/ok -cz 1972. szeptember 27.

nem volt vezetői engedélye molnár jeno 20 éves tsz-fogatosnak - motorkerékpárjával a bács-kiskun megyei kunszállás határában felborult. utasa, a 72 éves nagyapja, molnár benjamin kunszállási lakos olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. a motoros ellen eljárás indult.

debrecenben a gyalogátkelőhelyen szabó sándor 19 éves tsz-ben besegítő családtag motorkerékpárjával elütötte munkácsi lajos istván 75 éves nyugdíjast, majd segítségnyújtás nélkül tovább hajtott. az idős embert súlyos állapotban szállították kórházba. a motort a rendőrség elfogta és előzetes letartóztatásba helyezte.

a heves megyei bátor községben szecsó béla 23 éves gépkocsivezető autóbusszal elütötte a tilos helyes áthaladó özv. örögh jánosné 61 éves tsz-tagot, aki a helyszínen meghalt. az autóbussz vezetője ellen eljárás indult./mt1/

...-

bb.18. a budapesti közlekedési vállalat

tm/ok -cz 1972. szeptember 27.

közl, hogy október 17-én 9 óra 30 perckor a vii-kerület akácfa utca 15. 1. emelet 100 számú teremben tartja a bérlet értékszelvények rendes negyedévi sorsolását. a rendkívüli sorsoláson azok a tanuló-bérletek értékszelvényei vesznek részt, amelyeket az 1972/73-as évre 1972. október 4-ig érvényesítettek. a sorsoláson részvevő értékszelvényeket október 6-ig kell bedobni a bérletpénztárnál elhelyezett gyűjtőládába, olvashatóan kell az értékszelvény hátuljára ráírni a tulajdonos nevét, lakáscímét, iskolájának nevét és osztályát. a rendkívüli sorsolás nyereményei: egy darab 1973. évre érvényes utazási bérletszelvény, 5. darab 1972. x-xii. óra szóló utazási bérletszelvény, 20. darab 1972. november óra érvényes utazási bérletszelvény./mt1/

...-

10.15/ok

10³⁰

- 14 -

bb.19. új üzemház szombathelyen a csökkent munkaképességűek foglalkoztatására

vid/ká/ok -cz 1972. szeptember 27.

rendkívül mostoha körülmények között, lakóházak közé ékelve dolgozott eddig szombathelyen a csökkent munkaképességűeket foglalkoztató ipari szövetkezet. a megyeszékhely új ipartelepén most korszerű üzemház épült a szövetkezet részére. ezzel növelhetik a foglalkoztatottak számát, s a nagyon keresett fémtömegcikk termelését megkészszeresíthetik. az országban egyedül ebben a szövetkezetben készül többek között a spirítusz szeszfőző, pedálos hulladékveder, állványos esernyőtartó, összecukható camping ruhafogas stb./mt1/

...-

b.20. országsszerte befejeződött a kender aratása

vid/ká/ok -cz 1972. szeptember 27.

hazánk tíz megyéjében 116 gazdaság termelt az idén kendert. a fontos ipari növény betakarítását országsszerte befejezték és a kőrő 65 százalékát szállították eddig a gyártelepekre. a holdankint 40 mázsás átlagtermés bizonyítja, hogy a gazdaságok jól megválasztott agrotechnikával biztonságossá, jövedelmezővé tették a termesztést. az elkövetkező évek elsőrendű feladata a betakarítás gyorsítása, komplex gépesítése. jövőre az európai viszonylatban a legjobbnak mondható - seiga típusu, dán gyártmányu arató-kéveket berendezések számát 70-ra emelik. nagy területen alkalmaznak vegyszeres lombtalanítást, így a levélzettől megfosztott kőrőt nem kell a tarlón tartani. mindjárt bálázhatják és rakodógépekkel szállító járműre tehetik. jövőre növelik a vetésterületet is, az idei 16 000 holdról 20 000 holdra. ennek érdekében felemelték az első- és másodrendű kender átvételi árát. a szegedi rostkikészítő vállalat mezőgazdasági osztálya már megkezdte a szerződés kötését az új feltételek alapján./mt1/

...-

bb.21. ifjúsági haditúra

vid/ká/ok -cz 1972. szeptember 27.

mintegy kétszáz nógrád megyei középiskolás részvételével ifjúsági haditúrát rendezett szerdán a kisz nógrád megyei bizottsága és a magyar honvédelmi szövetség megyei szervezete. a csillagtúrán részvevő csapatok a karancsberényi felszabadulási és partizán emlékmúzeumtól a salgótarján északi határán lévő tanácsköztársaság-émlékfáig vezető útvonalon politikai, tereptani, honvédelmi ismeretekről tettek tanúságot, s kézigránátdobásban, valamint lövészetben bizonyították ügyességüket./mt1/

...-

11.30/ok

10¹²

- 15 -

bb.22. megkezdtek a mélyalapozási munkákat a kétezer megawattos tiszai erőműben

vid/ká/ok -cz

1972. szeptember 27.

hazánk új nagy villamosenergiatermelő bázisa- a kétezer megawattos, olajtüzelésű tiszai erőmű, Leninváros térségében, a tiszai árterén épül. első ütemének beruházására 7.4 milliárd forintot fordítanak és ebből az összegből 1978-ig négy óriáskazánt és ugyanennyi turbógenerátort helyeznek üzembe. az idei évet a „felvonulás esztendejének”, nevezik a dolgozók. céljuk, hogy alaposan előkészítsék az 1973-as év nagy feladatainak végrehajtását.

az építők, a határidőket mindenütt tartva, jelenleg több végleges létesítmény alapjait készítik. a tereprendezés során csaknem egymillióhétszáz ezer köbméter föld megmozgatásával, átlag két és fél-három méter magasságban, töltötték fel a leendő erőmű nyolcvan hektárnyi árterületét, megépítették a csatorna, víz és villamos kábelhálózatot, elkészítették a Leninvárosi állomást és az áramgyárat összekötő vasúti iparvágányt és mintegy két kilométer hosszú betonutat. az árterület feltöltéséhez szükséges földet az épülő tiszai csatornából nyerték. ez a csatorna - amely az erőmű berendezéseinek hűtővíz ellátását szolgálja - négy kilométer hosszú, száztizenkét méter széles és tíz méter mély lesz. az előzetes tervek szerint naponta mintegy hatmillió köbméter vizet vesznek majd ki belőle. a csatorna háromnegyed része már elkészült és tető alá került az új létesítmény első végleges épülete - a háromezeröttszáz adagos étterem.

hatalmas építkezésein ezekben a napokban kezdték meg a tiszai csatorna korszerű vízkiviteli művének mélyépítését, továbbá a két-százötven méter magas vasbetonkémény, valamint az egyes és kettős gépegység alapozását. az építők számára Leninváros területén házigyári elemekből négyszázhusz összkomfortos lakást alakítanak ki, amelyből száznyolcvanát november közepén átadnak./miti/

...-

bb.23. 665 kistalu hazánk térképén - szombathelyen folytatódott a településdemográfiai ülészak

vid/kz/ok -cz

1972. szeptember 27.

hazánk térképén 665 kistalu található, s ezekben 213 000 ember él - mutattak rá a szombathelyi településdemográfiai tanácskozás szerdai ülésén. e kis falvak az ország összes községeinek 21 százalékát teszik ki, az ország lakosságának viszont csak a 2,1 százaléka lakik ezekben. a kis falvak átlagos lélekszáma 500 főn alul van. földrajzilag vas, zala és baranya megyékben, valamint az északi hegyvidéki területeken helyezkednek el. népességük folyamatosan az elmúlt évtizedben 30 000 fővel, több mint 12 százalékkal - csökkent.
/folyt.köv./

- 16 -

12.00/ok

Tótsur

bb.23./660 kistalufolyt./ok

elsősorban a munkaképes, produktívkorú lakosság vándorol el, s emiatt fokozatos elöregedés tapasztalható.

a kedvezőtlen aprófalvas településszerkezet sok gondot okoz a gazdasági, társadalmi élet irányítóinak. a sűrű szerkezetű, ugyanakkor szétaprózott településstruktúra akadályozza a nagy üzemi termelés gyorsabb ütemű fejlődését. másrészt nehezen vagy csak igen alacsony szinten termelhető meg az alapfokú ellátási és közösségi intézményhálózat.

mindezek ellenére a települések jelentősen fejlődtek belső elrendezésben. ez a gyarapodás azonban spontán módon alakult és az amugyis szűkös eszközök szétforgácsolódása miatt a településhálózat koncentrált fejlesztése megrekedett. az utóbbi időben erőfeszítések történtek a hálózat korszerűsítésére. hatásuk viszonylag rövid idő alatt jelentkezett a termelőerők térbeli elrendeződésében, az ellátási és közösségi intézményhálózat központosításában, a magasabb szintű körzeti ellátás megszervezésében. meggyorsult egyfelől egyes központi települések és térségek fejlesztése, másfelől a kedvezőtlen fejlődési adottságokkal rendelkező helyek népességi és gazdasági visszafejlődése./mti/

...-

bb.24. időjárásjelentés

ok -cz

1972. szeptember 27.

a meteorológiai intézet jelenté szeptember 27-én, 12 órakor:

hűvös marad az idő

közép-európa felé vonulva egymást követik a hideg, sarkvidéki eredetű levegő hullámok. emiatt a hőmérséklet már huzamos ideje mélyen az évszaknak megfelelő átlag alatt van. ma reggel 6 órakor egy újabb hidegfront észak felől közeledve már elérte a kontinens partvidékét. megérkezését lehűlés, eső és erős szél jelzi. a következő 36 órában a kárpát-medence időjárásában ez a front meghatározó szerepet játszik.

hazánkban kedden változóan felhős volt az ég. az északkeleti és déli megyékben csak 4-8, máshol 8-10 óráig sütött a nap. esőt csak egerből jelentettek, de ennek mennyisége sem volt számottevő. a legmagasabb hőmérséklet 12-18 fok között alakult. ma hajnalban a legalacsonyabb hőmérséklet 2-m-es magasságban 1-9 fok között alakult, de a talajmenti rétegben néhány helyen -1 fok is előfordult. délelőtt változóan felhős volt az ég, esőt 11 óráig nem jelentettek. a hőmérséklet 12-14 fok között volt.
/folyt.köv./

- 17 -

12.40/ok

Tótsur

bb.24./időjárásfolyt./ok

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 10,7 fok volt, a százéves átlagnál 4,0 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 14 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 763 mm, gyengén süllyed.

várható időjárás csütörtök estig:

szerdán változóan felhős idő néhány helyen esővel. csütörtökön erősen felhős idő, többfelé eső.

szerdán mérsékelt, változó irányú, csütörtökre megélenkülő, néhány helyen megerősödő és északnyugatra forduló szél, hűvös marad az idő. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 2-7, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön: 9-14 fok között.

a duna vízállása budapestnél: 149 cm./mti/

bb.25. a husellátásról tárgyalt a baranya megyei tanács vb

vid/kz/ok hgy

1972. szeptember 27.

az 1938-ban megnyílt pécsi vágóhid építéséhez bauxitcementet használtak fel és emiatt az üzem állaga az ~~amely~~ ~~előtti~~ időszakban oly mértékben leromlott, hogy további működését az illetékes hatóság nem engedélyezi. a baranyát és tolnát ellátó üzem ily módon csak rendkívüli erőfeszítéssel tud feladatának eleget tenni: ebben az évben 153 ezer sertést vágnak itt és közel 400 teljes rekonstrukciót hajtanak végre a husipari üzemben. költségei meghaladják a kétszázmillió forintot. a fejlesztés során - többek között - új vágócsarnok és hűtőhá épül.

Vagon huskőszitányt gyártanak. a kritikussá vált helyzet miatt

a pécsi üzem rekonstrukciójának meggyorsításáról és a baranyai husipar fejlesztéséről tanácskozott szerdán pécsen a megyei tanács végrehajtó bizottsága. megállapította, hogy a husipart váratlanul és felkészületlenül érte az állattenyésztésben jelentkező robbanásszerű termelésnövekedés. tavaly már annyi hizott sertést vásároltak fel baranyában, mint amennyit a fejlesztési terv 1975-re irányzott elő. a növekedés még tart, hiszen a szakosított sertéstelepek többsége ebben az évben lépett, illetve lép be a termelésbe. ily módon az ötéves terv végére a felvásárlásra kerülő sertések száma megközelíti majd a négyszázezeret.

Lezen tulmenően egy új

a végrehajtó bizottság állást foglalt a husüzem rekonstrukciójának meggyorsítása mellett, s ugyanakkor kimondta, hogy husipari üzemet is létre kell hozni a megyében. helyet a végrehajtó bizottság mohács térségében jelölte meg. az üzemet társulási alapon építik majd fel a mohács-környéki termelőszövetkezetek és állami gazdaságok./mti/

13.28/ok

- 18 -

bb.26. felépül-e a tizezer többszintes lakás bács-kiskunban?

- ülést tartott a megyei tanács vb.

vid/kz ok hgy
bács-kiskun megyében gondok merültek fel a többszintes lakás-építési program végrehajtásával kapcsolatban. a megyében 1971-1975 között összesen 20 000 új lakás felépítését irányozták elő, fele részben többszintes házakban, zömmel új lakónegyedekben. ebből ez év végéig - a tervidőszak első két évében - mindössze 2 345 lakás készült el, az egésznek 23, 45 százaléka. a következő három évben tehát 7 755 lakást kell felépíteni. kérdés: pótolható-e az elmaradás?

az okokat feltárták, s a megyei tervgazdasági bizottság által készített tanulmány alapján szerdán a megyei tanács végrehajtó bizottsága elé terjesztették. a lemaradás - mint megállapították - csak fokozott szervezettséggel, következetességgel pótolható. a tervet azonban mindeképpen teljesíteni kell. a megyének égetően szüksége van minden új lakásra, mert lakásállományának állaga a legrosszabbak közé tartozik. ezért a vb. valamennyi közreműködő szerv munkáját érintő határozatot hozott.

a dokumentum többek között rögzíti, hogy a rendelkezésre álló évi pénzügyi kereteket oda kell csoportosítani, ahol annak felhasználását előre garantálják. szükséges a tanácsi építőipari szervezetek lakásépítésébe történő fokozott bevonása. a vb. javasolja a szövosz elnökének: a megye városaiban, valamint kiskörös járási székhelyű nagyközségekben létesítsenek szövetkezeti lakáspolitikai kirendeltségeket. fokozni kell a lakásberuházások műszaki ellenőrzését, s a legsürgősebben fel kell számolni a telek-ellátást gátló tényezőket is. javítani kell a szakemberellátottságot, s az illetékes tanácsoknak kötelességük lakásokat biztosítani erre a célra./mti/

..

bb.27. százmillió forint a rakodás gépesítésére a kocsiállás pénzéből - ülést tartott a szabolcs-szatmár megyei tanács vb

vid-kz/mné/ok hgy

1972. szeptember 27.

a megyei szállítási bizottság munkáját, az őszi csucsforgalom előkészítését értékelte szerdai ülésén a szabolcs-szatmár megyei tanács végrehajtó bizottsága. az ülésen részt vett és felszólalt csoltó lászló, a központi szállítási tanács titkára. hangsúlyozta, hogy a szállítókapacitás jobb és gazdaságosabb kihasználásával, a vasúti kocsifordulók meggyorsításával kapcsolatos 1970. évi gazdasági bizottsági határozat elérte a célját.

/folyt.köv./

- 19 -

14.10/ok

10/14⁵⁰

bb.27./százmillió forint ...folyt./ok

a rakodási idő tullepéséért fizetendő, birságjellegű kocsiállás-pénz progresszív növekedése a munka jobb megszervezésére ösztönözte mind a vasutat, mind pedig a szállítatókat. a határozat megjelenése előtt az ország vasutállomásain éjjelkor általában 7 000 kocsi várt kirakásra, jelenleg pedig éppen a fele. a szállítatók felismerték, hogy jobban járnak ha meggyorsítják a ki- és be rakást, mintha a kocsiálláspénzt fizetik. az ilyen címen befizetett összeg az első félévben már csak 80 millió forint volt. tavaly egész évben 260 millió forintjukba került a szállítatóknak a késedelmes kirakás. a kocsiálláspénzből képzett rakodás-fejlesztési alapról tavaly - a záhonban történt fejlesztést nem is számítva - 100 millió forintot költöttünk a rakodás gépesítésére.

megemlékezett csoltó lászló arról is, hogy tíz évvel ezelőtt alakultak meg a szállítási bizottságok. sokoldalú tevékenységükkel megérdemelt elismerést vívtak ki maguknak. különösen a szállítási feladatok koordinálásában, a kapacitás felmérésében, felkutatásában és elosztásában, továbbá a csucsforgalmi időszak előkészítésében és lebonyolításában működtek nagyon hasznosan. /mt1/

...

bb.28. kétmilliárd forint értékű targonca - országos tanácskozás
békéscsabán

vid-kz/mné/ok hgy

1972. szeptember 27.

százhusz szakemberünk tanácskozik szerdán, csütörtökön és pénteken békéscsabán a szállítás gépesítésének és meggyorsításának egyik fontos gondjáról, a targoncák üzemeltetéséről. az ország minden részéről érkezett szakemberek az eddigi tapasztalatok összegzése alapján megvitatják, milyen típusu targoncákat érdemes vásárolni, hogyan oldható meg a gazdaságos kihasználásuk, s milyen munkavédelmi szempontokra kell elsősorban figyelemmel lenni. a szerdai megnyitón rámutattak, hogy a korszerű anyagmozgatás bevált eszközeiből, a különböző típusu targoncákból, hazánkban jelenleg már több mint 12 000-et használnak. vásárlási értékük meghaladja a 2 milliárd forintot. a drága berendezéseket azonban nagyon sok helyen nem megfelelően használják, a kezelésüket képzetlen segéd munkásokra bízzák, s így - főként a hozzá nem értésből - nagyon sok baleset és üzemi kár keletkezik.

a tanácskozással egyidejűleg - a mezőgép vállalat központjában - targonca kiállítás is nyílt békéscsabán. /mt1/

...

14.20/ok

- 20 -

bb.29. fagazdasági műszaki napok vas megyében

vid/kz/ok hgy

1972. szeptember 27.

a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium termelési és műszaki fejlesztési főosztálya rendezésében fagazdasági műszaki napok kezdődtek vas megyében. a megnyitót szerdán sárváron tartották. dr. madas andrás mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter-helyettes bevezető előadásában hangsúlyozta, hogy a technika gyors fejlődése ma már a fagazdaság területén is elengedhetetlenül szükségessé teszi az új termelési módszerek, technológiák, gépek és berendezések széleskörű megismerését és bevezetését. a mém vezetése döntést hozott arra vonatkozóan, hogy a termelés és műszaki fejlesztés elősegítése érdekében évente országos műszaki napok keretében kell a legfontosabb területek előrehaladását feladatait ismertetni, megvitatni, s egyúttal meghatározni az új módszerek bevezetésének lehetőségeit.

az 1972. évi programban szerepel többek között a minőségi szaporítóanyagtermesztés megoldása. sürgetően követeli ezt az a tény, hogy a negyedik ötéves tervben mintegy 165 ezer hektár erdőtelepítéshez és felújításhoz kell biztosítani magot, illetve csemetét. az utóbbi években nem egyszer problémát jelentett, hogy nem állt rendelkezésre a kívánt minőségben és a megfelelő mennyiségben szaporítóanyag. a gond kiküszöbölésére hozták létre a mintegy 70 hektáros bajti kísérleti telepet, ahol már világszínvonalon áll a nemesítés, a kutatás, a fenyőcsemete-termelés és nyárszaporító anyag termelés.

a műszaki napok résztvevői megtekintették a bajti kísérleti telepen a nagyüzemi szaporítóanyag termelést, a hosszufa mozgatójának, felkészítésének munkálatait, az itt bemutatott lejjebb hazai és külföldi gépeket. berendezéseket s a csipkerekű rakodót.

csütörtökön délelőtt szombathelyen a nyugatmagyarországi fűrészek új forgácslap üzemébe látogatnak el a szakemberek, majd a savaria szállóban értékelik a műszaki napok tapasztalatait. /mt1/

...

bb.30. megkezdődtek a vas megyei műszaki hetek

vid/kz/ok hgy

1972. szeptember 27.

műszaki hetek kezdődtek szerdán vas megyében. az iparodás útjára lépett megyében ezúttal harmadszor rendez ilyen esemény-sort a 3 000 szakembert tömörítő mtesz helyi szervezetete. egy hónapon át 75 előadásra, 5 kiállításra, bemutatóra számos tapasztalatcserére, gyárlátogatásra és vitaestre kerül sor. szerepet kapnak a megyei ipari központjai, sőt a lakosságot is érdekelő vonják a műszaki hetek eseményeibe. számukra üzemi és háztartási érintésvédelmi kérdésekről tartanak előadást. /mt1/

...

14.30/ok

- 21 -

NA-1540

bb.31. public relations helyett - kapcsolatépítés - új magyar kifejezések a kereskedelemben

1 kg/tr/ie/ok hgy 1972. szeptember 27.

a mtesz és a marketexpo reklámklubjának rendezésében a szakemberek szerdán a reklámszakmával kapcsolatos néhány kifejezésre kerestek magyar szavakat. a kereskedelmi életben elterjedt idegen kifejezések dzsungeljében egyre nehezebb eligazodni - ezért vált szükségessé hogy minél több külföldi szó magyar megfelelőjét megalkossák, s hogy ezek a gyakorlatban elterjedjenek. a vitán a public relations kifejezésre több magyar fordítást is javasoltak, így a kapcsolatépítést, a bizalomkeltést, vagy a tájékoztató szolgálatot. a media szó helyett a reklámeszköz kifejezést választották ki a szakemberek - köztük dr. grétsy lászló, a nyelvtudományi intézet munkatársa. az image magyar megfelelője a vállalati összekép lett. más szavak magyar megfelelőjét még keresik, köztük a marketing szót is./mti/

bb.32. kifizették a 37. heti lottó főnyereményt

1 kf/tm/ok ie hgy 1972. szeptember 27.

az országos takarékpénztár heves megyei igazgatóságán szerdán kifizették a lottó 37. játékheti öt találatos szelvényére járó 2 033 552 forintos főnyereményt. a nyugdíj előtt álló, magát megnevezni nem kívánó nyertes az összeget felhasználásig takarékbetétben helyezte el./mti/

bb.33. a közlekedés- és postaügyi minisztérium

ie/ok hgy 1972. szeptember 27.

értesíti az érdekelteket, hogy a csongrád és szentes közötti tiszahidon ez év áprilisában elrendelt közúti forgalom-korlátozás megszűnt./mti/

14.45/ok

- 22 -

MA 15.15

bb 34. öt textilgyár összefogásával bővítették a győri textiles kollégiumot

vid/um kz hgy

1972. szeptember 27.

a textilipar teljes rekonstrukciójához a korszerű gépek és berendezéseken kívül nagy szükség van jólképzett szakemberekre is. a győri rejtó sándor textilipari szakközépiskolában a legmodernebb gépekkel felszerelt tanműhelyekben képezik a jövő textiltechnikusait, mérnökeit. a szakközépiskola kollégiuma már évekket ezelőtt szűknek bizonyult. bővítésére a dunántúli textilüzemek - a győri, a szombathelyi, a szentgottárdi, a kőszegi és a pápai textilgyár több mint egymillió forint értékű anyagot és készpénzt adtak össze, s ezt könnyüipari minisztérium további mintegy hárommillió forinttal egészítette ki.

a két évvel ezelőtt megkezdett kollégiumbővítés befejeződött. szerdán, pesti ernő könnyüipari miniszterhelyettes, és jankovics istván, a győri városi pártbizottság első titkárának jelenlétében ünnepélyesen felavatták a kilencven fiatal kényelmes elhelyezésére alkalmas új épületszárnyat. a megifjodott hajdani győri „tanítók háza”, mostantól háromszor annyi fiatalnak ad otthont, mint korábban. /mti/

bb 35. a korszerűsített mék-ek egy esztendeje - a szövetkezeti burgonya-zöltség-gyümölcs kereskedelem helyzetéről tárgyalt a tot és a szövetség elnökségnek együttes ülése

t ol/pá um ie hgy

1972.szeptember 27.

mint ismeretes, a zöltség-gyümölcs forgalmazási feladatokat ellátó szövetkezeti megyei értékesítő központok - a mék-ek - 1971-ben alakultak át az önkéntes elhatározással társuló mezőgazdasági termelőszövetek, az általános fogyasztási-és értékesítő szövetkezetek, és a mezőgazdasági szakszövetkezetek közös vállalataivá. az átszervezés célja az volt, hogy a termelés és a forgalom mennyiségben, minőségben, összetételében az eddiginél jobban feleljen meg a piac igényeinek, a népgazdasági szükségleteknek, amely azt jelenti, hogy fokozódjék a termelők, a közös vállalatok tagságának anyagi érdekeltsége. szükségessé tette mindezt a megfelelő üzletpolitika, a vertikális kooperáció kialakítása, a piaci verseny szélesítése. az áru-és pénzügyviszonyok aktívabb érvényesülése, valamint az, hogy a kertészeti termékek árszínvonala az életviszonyoknak, illetőleg a fogyasztói árpolitika célkitűzéseinek megfelelően alakuljon.

/folyt.köv./

- 23 -

14.52/um

MA 15.15
16.40

bb 35. /a korszerűsített mék-ekfolyt./um

a szövetkezeti burgonya-zöldség-gyümölcs kereskedelem korszerűsítésének jelenlegi helyzetéről, s a legközelebbi jövő feladatairól tárgyalt a termelőszövetkezetek országos tanácsa és a fogyasztási szövetkezetek országos tanácsa elnökségének szerdai együttes ülése a gellért szállóban. megállapították: a gyakorlat tapasztalatai bizonyítják a korszerűsített szövetkezeti közös vállalatok alkalmasságát az előbbieken változtató célok megvalósítására. tizenhét megyében alakult új szövetkezeti közös vállalat. az alapítók: 994 tsz, 448 áfész, és 39 mezőgazdasági szakszövetkezet. a közös vállalatok tagjainak vagyoni hozzájárulása 1971. december 31-én 76,5 millió forint volt, saját vagyonuk pedig 1642 forintot tett ki. a szövetkezeti közös vállalatok önkormányzati szervei - az igazgató tanács, igazgatóság, ellenőrző bizottság - által hozott határozatok az első évben jórészt realizálódtak. a korszerűsítés eredményeként kibontakozóban a szövetkezeti demokrácia, megfelelően érvényesül a tagság érdekeltsége, szorosabbak a partneri kapcsolatok, s mindez kedvezően befolyásolta a vállalati tevékenység eredményességét, a gazdálkodás hatékonyságát. a felvásárlás a részben kedvezőtlen terméseredmények ellenére tavaly jelentősen emelkedett: burgonyából 8,3, zöldségből 14,8, gyümölcsből 4,9 százalékkal, összesen 10 százalékkal haladta meg az előző évit. a belföldi ellátás céljaira a tervezettnél 1,9 az előző évi tényleges mennyiségnél pedig 5,3 százalékkal forgalmaztak többet. a tanács szervek kérésére mintegy négyezer vagonnal több árut tároltak, csaknem 11 ezer vagonnyi árut adtak át a feldolgozó vállalatoknak, s 46 százalékkal több zöldséget, 15 százalékkal több gyümölcsöt értékesítettek exportra, mint az előző évben.

1 millió

a közös vállalatok és tagszövetkezeteik jó kapcsolatait mutatja, hogy árualapjuknak lényegesen nagyobb részét biztosították saját tagjaik utján, mint bármely korábbi esztendőben. a megnövekedett bizalom alapján a tagok új értékesítési csatornák kutatása helyett a közös vállalatokat bízták meg piacszerzéssel. az árbevétel 17,2 százalékkal haladta meg az 1970. évi 5067 millió forintot. a költségek kisebb mértékben emelkedtek, mint a forgalom.

az együttes elnökségi ülés kedvezően ítélte meg az alapítóknak az eredményelosztás során tanúsított magatartását, mert a korábbival azonos fejlesztési alapot szavaztak meg a közös vállalatok céljaira. egyébként az anyagi érdekeltség fokozását jelzi, hogy a visszatérítés mértéke mintegy kétszerese az előző évinek.

/folyt.köv./

- 24 -

14.57/um

At 1600

bb 35. /a korszerűsített mék-ek...2.folyt./um

az 1972. évre a zöldség-gyümölcs kereskedelmi egyesülés tagvállalatai összesen 140,453 vagon árura kötöttek termékértékesítési szerződést, ez több mint hétezer vagonnal haladta meg az előző évit. az első félévben az előző év hasonló időszakához képest 6 százalékkal több burgonyát, zöldséget, gyümölcsöt vásároltak fel. a lakosságnak és az iparnak a múlt évinél valamivel kevesebb árut adtak, az export viszont jelentősen - 3500 vagonnal - növekedett. az összes értékesítés 6,1 százalékkal haladta meg 1971. azonos időszakáét.

az együttes elnökségi ülés tárgyalt a közös vállalatok tevékenységét még akadályozó körülményekről is, azokról a külső és belső tényezőkről, amelyek ma még nehezítik az együttműködésből adódó előnyök teljes hatékonyságu kibontakoztatását. egyebek között megállapította: kívánatos lenne a fejlesztés-támogatás jelenlegi rendszerének olyan irányu megváltoztatása, amely figyelembe veszi a közös vállalat szövetkezeti jellegét, gazdasági adottságait. /mt1/

--

bb 38. őszi halászat a velencei-tavon

vid/um kz hgy

1972. szeptember 27.

megélénkült a „halászat”, megkezdődött az őszi halászat idény a velencei-tónál. a „tőrekvés”, halászati termelőszövetkezet tagjai naponta vízreszállnak, s gazdag zsákmánnyal térnek partra. a halászok munkáját két elektromos gép segíti. a harminctagu halászbrigád és a két gép naponta mintegy 60-80 kilo halat zsákmányol, de került már egyszerre egy mázsa hal is a hálókba. különösen sok keszeget, süllőt és angolnát fognak ezekben a napokban. az angolna az egyik legnépszerűbb hal a halászok között, nemcsak azért, mert igen ízletes, hanem főként azért, mert a legtöbb pénzt hozza a szövetkezet pénztárába. az élő angolnát ugyanis exportálják, az exportból „kimaradtakat”, pedig felfüstölik. a füstölt angolna igen kedvelt csemege, a legnagyobb budapesti éttermek csaknem teljes egészében felvásárolják a „füstölt”, terméket. /mt1/

--

- 25 -

15.02/um

At 1600

bb.36. megjelent a kétmilliomodik orosz szótár - sajtótájékoztató a tudósklubban

t ms/tr/zs/ok hgy

1972. szeptember 27.

szerdán a magyar tudományos akadémia tudósklubjában sajtótájékoztatót tartottak abból az alkalomból, hogy az akadémiai kiadó gondozásában - hadrovics lászló és gáldi lászló szerekesztésében - megjelent a magyar-orosz szótár / nagyszótár / negyedik változatlan kiadása és ezzel a felszabadulás óta kiadott magyar-orosz illetve orosz-magyar szótárak példányszáma elérte a kétmilliót. a sajtóértekezleten b.d. sevikin, a szovjet nagykövetség tanácsosa és a szovjet sajtó budapesti képviselői is résztvettek.

köpeczi béla, a magyar tudományos akadémia főtítkára megnyitó szavaiban méltatta az akadémiai kiadó tevékenységét, amellyel 1950-ben első ízben adott a magyar közönség kezébe - a felszabadulás előtt megjelent „szószedetekkel”, szemben - első igazi orosz szótárát, majd az azóta eltelt időben 20 féle különböző magyar-orosz, illetve orosz-magyar szótárt jelentetett meg összesen 47 kiadásban, köztük az általános nagyszótárakon kívül szakszótárakat, iskolai és utiszótárakat is. bejelentette, hogy a kétmilliomodik orosz szótár megjelenése alkalmából milyen hasznom volt orosz szótáram forgatásából? címmel pályázatot hirdetnek 30 díjjal, továbbá az orosz iskolai szótár 100 példányába könyvutalványokat huznak be.

gáldi lászló professzor, a szótár egyik szereksztőj áttekintést adott a hazai orosz szótárkészítés fejlődéséről és méltatta a magyar szótárírók munkáját segítő, támogató jeles szovjet szakemberek többévtizedes segítségét. elmondta, hogy most megjelent két vaskos kötetre terjedő szótár mintegy 80 000 címszót tartalmaz. a korábbi kiadásokkal együtt kereken 50 000 példány van már forgalomban az ugyancsak kétkötetes orosz-magyar részből, míg a magyar-orosz nagyszótárak példányszáma ennek körül belül a felét teszi ki. a kis szótárak hat-hat kiadást értek meg, egyenként mintegy 200 ezer példányban, az iskolai szótár pedig már túl van a milliós példányszámon. készül a magyar-orosz koprodukciós szótár is, amelynek munkálatait a moszkvai enciklopédia kiadó és a magyar akadémiai kiadó közösen irányítja.

15.07/ok

- 26 -

M 16¹⁰

bb 37. folytatta munkáját a nemzetközi ujságíró szervezet elnöksége

t pr/tm um zs hgy

1972. szeptember 27.

szerdán balatonszéplakon folytatódott a nemzetközi ujságíró szervezet elnökségi ülése.

a tanácskozás második napján a résztvevők elemezték a főtítkári beszámolót, kifejtették nemzeti ujságíró szervezetük nézetét az időszerű világpolitikai kérdésekről, ismertették a nusz programjával, teendőivel kapcsolatos javaslataikat.

az ujságíróknak - hangoztatták - mindent meg kell tenniük, hogy leleplezzék azokat a retrográd erőket, amelyek még ma is akadályozni próbálják az európai biztonsági konferencia összehívását. a sajtó munkásainak azon kell tevékenykedniük, hogy tovább javuljon kontinensünk politikai légköre. felhívták a figyelmet arra, hogy a feszültség további enyhülését súlyosan veszélyezteti a rágalmakat szóró imperialista propaganda-gépezet, a népek közeledését gátolja az olyan kalózádiók működése, mint a - csupán a német szövetségi köztársaságban 15 adóval működő - „szabad európa,,.

a nemzetközi ujságíró szervezet elsőrendű feladata - foglaltak állást a küldöttek -, hogy felemelje tiltakozó szavát az usa indokainai agressziója, vietnami népiirtó háborúja ellen. különösen fontos munka vár azokra a haladó szellemű ujságírókra, akiknek hazájában a hivatalos sajtó tudatosan elferdíti a tényeket, s hamis hírekkel próbálja a „békekezdeményező,, szerepében feltüntetni az amerikai egyesült államokat.

a nusz elnökségi ülése csütörtökön a plenáris viták összegezésével és határozatok meghozatalával fejezi be munkáját. /mti/

..-

bb 39. barátságvonat a szovjetunióba

t gy/mm um s hgy

1972.szeptember 27.

a v.és vii.kerületi pártbizottságok szervezésében szerdán 300 tagu csoport utazott béke és barátság vonattal a szovjetunióba.

a kilenc napos jutalomüdvülésben a belvárosi és erzsébetvárosi vállalatok,üzemek kiváló munkát végző dolgozói, szocialista brigádtagjai, valamint párt-és társadalmi munkát végző aktivistái vesznek részt. a barátság vonat utvonala:kijev-leningrád-moszkva. /mti/

..-
- 27 -

15.12/um

M 16¹⁰

10bb 40. főiskolai tanárok kinevezése

k/szö um zs hgy

1972. szeptember 27.

dr. polinszky károly művelődésügyi miniszterhelyettes szerdán - a felsőoktatási intézmények fejlesztésére hozott kormányhatározat értelmében - átadta a felsőfoku könnyűipari technikumból szervezett könnyűipari műszaki főiskola vezetőinek megbízatásait, tanárainak és docenseinek kinevezéseit./mti/

--

bb 42. kállai gyula a hajdu-bihar megyei képviselőcsoport ülésén

vid/um fm hgy

1983. szeptember 27.

szerdán balmazújvároson tartották meg a hajdu-bihar megyei képviselőcsoport ülését. a tanácskozáson résztvett kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke, sikula györgy, az mszmp hajdu-bihar megyei bizottságának titkára és dr. ambrus istván, a hajdu-bihar megyei tanács elnöke.

dr. szilágyi gábor a képviselőcsoport vezetője az országgyűlés soron következő ülészakájának előkészületeiről tájékoztatta a megjelenteket, majd németh istván képviselő előterjesztése alapján megvitatták a megye élelmiszergazdasága tervezésének tapasztalatait.

a képviselőcsoport tagjai megkoszorúzták veres péter szobrát, majd megtekintették a balmazújvárosi lenin termelőszövetkezet gazdaságát./mti/

--

bb 44. „hajnal a dráván,, - bolgár filmet forgatnak pécsen

vid/um fm hgy

1972. szeptember 27.

a kinocenter bolgár játékfilm stúdió „hajnal a dráván,, címmel filmet készít a történet a második világháborút idézi, s egy része hazánkban játszódik. a filmmel a bolgár ellenállónak állítanak emléket, akik közül sokan harcoltak itt, illetve veszítették életüket a fasiszták elleni küzdelemben. a magyarországi felvételeket pécsen kezdték meg. a főszerepeket neves bolgár és ndk-beli színészek játsszák, a statiszták pedig magyarok, köztük szép számmal pécsi főiskolások./mti/

--
- 28 -

15.20/um

v
NA-1615

bb 41. tiz éves a magyar-szovjet timföld-alumínium egyezmény - jubileumi tanácskozás

t bé/pá szb ie

1972. szeptember 27.

1962. őszén írta alá a két kormány képviselője a magyar-szovjet timföld alumínium-egyezményt, amely új lehetőséget nyitott alumíniumiparunk fejlesztésére. az egyezményt követő első öt év az előkészületek időszakára volt, a kölcsönös szállítások 1967-ben kezdődtek.

a tizedik évforduló alkalmából a magyar alumíniumipari tröszt nagyjelentőségű megállapodásról rendezvénysorozattal emlékezik meg. a kiállítást és a szakmai napokat követően a központi tanácskozássra szerdán került sor a budapesti nemzetközi vásár nehézipari pavilonjában. a bauxitbányák, timföldgyárak, alumíniumkohók vezető szakemberei, valamint az alumínium felhasználásában érintett iparágak képviselői értékelték az eddigi eredményeket és megvitatták a lehetőségeket, fejlesztési, kutatási, alkalmazás-technikai programokat.

timár vilmos, a magyar alumíniumipari tröszt műszaki vezetőigazgatóhelyettese a számok tükrében vázolta az utóbbi tíz esztendő eredményeit: 42 százalékkal nőtt a bauxittermelés, 100 százalékkal emelkedett a timföldgyártás és 27 százalékkal a magyar alumíniumkohók termelése. a magyar-szovjet megállapodás lehetőséget nyújtott az alumínium-felhasználás bővítésére is. 1962-ben még az egy főre jutó alumíniumfelhasználás csupán 4,3 kilogramm volt, 20-50 százalékkal alacsonyabb, mint az alumíniumiparral rendelkező fejlett nyugateurópai országoké. az elmúlt évben már az egy főre eső alumínium-felhasználás meghaladta a 10,3 kilogrammot, és ezzel megközelítette a fejlett országok szintjét. kormányunk változatlanul megkülönböztetett figyelemmel kíséri az alumíniumipar fejlődését, a 15 éves távlati fejlesztési tervét központi fejlesztési programként hagyta jóvá. a program gerincét a magyar-szovjet timföld-alumínium egyezményben vállalt kötelezettségekhez szükséges fejlesztések képezik.

a tanácskozáson sok szó esett arról, hogy az alumíniumipar fejlődése miként hat más iparágakra, hogyan befolyásolja azok tevékenységét. beszámoltak azokról az új módszerekről, amelyek megvalósítására éppen az értékes könnyűfém tulajdonságai adtak lehetőséget. elsősorban az építőipari alkalmazásról volt szó, hiszen a könnyűszerkezetes építési programnak is egyik legfontosabb kelléke az alumínium. egyre inkább helyet kap az alumínium az épületek burkolásánál is, hiszen praktikusabb mint a vakolás, amelyet néhány évenként fel kell frissíteni, az alumínium-burkolatok 50 évig is esztétikus városképet biztosítanak. az építőipar különben az alumínium-késztermékek 10 százalékát hasznosítja, de ez az arány rohamosan növekszik, és 1975-re várhatóan megkétszereződik.

/folyt.köv./

NA-1620

-29-

bb 41. /tiz éves... 1. folyt./-szb

az alumínium készáruk 20 százalékát hasznosítja a járműipar, ahol öntvényeket, karosszériákat, előregyártott könnyűszerkezeteket készítenek belőle. az anyagmozgatás szintén 10 százalékkal részese a készáru termelésből, de ez az arány is gyorsan emelkedik a következő években, hiszen az egyre jobban elterjedő kiskonténerok, a koszerű alumínium konzervdobozok, a fóliás csomagolás egyre többet igényel a fehér fémből.

a gyárak egymás után készülnek fel a készáru-termelésre, részben hazai, részben külföldi technológiák alapján. különösen a francia cegeður cég eljárásait használják. inotán már bevált az öntve hengerlő módszer, amellyel egy technológiai folyamatot lerövidítettek és így a hagyományos módszereknél olcsóbban készíthetik az alumínium szegecseket, huzalokat és tubusokat.

a tanácskozás résztvevői rámutattak egy sor új lehetőségre is. köztük legsürgetőbbként említették a hagyományos vaslámpaoszlopok és utjelző táblák felváltását alumíniummal. az emeletépítésben is új lehetőségeket nyithat az alumínium, mert olyan vázak és panelek is készíthetők belőle, amelyeket a gyengébb alapzat is elbírhathat.

/mti/

--

bb 43. kishaludy sándorra emlékeznek sümegen

vid-fm szb hgy

1972. szeptember 27.

kishaludy sándor születésének 200. évfordulója alkalmából a költő szülőfalujában, sümegen - a magyar tudományos akadémia és az irodalomtörténeti társaság rendezésében - szerdán háromnapos irodalomtörténeti vándorgyűlés kezdődött. az ország különböző városaiból összegyűlt, mintegy százötven - a kései magyar felvilágosodás korával foglalkozó - kutató és érdeklődő előtt tarna andor, az irodalomtudományi intézet főmunkatársa mondott megnyitó beszédet.

az első vitaindító előadást benda kálmán, a történettudományok kandidátusa tartotta „gazdaság, társadalom és politika a kései felvilágosodás korában”, címmel. /mti/

--

15.55/szb

-30-

17 16²⁵

bb 45. ifjúsági politikai vitafórum szolnokon

vid/fm bzs hgy

1972. szeptember 27.

a kish szolnoki városi bizottsága és a ságvári endre megyei művelődési otthon rendezésében, szerdán megkezdődött szolnokon az ifjúsági politikai vitafórum-sorozat. az első foglalkozáson barna gábor, a városi tanács osztályvezető-főmérnöke tartott előadást szolnok jövőjéről és válaszolt a diák- és munkásfiatalok kérdéseire. a város fiataljai ebben az évben még további hat alkalommal találkoznak közéleti vezetőkkel, politikusokkal.

/mti/

--

bb 46. félszáz rendezvény a „vendégül lát borsod”, keretében

vid/fm bzs hgy

1972. szeptember 27.

a „vendégül lát borsod”, gazdag programjából szerdán már az ötvenedik rendezvényre került sor. miskolcon a szakemberek a halértékesítés kérdéseit vitatták meg. megállapították, hogy a bodrog és a tiszta mentén honos halászat régi receptjeinek felkutatásával, s a mai ízlés szerinti elkészítésével kell az ételválasztékot bővíteni.

nagy sikere volt a miskolci hűtőház által a nagy ipari központban, ózdon, valamint sátoraljaujhelyen megrendezett mirelit-bemutatónak. itt a dolgozó nők második műszakját megkönnyítő mélyhűtött ételek széles skáláját mutatták be. először ismerkedtek meg a háziasszonyok a miskolci hűtőházban készített piritott hasábburgonyával. a mélyhűtött ételekből menüket állítottak össze, s azt a háziasszonyok előtt készítették el.

a fennállásának hétszázadik évfordulóját ünneplő ózdon ünnepi vacsoraestet rendeztek, amelyen a palóc konyha sajátosságait szolgálták fel.

a következő napokban kerül sor többek között mezőkövesden a matyó lakodalmas bemutatására, aggteleken a 17. századi recept alapján megrendezendő ökörsütésre, valamint a miskolci avas szálló udvarán a házi disznótorosra. /mti/

--

16.00/bzs

- 31 -

17 16³⁵

18 30

bb 47. komszomolista fiatalok szolnokon

vid/fm bzs hgy

1972. szeptember 27.

a szovjet „szputnyik”, és az expressz ifjusági és diák utazási iroda közös szervezésében harmincöt komszomolista érkezett szerdán háromnapos látogatásra szolnokra. az építészmérnökökből és szakmunkásokból álló csoport számára gazdag programot készítettek a vendéglátó város kiszesei. szerdán délelőtt mérsáros jános, a megyei tanács főépítésze előadást tartott részükre a megyeszékhely, illetve a megye városainak építészeti fejlődéséről, nevezetességeiről. délután szolnok régi és új építményeit, műemlékeit, muzeumát tekintették meg. itt tartózkodásuk idején baráti eszmecserét folytatnak a tiszaligeti kisz-vezetőképző táborban lakó szolnok, veszprém, és fejér megyei kisz-vezetőkkel, továbbá megkoszorúzzák a szovjet hősök szolnoki emlékművét. a szolnoki járási kisz-bizottság vendégeként baráti találkozón vesznek részt a martfői tiszai cipőgyár munkásfiataljaival. /mti/

-. -

bb 48. a földgázprogram az előirányzatnál gyorsabban valósul meg - évente 35 ezer háztartás kap vezetékes gázt - megkezdődött a 16. országos gázkonferencia székesfehérváron

vid/kz bzs hgy

1972. szeptember 27.

az energiagazdálkodási tudományos egyesület a székesfehérvári gázszolgáltatás megkezdésének 100. évfordulóján a közép-dunántúli városban rendezte meg a 16. országos gázkonferenciát és gázvezeték kiállítását. szerdán a vörösmarty színházban hatszáz *hatalai* és külföldi szakember jelenlétében varga istván, az ete főtitkára nyitotta meg a tanácskozást.

az első napon az energiagazdálkodás távlati fejlesztéséről, a gázipar műszaki fejlesztéséről tartottak előadásokat, majd hét szekcióban a gázelosztás, a gázszállítás, a földgázbontás, a gázhőellátás műszaki-tudományos kérdéseit vitatták meg a résztvevők.

a 16. gázkonferencia plenáris ülésén bejelentették, hogy a földgázprogram megvalósítása gyorsabban halad az előirányzottnál. a termelés növekedés évi üteme meghaladta a 20 százalékot, s az elmúlt 11 év alatt az energiagazdálkodás mérlegében a földgázfelhasználás aránya ötszörösére emelkedett. 1960-1971 között évente átlagosan 35.000 háztartás kapott vezetékes gázt.

a távlati tervek szerint a földgázfelhasználás üteme tovább gyorsul. 1975-ben 6.5 milliárd köbméter, 1980-ban pedig 8.5 milliárd köbméter földgázt használ fel hazánk. /folyt.köv./

16.05/bzs

- 32 -

NA 16²⁵

I hazai és külföldi szakember jelenlétében

?? 48. /a földgázprogram ... 1. folyt./bzs

a iv. ötéves terv végére 680 ezer lakásba vezetik be a földgázt és 1.6 millió lakásban használnak majd propán-bután gázt. 1980-ig az ország lakásállományának 65 százalékát kapcsolják be a gázellátásba. 1970-1980 között mintegy 1700 kilométer gázvezeték épül és a gázprogram beruházásaira csak a iv. ötéves tervben 11.7 milliárd forintot fordítanak.

a gázkonferenciával egyidőben székesfehérváron, a megyei művelődési központ istván termében gázkészülék kiállítás nyílt. husz magyar és hét külföldi vállalat mutatja be legújabb gázkészülékeit és szerelvényeit. /mti/

-. -

bb 49. kedvez a napsütés a mezőgazdaságnak - kel a friss vetés bács-kiskun megyében

vid/kz bzs hgy

1972. szeptember 27.

az elmúlt napok száraz, napsütéses időjárása meggyorsította a mezőgazdasági munkákat, az ország legnagyobb élelmiszertermelő megyéjében, bács-kiskunban. rövidesen felszabadulnak a burgonyatermő földek, s megkezdődött a kukorica betakarítása. jelentős munkanerőt köt le a cukorrépa és a napraforgó szedése, s még mindig foglalkoztatja a gépeket a silózás. a bőséges nyári csapadék teljes értékűvé növelte a másodvetéseket, s betakarításukkal nagy mennyiségű zöld takarmányhoz juthatnak az állattenyésztő gazdaságok. az őszi termények betakarításával egyidőben készítik elő a határt az újabb gazdasági évré. a kijelölt nagyüzemi táblákon vetik az őszi kalászosokat. már sokfelé zöldell az új vetés, a növények fejlődéséhez kedvezőek a feltételek. az időjárás okozta késést az erőgép-park teljes foglalkoztatásával, nyújtott, helyenként éjjeli műszak bevezetésével pótolják. naponta ötezer hektár területen kell elvetni az ősziakat ahhoz, hogy időben kijeljenek a növények. /mti/

-. -

bb 50. megyei honvédelmi ankét kecskeméten

vid/fm bzs hgy

1972. szeptember 27.

az mhsz bács-kiskun megyei szervezete szerdán honvédelmi ankétot rendezett kecskeméten a társadalmi és a tömegszervezetek, a tanácsok, az oktatási intézmények képviselőinek részvételével. magdolnai mihály, az mhsz országos központjának osztályvezetője tartott előadást a honvédelmi nevelő és felkészítő munka helyzetéről, feladatairól, az ankéton hangoztatták, hogy magasabb színvonalra kell emelni a honvédelmi szövetség tevékenységét. például sokkal többet kell törődni az egyéni értékek kibontakoztatásával, az ifjuság sokoldalú szakmai képzésével. szó esett az mhsz helyének, szerepének pontosabb meghatározásáról, a különböző szervezetekkel való kapcsolatok intenzívebbé, élőbbé, tételéről. /mti/

-. -
- 33 -

16.10/bzs

NA 16¹⁰

bb 51. átadták debrecenben a gyengénlátók intézetét

vid-fm szb hgy

1972. szeptember 27.

debrecenben szerdán átadták rendeltetésének a gyengénlátók iskoláját és nevelőotthonát, amelyet 28 millió forintos költséggel létesítettek. a látóképességüket hetven-kilencven százalékban elvesztett gyerekek az országban első ízben kerülnek olyan iskolatípusba, ahol megszakítás nélkül végezhetik el a nyolc osztályt.

a nevelőotthonban száznegyven gyermek számára biztosítanak helyet, az iskolai oktatásban pedig százötvenen vehetnek részt.

a korszerű intézményben tíz tanulócsoport tanítását kezdik meg. a tizenöt személyes tanteremben az általános iskolai tantervnek megfelelően oktatják a gyermekeket, akik tanulmányaik befejezése után az általános iskoláival egyenértékű bizonyítványt kapnak.

az új intézetet dr. kálmán györgy, a művelődésügyi minisztérium közoktatásügyi főosztályvezetője adta át. /mt1/

--

bb 52. dr. betlej sándor

mm szb ie

1972. szeptember 27.

kohó- és gépipari miniszterhelyettes vezetésével szerdán magyar autóipari delegáció utazott moszkvába. a szovjet autóipari minisztériummal folytatnak megbeszéléseket az 1975 utáni autóipari együttműködés kérdéseiről, köztük a víz kooperáció bővítéséről és meghosszabbításáról. /mt1/

--

bb 53. kiskörénél megkezdtek a tiszta régi medrének elzárását

i sb/tr szb ie

1972. szeptember 27.

újabb jelentős szakaszához érkezett szerdán a kisköréi tiszta vízlepcső építése. dégen imre államtitkárnak, az ovh elnökének jelenlétében megkezdtek a régi tiszameder elzárását. a nagy munkához több mint 1,200 köbméter, csaknem 5 000 köbméter követ használnak fel nagyteljesítményű rakodógépek és nyolctonnás billenőgépek segítségével. így előreláthatóan csütörtök délelőtt a tiszta kiskörénél már teljesen a felépített duzzasztóműhöz vezető 1,2 kilométer hosszú új mederben folyik. /mt1/

--

16.20/szb

-34-

NY 16¹⁷

bb 54. megnyitott az ötödik külkereskedelmi továbbképző tanfolyam

i kf/tm/ny ie hgy

1972. szeptember 27.

a külkereskedelmi főiskola - a magyar kereskedelmi kamara megbízásából - ötödször indított külkereskedelmi továbbképző tanfolyamot termelő vállalatok vezető munkatársai részére. a kereskedelempolitikai, devizagazdálkodási, külkereskedelem - technikai képzést és gyakorlati oktatást nyújtó tanfolyamot szerdán ünnepélyesen nyitotta meg kallós ödön, a magyar kereskedelmi kamara elnöke és bársony jeno, az iskola főigazgatója. /mt1/

--

bb 55. vákuumsomagban a sertéskaraj és a szalámi - az állatforgalmi és husipari tröszt piackutatása a bnv-n

t bé/pá/ny ie hgy

1972. szeptember 27.

igénylik-e a vásárlók a husipari termékek korszerű vákuumsomagolását és a kereskedelemnek szüksége van-e a gyorsan, automatizáltan csomagoló gépekre, - erre a kérdésre keresett választ az állatforgalmi és husipari tröszt a budapesti, 72 kiállítás alkalmából rendezett bemutatóján és szerda délutáni tájékoztatóján. a kereskedelem és a műszaki fejlesztés vezető szakembereivel ismertették a dán és nszk berendezéseket, amelyek a különböző húsrakatok gyors- és korszerű csomagolására alkalmasak. a grace cég gépe szalámit, sonkát burkol légmentesen PVC fóliába. a multivac cég gépei sertéskaraj és különböző húslevek, felvágottak gyors csomagolására alkalmasak.

az itt ismertetett eljárásokat nálunk még nem alkalmazzák, de a nagyforgalmu áruházakban, élelmiszerüzletekben jelentősen meggyorsíthatnák a vásárlást. éppen ezért az állatforgalmi és husipari tröszt a bnv-n üzemelés közben ismerteti azokat a gépeket, amelyeket kellő kereslet esetén megvásárolnak. a korszerű módszerrel csomagolt húsrakatok most budapesti üzletében árusítják, s a vásárlók véleményének is döntő szerepe lesz abban, hogy importálunk-e ezekből az ügyes berendezésekből. /mt1/

--

bb 57. elhunyt margitai lajos,

pá/ny zs hgy

1972. szeptember 27.

a szocialista hazáért érdemrend kitüntetésre. hamvasztás előtti bucsuztatás október 2-án 15 órakor lesz a rakospalotai temetőben.

mszmp v.kerületi bizottsága./mt1/

--

16.25/

-35-

NY 17¹⁸

bb 56. egyezményt kötött az országos találmányi hivatal és a budapesti műszaki egyetem

i bé/pá/ny hgy

1972. szeptember 27.

tasnádi emil, az országos találmányi hivatal elnöke és dr. perényi imre, a budapesti műszaki egyetem rektora szerdán aláírták azt az együttműködési egyezményt, amely szerint a találmányi hivatal segíti a műszaki egyetemen tanuló fiatalok diplomaterveinek népgazdasági hasznosítását. olyan témákat, kidolgozásra váró feladatokat ad át a műszaki egyetemnek, amelyek gyors realizálása a műszaki haladást szolgálja. az egyetemi kizs bizottságok szervezésében a találmányi hivatal szakemberei iparjogvédelmi előadásokat tartanak a végzős hallgatók részére. a jövőben a műszaki egyetem lehetőséget teremt az iparjogvédelem fakultatív oktatására is./mti/

..

bb 58. folytatódta a tervezési tudományos ülészek tanácskozásai

t sl/tm szb ie

1972. szeptember 27.

szerdán a magyar tudományos akadémián folytatódta a jubileumi tervezési tudományos ülészek tanácskozásai. mintegy 500 magyar szakember és a külföldi delegációk tagjai három szekcióban vitésték meg a strukturális változások tervezésének, a tervezési modellek felhasználásának és összekapcsolásának kérdéseit, valamint a tervezés társadalompolitikai vonatkozásait.

az alábbiakban röviden ismertetjük a szekciók főreferátumait, amelyek már a plenáris ülésen elhangzottak.

drecin józsef, az országos tervhivatal elnökhelyettese gazdasági strukturánk fejlődésének főbb irányairól és feltételeiről szólva rámutatott, hogy az elmúlt 20 évben nemcsak gazdaságunk teljesítőképessége emelkedett ki az elmaradottságból, hanem a termelés szerkezete is korszerűbbé vált. a gépipar viszonylag hamar iparunk uralkodó ágává vált, s ehhez az utolsó évtizedben gyors fejlődésével csatlakozott a vegyipar és ujabban az építő- és építőanyagipar is. a termelési szerkezet korszerűsítésének útja összhangban van az ország adottságaival és fő tendenciáiban a nemzetközi tapasztalatoknak is megfelel. ez azonban nem jelenti azt, hogy az arányokat, a mértékeket, a megoldási módokat illetően mindenben elégedettek lehetünk. országunk iparosodásának számszerű adatai némileg kedvezőbb képet mutatnak, mint amit a tüzetesebb vizsgálat igazol. árrendszerünk ugyanis néhány ipari tevékenységet kedvezőbb színben tüntet fel, mintha realitásabb, a munka hatékonyságát is figyelembe vevő árakat alkalmaznánk. /folyt.köv./

-36-

N-1725

bb 58. /folytatódta a ... 1. folyt./-szb

más országokhoz viszonyítva igen nagy munkaerőt köt le iparunk. az ipari foglalkoztatottak aránya a népességhez viszonyítva nálunk magasabb, mint dániában, hollandiában, franciaországban, vagy olaszországban, a valóságban azonban még nem értük el ezek fejlettségi szintjét. ez arra utal, hogy az iparosításban sokáig egyoldalú hangsúlyt kapott a mennyiségi szemlélet, s nem törekedtünk megfelelő következetességgel a hatékonyság növelésére.

a közgazdászok nem tudták eléggé meggyőzően bizonyítani, hogy a hatékonyságban tapasztalt elmaradásunkat az utóbbi évtizedek hazai adottságai mellett milyen mértékben lehetett volna elkerülni. - az én véleményem az - mondotta -, hogy e negatív jelenség a vezetési, szervezési problémák, a technikai kultúra alacsony színvonala, a korlátozott piaci méretek miatt jórészt elkerülhetetlen volt. a hatékonyság egy viszonylag fejletlen országban nem fejlődhet a számszerű előrehaladással arányosan. közrejátszott azonban elkerülhető fogyatékoságok is, mint például az irányítási, a vezetési munka gyengeségei, amelyeken már korábban javítani lehetett volna. a hatékonyság viszonylag alacsony színvonala egyben tartalékokat jelent a jövőre, ezek feltárásával és hasznosításával jelentősen meggyorsíthatjuk fejlődésünket. a termelési szerkezet korszerűsítésének hazánkban a gyártmánystruktúra fejlesztése a fő feltétele. e kérdéssel a felsőbb szintű tervezés csak egyes pontokon, a kiemelt fejlesztési programokban tud közvetlenül foglalkozni. az üzemi szintű vállalkozásokhoz a központi tervezés legfeljebb irányelveket adhat, s ezeknek az irányelveknek a megvalósítását preferenciális eszközökkel befolyásolhatja. minden területen gyors fejlődésre természetesen nem számíthatunk, a helyes szerkezeti arányok kialakulásának üteme nagy mértékben függ gazdaságunk általános fejlődésének ütemétől. nagy és gyors változások jelentős anyagi erőket igényelnek, ezért a fokozatoság elvét kell érvényesítenünk. a gyártmánystruktúra fejlesztéséhez mindenképp a technikai és piaci feltételeket kell biztosítani. elsősorban azokat a kapacitásokat kell fejleszteni, amelyek az export fokozását segítik elő. elengedhetetlen a dolgozók technikai kulturájának emelése, mert ez jelenti a legfontosabb alapot a bonyolultabb munkák meghonosításához.

augustinovics mária, az országos tervhivatal osztályvezetője szerény, de biztató kezdetként értékelte azokat az eredményeket, amelyeket hazánkban a matematikai módszerek alkalmazásával a tervezésben elértek. először az ágazati kapcsolatok tervezésében, majd a népgazdasági tervmérlegek egyensúlyának vizsgálatánál, legujabban pedig a hosszútávú tervek készítésében is egyre inkább alkalmazzák a matematika eszközeit. /folyt.köv./

16.43/szb

-37-

N-1725

bb 58. /folytatódtak a... 2. folyt./-szb

mint mondotta, a számítástechnika elterjedésével a matematikai-közgazdasági modellek készítésének is egyre nagyobb lesz a jelentőségük, a tervező munka azonban továbbra sem nélkülözheti az emberek munkáját, a hagyományos tervezési gyakorlatot. mint mondotta, csak zsákutcába vezethet az olyan elmélet, amely a feladatát jól-rosszul, de napról napra megoldó tervezési gyakorlat helyett valamiféle mindent átfogó modellrendszer ajánl. a matematika eszközeit a tervezés tökéletesítésére csupán eszközként lehet felhasználni, tervek készítését csupán számítógépekre, képletekre, modellekre nem lehet rábízni. mint eszközt azonban az eddiginél egyre hatékonyabban kell alkalmazni a tervezésben a matematikát.

gadó ottó, az országos tervhivatal elnökhelyettese a népgazdasági tervezés társadalmi vonatkozásait vizsgálva rámutatott, hogy az életszínvonal-politika értelmezése jóval sokrétűbb, mint amilyenek azt korábban tartottuk. éppen a hosszútávú tervezés hívta fel a figyelmet arra, hogy még a szűken értelmezett életszínvonal-politika sem csupán a jövedelmek és az árak alakulására terjed ki, hanem magában foglalja a szociális-kulturális ellátás kérdéseit is. ezzel függ össze, hogy a központi statisztikai hivatal újonnan bevezetett népgazdasági mérlegrendszer a társadalmi termék és a nemzeti jövedelem hagyományos fogalmán kívül meghonosította a bruttó és nettó nemzeti termelés kategóriáját is. az utóbbiak ugyanis tartalmazzák a nem anyagi jellegű szolgáltatások értékét is, segítségükkel jobban meg lehet itélni, hogy adott időszakban a népgazdasági terv előirányzatai a lakosság életkörülményeinek milyen javulását teszik lehetővé. a tervezők széles körének is kell találniuk olyan módszereket, amelyekkel a lakosság szempontjából vizsgálhatnak eddig egyéb kategóriákba sorolt fejlesztéseket. nem szabad például számszerűen kifejezhető gazdaságosságot alapul venni a levegő- és vízszennyeződés, a zajártalom elleni védekezés megtervezésekor, és más olyan esetekben sem, amelyek matematikailag „veszteségesek”, ugyan, mégis elengedhetetlenek a társadalom számára.

a társadalom életkörülményeinek vizsgálatáról szólva rámutatott, hogy az elemzéseket egyre több, de kisebb rétegre is ki kell terjeszteni. tervgazdálkodásunk első szakaszában még elengedő volt a nagy társadalmi osztályok, a munkásság és parasztság életkörülményeinek vizsgálata. a jelentős gazdasági, foglalkozási, demográfiai-családi mozgások nyomán azonban fokozódott az osztályok heterogén jellege, növekedett a tiszta kategóriák közötti átmeneti „vegyes”, rétegek súlya. az életkörülményekben a legjelentősebbek a mezőgazdaságban és a mezőgazdaságon kívül dolgozók, a szellemi és a fizikai dolgozók, a falusi és a városi családok, valamint a dolgozó és a nyugdíjas háztartások közötti különbségek, vagyis ezeket kell tüzetesen szemmel tartani. /folyt.köv./

16.47/szb

-38-

17.05
m

bb 58. /folytatódtak a... 3. folyt./-szb

a tervezésnek arra kell törekednie, hogy a lakosság életkörülményei minden nagyobb rétegnél folyamatosan és érzékelhető módon javuljanak. anyagi erőinknek megfelelően azonban csak viszonylag lassu és fokozatos változásokra készülhetünk fel.

a szerdai szekció-üléseken a magyar szakembereken kívül több külföldi küldött is felszólalt.

s. mandzsuka, a jugoszláv társadalmi tervező intézet igazgatója a tervezési rendszer jugoszláviában; gh. siclovan, a román tervbizottság elnökének tanácsadója románia gazdasági strukturájának korszerűsítése, zs. dorligzsav, a mongol tervbizottság elnökhelyettese a tervezés a mongol népköztársaság szocialista átalakításának fontos eszköze; b. belcsev, a bolgár tervbizottság elnökhelyettese a szervezés, mint a társadalomirányítás gazdasági mechanizmusának alapvető eleme; j. pajestka, a lengyel tervbizottság elnökhelyettese a társadalompolitikai követelmények érvényesítése a hosszútávú tervezésben, h. steeger, az ndk tervbizottsága közgazdasági kutató intézetének igazgatója a népgazdaság hatékonysága és arányossága tervezésének egyes időszerű problémáival címmel tartott korreferátumot.

az ülészakot csütörtök reggel a szekció-ülésekkel folytatják. /mt1/

..-

bb 59. tanácskozás a honvédelmi nevelésről székesfehérváron

vid-fm szb la

1972. szeptember 27.

a fejér megyei honvédelmi hét alkalmából szerdán a kisz fejér megyei bizottsága „a fiatalok és a katonaelet”, címmel ifjúsági tanácskozást rendezett. a néphadsereg kiképző tisztjei, az mhsz vezetői és kisz-vezetők a honvédelmi nevelés eredményeit vitatták meg. beszámoltak az életkori sajátosságoknak megfelelő honvédelmi szakkörök, tanfolyamok és versenyek szervezési tapasztalatairól. a honvédelmi nevelés, ismeretterjesztés színvonalának, hatékonyságának emelésére számos javaslat született. /mt1/

..-

bb 63. péter jános külügyminiszter

pá szb la

1972. szeptember 27.

szerdán new yorkba utazott, ahol részt vesz az ensz közgyűlés általános vitájában. /mt1/

..-

17.05/szb

-39-

17.05

bb 61. mikor lesz elég cement? - tanácskozás lábatlanon a hazai cementipar negyedik öt éves tervéről

vid/fm/ny la

1972. szeptember 27.

az elmúlt években nem keves problémát okozott a cementhiány. bár a cementipar a népgazdaság egyik dinamikusan fejlődő ágazata volt, az igényeket nem tudta kielégíteni. ezért a belföldi keresletet csak jelentős importból lehetett fedezni.

mikor lesz elég cement, milyen változások várhatóak a következő években a hazai cementgyárakban? - erről rendezett tanácskozást szerdán lábatlanon a cement- és mészművek. dr. Mihócs Ferenc, az országos vállalat vezérigazgatóhelyettese ismertette, milyen változást hoz a negyedik öt éves terv a hazai cementiparban. elmondotta, hogy ebben az évben már valamivel kedvezőbb a helyzet. tavaly 2.700.000 tonna cementet adott az iparág, az idei terv 2.950.000 tonna, de az üzemek eddigi teljesítményei reményt adnak arra, hogy hárommillió tonnás tervteljesítéssel zárják az évet. a régi gyárak - bár jelentős létszámhiánnyal küzdenek - lényegében évek óta azonos szinten dolgoznak. a cementtermelés növekedését a váci dcm-nek és az új beremendi cementműnek kell biztosítani.

a következő években egyenletesen emelkedik a cementipar termelése. jövőre 3.4 millió tonna, 1974-ben 3.6 millió tonna, a tervidőszak végén pedig 4.3 millió tonna cementet ad az iparág. épül és a terv szerint 1975-ben már termel az évi 1.6 millió tonna teljesítményű hejőcsabai új cementgyár, de teljes kapacitását csak 1976-ban éri el. így abban az évben már ötmillió tonna cementet gyártanak a hazai üzemek.

a kereslet és a kínálat egyensúlyáról azonban még mindig nem lehet szó. az ország továbbra is importra szorul cementből. dr. Mihócs Ferenc hangsúlyozta, hogy a népgazdaság nem rendezkedhet be tartósan nagyvolumenű cementimportra, hiszen a nagy súly, a viszonylag kis érték legtöbbször gazdaságtalanná teszi a nagy távolságról való szállítást. ezért megkezdtek egy további nagy teljesítményű cementgyár tervezését, amelyet az ötödik öt éves tervben adnak át rendeltetésének. így tehát a következő öt éves tervben megszűnik az import, képes lesz az ipar a hazai szükségletet fedezni.

a vezérigazgató-helyettes közölte, hogy az évi ötmillió tonnás cementtermelés elérése érdekében a cementipar beruházásai az ismert korlátozó rendelkezések ellenére is „zöld utat”, élveznek. indokolja ezt az is, hogy bármilyen új építési technológiákat is vezetnek be, a cement mindig fontos bázis-építőanyag marad.

folyt köv/
17.15/ny

-40-

NA 1740

bb 61. / mikor lesz elég cement...folyt/ny

az iparág vezetői felülbírálták a negyedik öt éves fejlesztési terveket, s egyöntetűen az az álláspont alakult ki, hogy pénzügyi nehézségek ellenére is a gazdasági bizottság által megszabott határidőre befejezik a megkezdett gyárépítéseket. gondot okoz azonban, hogy az építési költségek árának emelkedése, valamint az egyéb műszaki akadályok miatt az eredetinel jóval többre kerül a hejőcsabai új gyár létesítése és az iparághoz tartozó nyergesujfalui eternitgyár rekonstrukciója is. ezt a problémát átcsoportosításokkal igyekeznek enyhíteni. egyes beruházásokat például saját fejlesztési alapból fedeznek, és további állami dotációt, hiteleket vesznek igénybe a népgazdaság érdekeit szolgáló fejlesztésekhez.

a tanácskozáson bejelentették, hogy részletes felméréssel elemzik a hejőcsabai és a nyergesujfalui építkezések költségtülpéseinek okait, s a vizsgálat tapasztalatait a gazdasági bizottság elé terjesztik megvitatásra./mti/

.-

bb 62. a kukoricamoly-rezisztenciáról tanácskoztak martonvásáron

vid/fm/ny la

1972. szeptember 27.

a kukoricamoly-rezisztencia kérdéseiről, a kártevőnek ellenálló hibridfajták nemesítési lehetőségeiről kezdődött tanácskozás szerdán martonvásáron, a mta mezőgazdasági kutató intézetében. a tanácskozáson résztvevő 16 külföldi és 10 hazai kutatót dr. Rajki Sándor, a kutatóintézet igazgatója üdvözölte. hangsúlyozta, hogy a kukoricamoly komoly kártételeket okoz, ezért a kukoricamoly nemesítők egyik legfontosabb feladata, hogy a kártevőnek ellenálló fajtákat nemesítsenek ki. a tanácskozás célja, hogy a kutatók, nemesítők megismerkedjenek az e téren elért legújabb eredményekkel, s megvitassák a nemesítés lehetőségeit, problémáit. martonvásáron, a kukoricahibridek „szülőházában”, is folytatnak ilyen kísérleteket, s ezek biztatónak ígérkeznek.

a háromnapos tanácskozás során a kutatók megismerkednek a mta mezőgazdasági kutató intézetének munkájával is./mti/

.-

bb 64. pierre wurth,

pá/ny la

1972. szeptember 27.

a luxemburgi külügyminisztérium főtthkára néhány napot hazánkban töltött és konzultációt folytatott nagy jános külügyminiszter-helyettesel a nemzetközi helyzetről, elsősorban az európai biztonsággal összefüggő kérdésekről. a főtthkárt fogadta puja frigyos, a külügyminiszter első helyettese is./mti/

.-

17.20/szb

-41-

NA 1740

bb 60. kitüntetések a fegyveres erők napja alkalmából

t roö/tr szb zs

1972. szeptember 27.

a kisz központi bizottsága a fegyveres erők napja alkalmából kitüntetések adományozott az ifjúság honvédelmi nevelésében kiemelkedően tevékenykedő személyeknek. szerdán a hotel ifjúságban 22 „ifjúságért érdeméremet”, adtak át azoknak, akik az ifjúsági szövetség tevékenységében - beosztásuknál, munkájuknál fogva - különösen sokat segítettek. harmincan „kisz érdeméremet”, kaptak; olyan ifjúsági vezetők - tiszték, tiszthelyettesek és sorkatonák - akik a fegyveres erőkben irányítják a kisz-szervezetek munkáját. ságvári endre érmet kapott gerlinger lászló határőr tizedes. a kisz központi bizottsága 262 fegyveres testületi kisz-vezetőnek, aktivistának „aranykoszorus kisz-jelvényt”, adományozott és 465 fiatal részesült „dicséret oklevél”, kitüntetésben, amelynek átadására helyi ünnepeken kerül sor.

a honvédelmi miniszter, a belügyminiszter, a munkásörtség országos parancsnoka a fiatalok honvédelmi nevelésében, a katonai szolgálatra történő felkészítésben huzamosabb időn át végzett odaadó, szorgalmas és eredményes munkájukért függetlenített ifjúsági vezetőket, társadalmi aktivistákat tüntett ki. 11-en kapták a „haza szolgálataért érdemérem”, arany fokozatát, 11-en az ezüst fokozatban, 13-an az érdemérem bronz fokozatában részesültek. ketten kapták meg a „közbiztonsági érem”, arany fokozatát.

az ünnepeken megjelent kárpáti ferenc vezérőrnagy, politikai főcsoportfőnök, miniszterhelyettes, kőrösi györgy rendőrvézérőrnagy, belügyminiszterhelyettes, papp dezső, az mszmp kb osztályvezetőhelyettese, nagy györgy, a munkásörszágos parancsnokának első helyettese, illisz lászló, a kisz kb titkára, és dr. honti jános, az mszmp kb alosztályvezetője, valamint a fegyveres testületek vezető beosztású tábournokai. /mti/

..-

bb 65. ünnepi megemlékezés a fegyveres erők napjáról

t gy/pá szb zs

1972. szeptember 27.

a magyar honvédelmi szövetség budapesti vezetősége, a magyar néphadsereg központi klubjának parancsnoksága és a ganz-mávg pártbizottsága - a fegyveres erők napja alkalmából - szerdán ünnepi megemlékezést rendezett a ganz-mávg művelődési házban. a dísztermet ezuttal vállalati dolgozók és a kerületi mhsz aktivistái töltötték meg. részt vett az ünnepeken dr. vida miklós, az országgyűlési képviselők budapesti csoportjának elnöke, csörgő jános, az mszmp kb tagja, a ganz-mávg vezérigazgatója, továbbá viktor mihajlovics gamajunov vezérőrnagy, a budapest nevet viselő szovjet alakulat parancsnoka.

/folyt.köv./

NA 1870

-42-

bb 65. /ünnepi megemlékezés... 1. folyt./-szb

kelemen győzőnek, az mhsz budapesti titkárának üdvözlő szavai után dr. vida miklós mondott beszédet. egyebek közt hangsúlyozta, a fegyveres erők közelgő napjának megünneplése már hagyomány dolgozó népünk életében, s egyúttal jelkép is, a bátorságnak, az önfeláldozásnak, a helytállásnak, a hazaszeretetnek és az internacionalizmusnak ünnepe. szocialista vívmányaink fegyveres őrzőit népünk szeretete, megbecsülése övezi. hangsúlyozta: fegyveres erőink ma már a korszerű harchoz szükséges minden eszközzel, felszereléssel rendelkeznek. az új kiképzési rendszer biztosítja, hogy a fegyveres erők soraiba kerülő fiatalok rövid időn belül elsajátíthassák az elméleti és gyakorlati tudnivalókat, a haza fegyveres védelméhez szükséges eszközök kezelését. elismerően szólt arról, hogy a bevonult fiatalok példamutatóan helytállnak a hadseregben, becsülettel teljesítik hazafias kötelességeiket.

- amikor megemlékezünk fegyveres erőinktől, azt is hangsúlyozzuk, hogy pártunk és kormányunk honvédelmi politikája azonos a béke politikájával. hadseregünket a békés építőmunka védelmére hoztuk létre, s történelmi kötelességből mindaddig fenn kell tartanunk, ameddig bármiféle agresszió lehetősége fenn áll rendszerünkkel, házákkal szemben. nemzeti érdekeink és a szocialista világrendszerben vállalt kötelezettségeink azt kívánják, hogy tovább szilárdítsuk a varsói szerződés tagországainak védelmét és katonai együttműködését, mindaddig, amíg a nato fennállása ezt szükségessé teszi.

ezt követően viktor mihajlovics gamajunov vezérőrnagy meleg szavakkal emlékezett meg népeink fegyverbarátságáról.

az ünnepség második részében a magyar néphadsereg központi művészegyüttese adott színvonalas műsort. /mti/

..-

bb 66. magyar kórus sikere olaszországban

mm szb zs

1972. szeptember 27.

az olaszországi goriziában megrendezett nemzetközi kórusfesztiválon 30 kórus magasszintű versenyében a műzenei kategóriában a vasas központi művészegyüttes kórusának női kara második díjat, a vegyeskar negyedik díjat szerzett. a folklór kategóriában a vegyeskar második díjat nyert. /mti/

..-

17.55/szb

-43-

NA 1870

bb 67. a munkásország megyei ünnepe szolnokon

vid-fm szb la

1972. szeptember 27.

a fegyveres erők napja alkalmából szerdán ünnepséget rendezett szolnokon a munkásország szolnok megyei parancsnoksága. az ünnepségen részt vett dr. gergely istván, a megyei pártbizottság első titkára, csáki istván nyugdíjas, az mszmp központi bizottságának tagja, szeres lászló, a megyei pártbizottság titkára, a társ fegyverestestületek képviselői. posta mihály, a munkásország megyei parancsnoka ünnepi beszédében megemlékezett a fegyveres erők forradalmi elődeiről, a népi hatalom védelmére alakult munkásország tagjainak szolgálatkészségéről, a más fegyveres testületekkel való szoros együttműködésről. az ünnepi beszéd után kiss istván megyei munkásörparancsnokhelyettes felolvasta papp árpád vezérőrnagy, országos parancsnok napiparancsát, amelyben három kiváló munkásörnek a haza szolgálatáért érdeméremet adományozta. a társfegyveres testületek több tagját, polgári szervezet, intézmény vezetőjét, a fegyverbarátság elmélyítése érdekében kifejtett munkájáért munkásör-jelvényel tüntették ki. /mti/

..-

bb 68. a középiskolai tanulók hatvankét és fél százaléka fizikai dolgozók gyermeke - a közművelődésről tanácskozott a hazafias népfront szolnok megyei bizottsága

vid-fm szb la

1972. szeptember 27.

a megye közművelődéséről, sajátos népfront-feladatairól tárgyalt szerdai ülésén a hazafias népfront szolnok megyei bizottsága. a testület megállapította, hogy az ipar és a mezőgazdaság erőteljes fejlődése, a technika előrehaladása művelt, kulturált munkásokat, embertípusokat igényel. a népfront feladatának tekinti, hogy megteremtse a szocialista közgondolkodást, előmozdítsa a műveltebb embertípus kialakítását. városon és falun egyaránt kiemelt gondot fordítanak a fizikai dolgozók gyermekeinek segítésére, hogy hátrányaikat leküzdve, minél nagyobb számban tanulhassanak tovább. a legújabb felmérés szerint a megye középiskoláiban a fizikai dolgozók gyermekeinek aránya 62,5 százalék, szemben az országos 50,2-es átlaggal.

szolnokon, jászberényben, karcagon a népfrontszervek kezdeményezésére társadalmi ösztöndíjjal is segítik a nehezebb körülmények között élő nagy családok gyermekeit. szolnokon a városi tanács alapjából és az üzemek támogatásából tizenöt tanuló kap rendszeres havi ösztöndíjat. /folyt.köv./

18.00/szb

-44-

NA 18.00

bb 68. /a középiskolai... 1. folyt./--szb

az elmúlt tanév tapasztalatai viszont arra is mutatnak, hogy a fizikai dolgozók gyermekei közül legtöbb a lemorzsolódó, mert nehezen tudnak megbirkózni a középiskolai tananyaggal. a népfrontbizottság ezért kezdeményezte, hogy kapjanak segítséget a hátrányos helyzetben levő tanulók előkészítő tanfolyamok, iskolán kívüli foglalkozások megszervezésével. ezen a téren több feladat vár a szülői munkaközösségekre is. általános megállapítás volt, hogy a szülői munkaközösségek nem teljesen töltik be azt a szerepet, amelyet a társadalom elvár. a bizottsági ülés foglalkozott az októberi honismereti hónap széleskörű programjával is, amelyet a hazafias nevelés szolgálatába kívánnak állítani. /mti/

..-

bb 69. jól szervezett munkát kíván a kukorica betakarítása - három megye szakembereinek tanácskozása ujszászon

vid-fm szb la

1972. szeptember 27.

a mém termelés- és műszaki-fejlesztési főosztályának kezdeményezésére szerdán kukoricabetakarítási bemutatót tartottak a szemestakarmány-termeléséről híres ujszászi szabadság tsz-ben. szolnok, heves és nógrád megye háromszáz mezőgazdasági szakembere vitatta meg a kukorica őszi betakarításának sürgető feladatait. dr. kasza béla, a mém főosztályvezetőhelyettese bevezető előadásában hangsúlyozta, hogy a hűvös, csapadékos időjárás késlelteti az érést, szeptember végén még sokfelé zöldellnek a kukoricatáblák. országosan egymillió háromszázkilencvenhat ezer hektárról kell betakarítani a fontos takarmánynövényt. az eddigi kilátások szerint sok gond lesz a kukorica betakarításával. a gépesítés fejlődése ellenére a gépi betakarítás aránya még nem kielégítő.

ebben az évben a vetésterület hatvanöt-hetven százaléka elegendő betakarító gépekkel rendelkezik a mezőgazdaság. szükség lesz tehát arra, hogy a gépeket maximálisan, üzemek közötti átcsoportosításokkal is kihasználják. a szakemberek megismerkedtek a vendéglátó ujszászi szabadság tsz kukoricatermelési eredményeivel és módszereivel. a gazdaság a kutatóintézetekkel együttműködve korszerű termesztési technológiát vezetett be és a terület adottságainak legjobban megfelelő fajtákat termeli. a hatszázhuszonnyolc hektár termőterületről átlagosan hatvanöt mázsa körüli termést várnak hektáronként. a korszerűen gépesített termelés eredményeként egy mázsa kukorica önköltsége száznegyven-százötven forint között van. a szakemberek a tsz határában megtekintették a kukoricakombájnnal történő betakarítást, az univerzális traktorokkal, billenő pótkocsikkal történő szállítást, valamint a korszerű terményszáritás és tárolás módszereit. /mti/

..-

18.20/szb

-45-

NA 18.20

bb 70. a gyógyszerészet és a gyógyszerellátás helyzetéről tanácskozott az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága

t vt/gg szb zs

1972. szeptember 27.

vágó tibor, az mti munkatársa jelenti:

a gyógyszerészet és a gyógyszerellátás helyzetéről, időszere kérdéseiről tárgyalt - dr. pesta lászló elnökletével - szerdán a parlamentben az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága. a tanácskozáson jelen volt és felszólalt dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter és varga gáborné, az országgyűlés alelnöke is. részt vett továbbá több meghívott szakember, köztük gyógyszerésztársadalmunk több neves képviselője. a napirenden szereplő témáról készült jelentésből egyebek között kitűnik, hogy a városi gyógyszerellátás általában jónak mondható. a falvakban és a szétszórt településeken azonban még vannak megoldásra váró problémák. a gyógyszerkönyv rendelkezései folytán a gyógyszerári munka színvonala jelentősen emelkedett. az 1950-ben történt államosítás óta hazánkban a gyógyszerfogyasztás - forintértékben - csaknem tízszeresre növekedett. ezt bizonyos mértékig követte a gyógyszerárak korszerűsítése, számuk gyarapodása. nem nőtt viszont kellő mértékben a gyógyszerészek létszáma. ebből erednek a helyenként tapasztalható munkaerő gondok.

a gyógyszerellátás zavartalanságát időszakonként nehezíti az egyes gyógyszerekből fellépő átmeneti hiány. ennek kiküszöbölésére megfelelő intézkedések szükségesek. az utóbbi két évtizedben sokat javultak a gyógyszerészek élet- és munkakörülményei, de még van tennivaló ezen a területen is. több helyen a tanácsok példamutató segítségnyújtását a gyógyszerészek lakáshoz juttatásában, ez azonban még nem mondható el országos viszonylatban.

dr. végh antal egyetemi tanár, a gyógyszerészi kémiai intézet igazgatója, a jelentéshez fűzött kiegészítőjében felhívta a figyelmet, hogy a népgazdaság szempontjából egyáltalán nem közömbös a gyógyszerellátás „közkatonáinak” helyzete, hiszen a gyógyszerész-társadalom tagjai rendkívül felelősségteljes, szerteágazó szaktudást igénylő feladatokat látnak el. gyógyszeriparunk is - amelyről méltán állíthatjuk, hogy világszínvonalat képvisel - maximális erőfeszítéseket tesz azért, hogy a gyógyszerek minősége kifogástalan legyen. ebben igen nagy szerepet tölt be az országos gyógyszerészeti intézet. annak érdekében, - hogy nemzetközi viszonylatban a jövőben is megtarthassuk előkelő helyünket, kivívott tekintélyünket, feltétlenül indokolt az intézet fejlesztési lehetőségeinek biztosítása, a gyógyszerminősége legfőbb őrhelyének megerősítése.

/folyt.köv./

18.40/szb

-46-

NA 1905

bb 70. /a gyógyszerészet... 1. folyt./-szb

dr. bölcs béla, az egészségügyi minisztérium főosztályvezetője arról számolt be, hogy hazánkban a forgalomba kerülő gyógyszerek mintegy 90 százalékát saját gyógyszeriparunk gyártja. importunk viszonylag csekély. az elmúlt 14 év alatt gyógyszerkincsünk 40 százaléka teljesen kicserélődött. gyógyszeriparunk nemzetközi elismerésére jellemző, hogy termelésének csaknem 80 százalékát exportálja. szólott arról is a főosztályvezető, hogy a gyógyszerfelhasználás világszerte növekvő tendenciát mutat, s ez alól nem kivétel Magyarország sem. nálunk tíz esztendő tükrében a gyógyszerfogyasztás 83 százalékkal emelkedett. az ellátás területén időnként előfordulnak hiányok, akadnak nehezen beszerezhető gyógyszerek. ezek száma azonban nem túl jelentős, s pótolhatók hasonló hatékonyságu medicinákkal.

jelenleg hazánkban 7350 lakosra jut egy gyógyszerár. az nszk kivételével Európában - a gyógyszerárak számát tekintve - a legjobban kiépített hálózattal rendelkezünk. nem ilyen kedvező a helyzet gyógyszeráraink állapotát illetően. csaknem 40 százalékuk jelentős bővítésre, vagy teljes rekonstrukcióra szorul. örövendően emelkedett az intézeti gyógyszerárak száma. jelenleg 59 ekvó-beteg-ellátó intézményben működik ilyen.

a tájékoztatókat követő vitában dr. szabó zoltán miniszter is felszólalt. a többi között hangsúlyozta: - gyógyszerellátásunk a szocialista társadalom jellegéhez, követelményeihez mérten részévé vált a szocialista egészségügyi ellátásnak - nemcsak céljában, feladatában és szervezetében, hanem az ellátást végző dolgozók szemléletében, munkájában, magatartásában is. a gyógyszerellátás minden területén jólképzett, a szocialista egészségügy elveit képviselő emberek dolgoznak, s figyelemreméltó közéleti tevékenységet is kifejtenek. a társadalom sok jelét adja megbecsülésüknek. e fórumon is szeretném megköszönni azt az odaadó, lelkiismeretes, áldozatkész, eredményes munkát, amit a gyógyszerári dolgozók az elmúlt husz esztendőben népünk gyógyszerellátása, szocialista egészségügyünk fejlesztése érdekében kifejtettek.

- elért eredményeink mellett csakugy, mint az egészségügy más ágazataiban ezen a területen szintén vannak problémák, feszültségek, gondok. mindannyiunk feladata, hogy ezeket közös erővel megoldjuk. meggyőződésem, hogy ez lépésről lépésre - mindenekelőtt a gyógyszerári dolgozók segítségével - sikerülni is fog.

a hozzászólók számos kérdést érintettek. elhangzott olyan javaslat, hogy a fejlődés zavartalanságának biztosítására szükséges a gyógyszerészeti tanszékek bővítése. az adminisztráció csökkentése érdekében - célszerű lenne a körzeti orvosok részére annak engedélyezése, hogy krónikus betegeknek - rendszeres, kötelező ellenőrzés mellett - egy hónapra szóló gyógyszer mennyiséget irhasanak fel. /folyt.köv./

18.45/szb

-47-

NA 1910

bb 70. /a gyógyszerészet... 2. folyt./-szb

indítványozták azt is, hogy krónikus hiánycikkeket, - ha mód van rá, - a gyógyszertárak helyben készíthessenek, erre vonatkozó felhatalmazás alapján. többen állást foglaltak amellett, hogy a receptírás jelenlegi rendszerét revízió alá kellene venni, mert erre már megérett az idő. a szakemberek véleménye szerint egy jól végrehajtott strukturális változás sokat segítené, az orvosok mentesülhetnének évi viszonylatban sokmillió recept írásától, s az így felszabaduló időt a betegek gondozására fordíthatnák.

az ülésen felszólalt: dr. bene zoltán, dr. hargitai katalin, dr. noszkay aurél, dr. radnai éva, dr. stark janka, dr. vámosi érzsébet országgyűlési képviselők, valamint dr. csejtei istván hajdu megyei főgyógyszerész, geszti károlyné, a 204-es számú gyógyszertár vezetője, a főváros 11. kerületének főgyógyszerésze, dr. kedvessy györgy, a magyar gyógyszerészeti társaság elnöke és rázsó istván, a fővárosi tanács gyógyszertári központjának igazgatója, budapest főgyógyszerésze. /mti/

--

bb 71. megemlékezés a fegyveres erők napjáról békéscsabán

vid-fm szb la

1972. szeptember 27.

a fegyveres erők napja békés megyei központi diszünnepségét szerdán rendezték meg a kulich gyula ifjusági és uttörőházban. a megjelenteket nyári sándor, a hazafias népfront békésmegyei bizottságának titkára köszöntötte, majd szabó miklós, a kisz békés megyei bizottságának titkára mondott ünnepi beszédet. /mti/

--

bb 72. magas volt a rakomány, leszakadt a villamosvezeték

i ró/gg szb la

1972. szeptember 27.

nem figyelik a kresz táblákat kellőképpen a gépkocsivezetők. ez bizonyosodott be szerdán koradélután, amikor a x. kerület zal-ka máté téri máv vasúti híd alá a volán vállalat tehergépkocsija a megengedettnél magasabb rakománnyal hajtott be és megrongálta a villamosvezetékét. amíg a hibát elhárították, a 13-as, a 28-as és a 36-os villamosok más útvonalon közlekedtek, s az ötvenperces forgalmi akadályt autóbuszok beállításával is enyhítették. /mti/

--

19.03/szb

-48-

MA 1945

polgármesterek találkozója

bkk 4. losonczi pál ebédet adott az európai fővárosok vezetőinek tiszteletére

t hi/tm um zs hgy

1972. szeptember 27.

losonczi pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke szerdán, a parlament vadásztermében ebédet adott az európai fővárosok vezetőinek tiszteletére. az ebéden - amelyen németh károly, az mszmp politikai bizottságának tagja, a budapesti pártbizottság első titkára, cseterki lajos, az elnöki tanács titkára, és szépvolgyi zoltán, budapest főváros tanácsának elnöke is részt vett - losonczi pál pohárköszöntőt mondott.

- szívvel köszöntöm önöket, akik hazájuk szép városát képviselik az európai fővárosok vezetőinek budapesti találkozásán - mondotta bevezetőben. örülünk és elégedettek vagyunk, hogy földrészünkön első alkalommal jöttek össze találkozóra az európai országok fővárosainak polgármesterei. külön öröm és megtiszteltetés számunkra, hogy összejövetelüknek a mi szeretett budapestünk adhat otthont. a magyar népköztársaság elnöki tanácsa és a magam nevében köszönöm mindnyájuknak, hogy jelenlétükkel megtisztelték fővárosunk jubileumát, alkotó közreműködésükkel emelik budapest centenáriumi ünnepségének rangját.

- önök bizonyára tudják, hogy az egy évszázada megvalósult városegyesítés indította el budapesten a rohamos fellendülés útját. ez volt az az alap, amelyen kialakulhatott, megépülhetett mai formájában hazánk szeretett fővárosa, amelyet mi szépnek tartunk, viharosan átalakulónak, és újjászületőnek érzünk - mindannak a kitartó erőfeszítésnek, áldozatos munkának a nyomán, amelyet - főként szabadságunk megszületése óta - állhatatosan végzünk. és önök, akik az öröm, a megelégedettség, az alkotó munka felemelő érzése mellett vállukon hordják saját fővárosuk megannyi gondját-baját, bizonyára természetesnek tartják, hogy a budapestért felelősséget érző, felelősséget vállaló vezetők sem gondtalanok.

- találkozzuk programját, előadásait, felszólalásait témáit ismerve, úgy vélem, sokoldalúan és mélyrehatóan foglalkoznak a nagyvárosi élettel együtt járt eredményekkel, gondokkal, fejlesztési megoldásokkal, elképzelésekkel. ahány főváros, éppen annyi téma, de ezek legalább annyira közösek, mint amennyire sajátosságok a fővárosok gondjai.

/folyt. köv./

- 9 -

15.34/um

MA 1750

bb 70. /a gyógyszerészet... 2. folyt./-szb

indítványozták azt is, hogy krónikus hiánycikkek, - ha mód van rá, - a gyógyszertárak helyben készíthessenek, erre vonatkozó felhatalmazás alapján. többen állást foglaltak amellett, hogy a receptírás jelenlegi rendszerét revízió alá kellene venni, mert erre már megérett az idő. a szakemberek véleménye szerint egy jól végrehajtott strukturális változás sokat segítené, az orvosok mentesülhetnének évi viszonylatban sokmillió recept írásától, s az így felszabaduló időt a betegek gondozására fordíthatnák.

az ülésen felszólalt: dr. bene zoltán, dr. hargitai katalin, dr. noszkay aurél, dr. radnai éva, dr. stark janka, dr. vámosi erzsébet országgyűlési képviselők, valamint dr. csejtei istván hajdu megyei főgyógyász, geszti károlyné, a 204-es számú gyógyszertár vezetője, a főváros 11. kerületének főgyógyásza, dr. kedvessy györgy, a magyar gyógyszerészeti társaság elnöke és rázsó istván, a fővárosi tanács gyógyszertári központjának igazgatója, budapest főgyógyásza. /mt1/

--

bb 71. megemlékezés a fegyveres erők napjáról békéscsabán

vid-fm szb la

1972. szeptember 27.

a fegyveres erők napja békés megyei központi diszünnepségét szerdán rendezték meg a kulich gyula ifjúsági és uttörőházban. a megjelenteket nyári sándor, a hazafias népfront békésmegyei bizottságának titkára köszöntötte, majd szabó miklós, a kisz békés megyei bizottságának titkára mondott ünnepi beszédet. /mt1/

--

bb 72. magas volt a rakomány, leszakadt a villamosvezeték

i ró/gg szb la

1972. szeptember 27.

nem figyelik a kresz táblákat kellőképpen a gépkocsivezetők. ez bizonyosodott be szerdán koradélután, amikor a x. kerület zal-ka máté téri máv vasuti híd alá a volán vállalat tehergépkocsija a megengedettnél magasabb rakománnyal hajtott be és megrongálta a villamosvezetékét. amíg a hibát elhárították, a 13-as, a 28-as és a 36-os villamosok más útvonalon közlekedtek, s az ötvenperces forgalmi akadályt autóbuszok beállításával is enyhítették. /mt1/

--

19.03/szb

-48-

MA 1945

bb 73. időjárásjelentés

t/ny la

1972. szeptember 27.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 27-én, szerdán este:

hüvös marad az idő

várható időjárás csütörtök estig: időnként erősen megnövekvő felhőzet, kisebb esővel, egy-két helyen erősebb záporral. reggel egy-két helyen köd. mérsékelt, helyenként élénk északi szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet plusz 2, plusz 7, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 9-14 fok között. /mt1/

--

bb 74. sci-fi klubdebrecenben

vid/fm bzs la

1972. szeptember 27.

a debreceni kossuth lajos tudományegyetemen létrehozták a tudományos fantasztikus irodalmat kedvelők klubját.

a sci-fi klub első rendezvényét szerdán tartották, amikor ferencz csaba úrkutató tartott előadást „az úrkutatás legjobb eredményei”, címmel. /mt1/

--

-49-

vége

MA 1945

m t i b e l p o l i t i k a i k ü l ö n k i a d á s

1972. szeptember 27.

p o l g á r m e s t e r e k t a l á l k o z ó j a

bkk 1. folytatta tanácskozását az európai polgármesterek
értekezlete

t hi-don/gk um zs cz

1972. szeptember 27.

szerdán a magyar tudományos akadémia kongresszusi ter-
mében folytatták tanácskozásukat az európai polgármesterek ta-
lálkozásának részvevői. a tanácskozást szépölgyi zoltán, buda-
pest főváros tanácsának elnöke nyitotta meg, s először bonn
város delegációja vezetőjének, dr. peter kraemer főpolgármester-
nek adta meg a szót.

dr. peter kraemer az elmúlt 20 esztendőben végbement vál-
tozások tükrében vázolta a szövetségi főváros fejlődését. egye-
bek közt arról számolt be, hogy náluk is a közlekedés helyzeté-
nek javítása és a lakásállomány gyarapítása az elsődleges felá-
dat. a tömegközlekedés zsufoltságának enyhítésére már épül a
földalatti vasút, amelynek üzembe helyezésétől jelentős javulást
várnak a bonni közlekedési szakemberek.

/folyt.köv./

11.20/um

Tóth

- 1 -

polgármesterek találkozója

bkk 1./folytatta tanácskozását ... 1.folyt./um

a lakásgondok enyhítésére jelenleg két, egyenként 25 000 lakásos ugynevezett bolygóváros épül, amelyet újabb lakónegyedek létesítése követ majd. a következő évek megoldásra váró feladata bonn pihenőhelyeinek gyarapítása a rajna mentén. annál is inkább, mert az elmúlt két évtized alatt a 65 éven felüliek száma 73 százalékkal nőtt, vagyis a bonniak több mint 13 százaléka van túl 65. életévén. az idősebb nemzedék arányának erőteljes megváltozásával egyidejűleg fontos feladatnak tekintik az ugynevezett járulékos beruházások, szociális és kulturális intézmények hálózatának bővítését.

hervé brouhon, brüsszel alpolgármestere a belga főváros rendezési tervét fejtegette. elmondta, hogy a városi tanács vezetőit jelenleg két megoldásra váró feladat foglalkoztatja. az egyik az ugynevezett „védett szigetnek”, brüsszel műemlékekben gazdag lakónegyedének helyreállítását célozza. a restaurálási menetrend pontosan meghatározza a fiatalításra váró lakóházak, közintézmények homlokzatainak xvii-xviii. századi stílusjegyeit is. ezzel az a cél, hogy a védett sziget és környéke visszanyerje korabeli hangulatát.

a tanács másik fontos feladatának brüsszel egyik régi településének, az északi negyednek a teljes felújítását tekinti. a terv szerint olyan új környezetet igyekeznek teremteni, amelyben a lakók megtalálják a kereskedelmi, a kulturális és a szociális intézményeket, de a városi életnek azokat az alapvető szükségleteit is, mint amilyen a zöldterület.

a belga főváros egyik legnagyobb építkezése jelenleg: 20 000 négyzetméternyi területen irodákat, szintén 20 000 négyzetméternyi területen kereskedelmi egységeket és két, egyenként 1000 szobás szállodát rendeznek be.

gheorghe cloara, a bukaresti városi népi tanács végrehajtó bizottságának elnöke a román főváros fejlesztési elveit foglalta össze előadásában. hangsúlyozta, bukarest ujonnan kidolgozott rendezési, fejlesztési programjának vezérelve: bukarest beillesztése abba a városrendszerbe, amely körülötte mint központi mag körül kialakul, s magában foglalja a 40 kilométeres körzetben található településeket.

/folyt.köv./

- 2 -

11.25/um

Tótko

polgármesterek találkozója

bkk 1. /folytatta tanácskozását ... 2.folyt./um

egyébként bukarestben kezdetét vette néhány, egymással harmonikus kapcsolatban álló övezet kialakítása, illetve továbbbszervezése. ennek elősegítésére napirendre tűzték a korszerűtlen központi negyedek rekonstrukcióját, átalakítják az utcai közlekedés rendjét, új lakókörzeteket létesítenek a város keleti, déli és nyugati részében. az északi rész - kedvező természeti adottságai miatt - főleg pihenő és üdülő-övezetként veszik számításba a tervezők. az egészségre nem ártalmas, magasfokú technikával felszerelt üzemeket nem számúzik a lakónegyedekből, hogy ezzel is biztosítsák a női munkaerő foglalkoztatását, csökkentsék a közlekedési távolságokat, elősegítsék a lakónegyedek sokirányú fejlesztését.

a parkosított területeket egységes rendszerré alakítják, s arra törekcszenek, hogy a zöldövezet egyenletesen helyezkedjen el a főváros egész területén. az egy lakosra jutó parkosított terület az utóbbi husz évben háromszorosára nőtt, s ma 12 négyzetméter zöld terület jut egy-egy lakosra, a korábbi 4 négyzetméterrel szemben. a következő két évtizedben újabb zöldövezeteket, sporttelepeket, létesítenek pihenés, szórakozás céljára, s ezzel a zöld növényekkel beültetett terület körülbelül a kétszeresére növekszik. programszerűen kiterjesztik a tavak övezetét: a már megépült hat tó mostani 900 hektár vízfelülete 1975-ig 1600 hektárra növekszik.

a várost külső autópálya veszi majd körül, ezen bonyolódik le az ipari szállítás, a fővárost érintő forgalom, valamint az ország minden részéből bukarest felé haladó főutak átmenő forgalma. a közlekedés javítására és gyorsítására közúti és gyalogos aluljárókat, a föld alatti és a felszíni megálló megközelítésére pedig alagutakat építenek.

dr. v.g.m. marijnen, hága polgármestere előljáróban köszönetét fejezte ki a magyar főváros vezetőinek a kezdeményezésért, hogy budapest centenáriuma alkalmából megrendezték a kontinens polgármestereinek találkozóját.

a holland polgármester előadásában a helyi közigazgatással foglalkozott. a holland városok mind a mai napig elkülönült egységek, mindegyiknek megvan a saját közigazgatása. hága társadalmi, gazdasági értelemben -egységes közigazgatású város. a helyi közigazgatásról végzett vizsgálatból, valamint a közvéleménykutatásokból kitűnt, hogy sok holland lakos még elégedetlen a tanács tájékoztatási rendszerével. ezért különös figyelmet fordítanak arra, hogy a lakókat az eddiginél még jobban bevonják a döntések, a határozatok meghozatalába, amelyek megszületésénél messzemenően figyelembe veszik véleményüket, javaslataikat. ezért a tanács a közeljövőben korszerűsíti igazgatási módszereit, s időről-időre tájékoztatást ad a lakosságot érintő és érdeklő kérdésekről. /folyt.köv./

11.30/um

- 3 -

Tótko

polgármesterek találkozója

bkk 2. négy szemközt az európai fővárosok polgármestereivel -
vlagyimir promiszlovnak, a moszkvai városi tanács vég-
rehajtó bizottsága elnökének nyilatkozata

sp/um zs cz

1972. szeptember 27.

- minden főváros a maga külön, sajátos életét éli, mégis, amikor elküldik képviselőiket egy tanácskozássra, azok sok érdekes és hasznosítható dolgot tudnak mondani egymásnak - hangsúlyozta az mti-nek adott nyilatkozatában vlagyimir promiszlov, a moszkvai városi tanács vb elnöke.

- a moszkvai városi vezetők kezdettől fogva támogatták a konferencia összehívására vonatkozó budapesti javaslatot, mert tisztában voltak azzal, hogy a történelemben először kerül sor ilyen találkozóra, s így jelentősége nemcsak szakmai, hanem általános politikai jellegű is.

- számos értékes felszólalást hallottunk. különösen sokan foglalkoztak a környezetvédelemmel, amely minden nagyváros vezetőinek nyugtalanító gondja. a kedden délután megnyílt „pillanats európa fővárosaira”, című kiállítás pedig arról adott átfogó képet, merre tartanak kontinensünk legnagyobb települései.

- ami moszkvát illeti, a második világháború után a legfontosabb feladatunk az volt, hogy gyorsan és sok lakást építsünk. ma már közel vagyunk ennek a feladatnak a teljesítéséhez, így egyre inkább a minőségi kérdések kerülnek előtérbe. jelenleg évente 120 ezer új lakást adunk át, tehát félmillió moszkvai ünnepelhet lakásszentelőt. a jövőben jobb kivitelben akarjuk átadni az új lakásokat, amelyek már most is rendelkeznek minden komforttal. mi azonban azt szeretnénk, ha a lakások, épületek külalakja is jobban megfelelné a szép, harmonikus emberi környezetből alkotott elképzeléseinknek.

- távlatokban kell gondolkodnunk: moszkvának ma még nincsenek közlekedési problémái, de 5-6 év múlva hatalmas gépkocsiaradat halad majd az utcákon és a szovjet fővárost fel kell készíteni erre. kezdettől fogva széles, korszerű sugárutakat építünk, de északi település vagyunk, így arra is kell gondolnunk, hogy az autók nem parkolhatnak egész évben a szabad ég alatt. új garázsokra van szükség.

/folyt. köv./

- 4 -

11.43/um

T/1230

polgármesterek találkozója

bkk 2. /négy szemközt folyt./um

- ismeretes, hogy moszkva települési formája sugárutas-körutas megoldású. jelenleg egy körut kapcsolja össze a sugárutakat, de már tervezzük a tehermentesítő második gyűrűt. rendkívül költséges munka ez, hiszen régi épületeket kell lebontatunk, többszintes kereszteződési pontokat kell kialakítanunk.

ami a környezetvédelmet illeti: mi, moszkvaiak kedvező helyzetben vagyunk, mert a városban lévő üzemek 70 százalékának energiaforrása a földgáz és 1980-ra már valamennyi gyár gázzal üzemel. nagy eredménynek számít, hogy a moszkva folyóban ismét megjelentek a halak. igaz, a parton ülő horgászok száma egyelőre meghaladja a halakét.

- van tehát feladatunk bőven és megoldásukban nem kis segítség az a tapasztalatcsere, amelyre ezen a budapesti tanácskozáson nyílik lehetőség - fejezte be nyilatkozatát vlagyimir promiszlov./mti/

.-

bkk.3. négy szemközt az európai fővárosok polgármestereivel - herbert fechnernek, berlin főpolgármesterének nyilatkozata

sp/zs/ok -cz

1972. szeptember 27.

herbert fechner berlini főpolgármester az mti-nek adott nyilatkozatában hangsúlyozta:

- hosszú ideje és nagy gonddal készültünk a kontinens polgármestereinek budapesti találkozására, hiszen első alkalommal fordul elő, hogy ennyi polgármester üljön egy asztalhoz. már az eddig elhangzott felszólalásokból is kitűnt, hogy a városok irányítóit, a kommunálpolitikusokat nagy felelősség terheli; rendkívül sokat tehetnek a békéért és az enyhülésért.

budapest, bécs polgármestere és magam is annak a reményünknek adtuk kifejezést, hogy nemcsak szavakban, hanem tettekkel is hozzájárulhatunk az európai béke ügyéhez. a magunk területén - mindenekelőtt a környezetvédelemben és a városfejlesztésben - olyan gyakorlati lépéseket kell tennünk, amelyek nemcsak a fővárosok, hanem az országok, az egész kontinens légkörét kedvezően befolyásolják.

/folyt. köv./

11.45/ok

T/1230

- 5 -

polgármesterek találkozója

bkk 3. /négyzemenköztfolyt./ok

- céljaink eléréséhez az emberek, a városok közti szorosabb kapcsolatok kialakítására van szükség. a jelek szerint a budapesti kezdeményezést újabb találkozók követik és ha a fővárosok vezetői jól megértik egymást, akkor ez hatni fog a nagy találkozó, az európai biztonsági értekezlet munkájára is.

- nálunk berlinben is az egyik legégetőbb kérdés a lakáshelyzet megoldása. már eddig is sokat tettünk ezen a téren, most pedig újabb, nagy lépések előtt állunk: 1975-ig több, mint 100 ezer berlini lakos költözhet új, komfortos lakásba, 1975 után pedig újabb százvezrek munkatársaimmal együtt akkor örülünk a legjobban, ha elégedett arcokat látunk a berlini utcákon, ha bebizonyosodik, hogy az emberek szeretik, sajátjuknak érzik a fővárost. fázadozásainkért ez a legszebb jutalom - mondotta herbert fechner. /mti/

bkk 1. /folytatta tanácskozását 3. folyt./um

teuvo aura, helsinki polgármestere előadásában a város és az ember kapcsolatát fejtegette. hangsúlyozta, hogy a városi környezetnek az ember számára előnyös vonásait, adottságait hasznosítani kell. éppen ezért a várostervezés során minden, az emberi környezet kialakítására együttesen ható tényezőt figyelembe kell venni, megteremteni az otthonos környezet feltételeit. a részterületek tervezésekor, vagyis a beépítési tervek készítésekor pedig aprólékosabban kell foglalkozni a városi környezet problémáival.

ezért helsinki különös gondot fordítanak a beépítési tervek összehangolására. figyelembe veszik az ugynevezett kapcsolódó beruházások építésére kijelölt részeket is. az iskolákat, az óvodákat, az üdülő-és sportintézményeket úgy építik meg, hogy azok a különböző korú lakosok - gyerekek és felnőttek számára egyaránt a legmegfelelőbbek legyenek, továbbra is a sűrű beépítési módot szorgalmazzák, hogy az emberek közötti kapcsolat még szorosabbra fűződjék. ugyanakkor - a közlekedés helyzetének egidejű javításával - lehetőséget teremtenek, hogy a munkabajárók otthonukat minél gyorsabban, kényelmes körülmények között érjék el.

a polgármester végül hangsúlyozta: ahhoz, hogy tényleges eredményeket lehessen elérni, számba kell venni a tervezés és a végrehajtás valamennyi eszközét a tanácsi közigazgatásban a városi környezet otthonos kialakításáért. /folyt.köv./ - 6 -

14.10/um

10/11/45

polgármesterek találkozója

bkk 1. /folytatta tanácskozását ... 4. folyt./um

a fővárosok lakosságának jelentős hányadát alkotó idős emberek problémáiról szólt egon weidekamp, a koppenhágai városi tanács elnöke. aláhuzta: a modern társadalomnak valamennyi idős korosztály szociális igényeit ki kell elégítenie. gondoskodnia kell arról, hogy a termelő munkából kiöregedett emberek szociális vonatkozásban ne szoruljanak háttérbe. az idősebbek gondozása nemcsak életlehetőségeik biztosítását, hanem a jó emberi közérzet megteremtését is jelentse.

- a korszerű szociálpolitika egyik fő törekvése, hogy az idősebbek minél tovább megmaradjanak megszokott környezetükben, saját otthonukban - mondotta ezután. az idősök maguk is így akarják, de társadalmi szempontból is ez az előnyösebb. a tapasztalatok szerint ugyanis az öregek egyre jelentősebb hányadánál merül fel a szociális otthoni elhelyezés igénye. a rászoruló nagy száma miatt azonban ezt egyelőre nem tudják mindenki számára biztosítani. ezért a dán főváros illetékesei felkarolják a nyugdíjasok számára kialakított új lakásformát, az ugynevezett kollektív lakások rendszerét. az ilyen otthonokat azoknak az öregeknek építik, akiknél nem okvetlenül szükséges a szociális otthoni elhelyezés. a kollektív házak idős lakói különféle kedvezményeket kapnak: biztosítják számukra az ételszállítást, a mosdai szolgáltatást stb. a gondozási munkában nagy jelentőségű, hogy mostanában a nyugdíjas-lakásokat a szociális otthonok mellett hozzák létre. a közvetlen szomszédság lehetővé teszi a rendelkezésre álló felszerelés ésszerű kihasználását, mint amilyen a melegvíz-szolgáltatás, továbbá a takarítás vagy betegség esetén a házi gondozás.

a londoni ember és környezete címmel foglalta össze fővárosának eredményeit, megoldásra váró gondjait sir desmond plummer, nagy-london tanácsának elnöke. első helyen említette meg a lakásépítést, amely központi helyet foglal el az angol főváros tanácsának tevékenységében. elmondta, hogy londonban a jelenlegi lakásépítés főképpen az elavult otthonok felszámolására szorítkozik, folytatják a nem megfelelő lakások felszámolását, csökkenteni akarják a zsúfoltságot, s arra törekcsenek, hogy új, változatos szociális összetételű lakótelepeket hozzanak létre. a lakásépítés programjához természetesen a régebbi családi otthonok korszerűsítése is hozzátartozik.

/folyt.köv./

14.15/um

10/11/45

- 7 -

polgármesterek találkozója

bkk 1. /folytatta tanácskozását ... 5. folyt./um

ami a londoni közlekedést illeti, a tanács új főutvonala-
lakat és ugynevezett elkerülő utvonalakat épít az átmenő gép-
járműforgalom részére, hogy a helyi utakat lehetőleg tehermen-
tesítse. további törekvés, hogy az utvonalak lehetőleg elkerül-
jék a szép városképet nyújtó, vagy különleges természeti adottsá-
gú területeket, az utak iránya a települések közötti termé-
szetes elválasztásokat - völgyeket, beépítetlen területeket -
kövesse s az utvonalak fejlesztése összhangban legyen a
terület általános korszerűsítésével.

részletesen szólt a londonra különösen jellemző levegő-
szennyeződés problémájáról is. az a program, hogy london 1980-
ra füstmentes legyen, 82 százalékban megvalósult. sok száz faj-
ta olyan növény virágzik jelenleg a londoni parkokban és ker-
tekben, amelyek azelőtt nem tudtak a füstös levegőben megélni,
s a madárfajok száma is megduplázódott. a műemléképületek karban-
tartása sem kárbavesztett fáradság már.

ugyancsak a levegőtisztaság védelmével foglalkozott
jesus suevos fernandes, madrid első alpolgármestere. a légszenny-
yeződés - mint mondta - világméretűt öltött. első fel-
adat a fővárosokba beékelődött ipari üzemek és gyárak kiköltöz-
tetése. a szennyező góccok füstje nemcsak az emberi szervezet-
re hat károsan, hanem a növény-és állatvilágra is. az új lakó-
negyedek építésénél úgy kell kiválasztani a parkok és terek he-
lyét, hogy a zöldövezetek mintegy levegőtisztító zónák legyenek.

hasonlóan fertőzik a levegőt a hőgenerátorok mellékter-
mékei, a széndioxid és a kéndioxid. az autók és a motorok által
kibocsátott szennyező anyagok ellenőrzésére több helyütt figye-
lőállomásokat létesítettek. a gyárak környékén ugynevezett mérő-
központokat rendeztek be.

jesus suevos fernandes indítványozta, hogy a nagyvárosok
vezetői kezdeményezzék a légszennyeződés elleni harcot, amelynek
megvalósításával jelentős eredményeket érhetnek majd el. a lég-
szennyeződés elleni harchoz - mint mondta - célszerű lenne egy
általános jogszabály kidolgozása, amelyben pontosan meghatároz-
nák, milyen üzemanyagokat használhatnak a gépkocsik.

jean-louis medecin, monaco polgármestere hangoztatta: meg-
győződése, hogy a budapesti találkozó még szorosabbra fűzi majd a
kontinens fővárosai közötti kapcsolatot. a budapesti tanácsko-
zás jó alkalmat kínál arra is, hogy a nagyvárosok vezetői megismer-
jék a fővárosok közös gondjait, problémáit. a továbbiakban rövi-
den vázolta monaco városrendezési tervét.

ezzel a szerdai tanácskozás véget ért. az eszmecserét
csütörtökön folytatják. /mti/ -.-

14. 22/um

Tóth

- 8 -

polgármesterek találkozója

bkk 4. Losonczi pál ebédet adott az európai fővárosok veze-
tőinek tiszteletére

t hi/tm um zs hgy

1972. szeptember 27.

Losonczi pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnö-
ke szerdán, a parlament vadásztermében ebédet adott az európai
fővárosok vezetőinek tiszteletére. az ebéden - amelyen németh
károly, az mszmp politikai bizottságának tagja, a budapesti
pártbizottság első titkára, cseterki lajos, az elnöki tanács
titkára, és szépölgyi zoltán, budapest főváros tanácsának el-
nöke is részt vett - losonczi pál pohárköszöntőt mondott.

- szívből köszöntöm önöket, akik hazájuk szép városát
képviselik az európai fővárosok vezetőinek budapesti találko-
zóján - mondotta bevezetőben. örülünk és elégedettek vagyunk,
hogy földrészünkön első alkalommal jöttek össze találkozóra az
európai országok fővárosainak polgármesterei. külön öröm és meg-
tiszteltetés számunkra, hogy összejövetelüknek a mi szeretett
budapestünk adhat otthont. a magyar népköztársaság elnöki ta-
nácsa és a magam nevében köszönöm mindnyájuknak, hogy jelenlé-
tükkel megtisztelték fővárosunk jubileumát, alkotó közreműkö-
désükkel emelik budapest centenáriumi ünnepségének rangját.

- önök bizonyára tudják, hogy az egy évszázada megvalósult
városegyesítés indította el budapesten a rohamos fellendülés
utját. ez volt az az alap, amelyen kialakulhatott, megépülhetett
mai formájában hazánk szeretett fővárosa, amelyet mi szépnek
tartunk, viharosan átalakulónak, és újjászületőnek érzünk -
mindannak a kitartó erőfeszítésnek, áldozatos munkának a nyo-
mán, amelyet - főként szabadságunk megszületése óta - állhatato-
san végzünk. és önök, akik az öröm, a megelégedettség, az alko-
tó munka felemelő érzése mellett vállukon hordják saját fővárosuk
megannyi gondját-baját, bizonyára természetesen tartják, hogy
a budapestért felelősséget érző, felelősséget vállaló veze-
tők sem gondtalanok.

- találkozójuk programját, előadásait, felszólalásait
témáit ismerve, úgy vélem, sokoldalúan és mélyrehatóan foglal-
koznak a nagyvárosi élettel együtt járt eredményekkel, gondok-
kal, fejlesztési megoldásokkal, elképzelésekkel. ahány főváros,
éppen annyi téma, de ezek legalább annyira közösek, mint amennyi-
nyire sajátosságok a fővárosok gondjai.

/folyt. köv./

- 9 -

15. 34/um

M-1750

polgármesterek találkozója

bkk 4. /Losonczi páll 1. folyt./um

Ugy vélem, az európai országok fővárosainak legilletékesebb képviselői jelentős mozzanatként értékelik itteni találkozásukat, életrevaló érintkezési formának tartják a budapesti kezdeményezést, hasznosnak és szükségesnek vélik az európai fővárosok együttműködését a metropolisok gondjainak sikeres megoldása érdekében. Meggyőződésem, hogy budapesti találkozásuk nemcsak hasznos tapasztalat-és véleménycserére nyújt alkalmat, hanem egyben azt is példázhatja: együttes erőfeszítéssel, baráti segítő szándékkal - szükség esetén segítségnyújtással - megsokszorozhatja a közös erőfeszítések eredményeit. Bizom benne - fűzte hozzá -, hogy ez a találkozó új fejezetet nyit az európai fővárosok kapcsolatának történetében, elmélyíti, kiszélesíti, tartalmasabbá teszi az együttműködést.

- s ami elfogadható, járható és hasznos az európai fővárosok és vezetők számára, miért ne lehetne követhető-és követhető- az európai államok és kormányok számára? kontinensünkön ma nagy erőfeszítéseket tesznek az európai biztonsági és együttműködési értekezlet összehívásáért. a magyar népköztársaság a konferencia kezdeményezői között foglal helyet. őszintén kívánjuk, hogy a különböző politikai és társadalmi rendszerű európai államok tegyenek együttes erőfeszítést földrészünk békéjének és biztonságának megszilárdítására, fejlesszék az együttműködést a gazdaság, a tudomány, a kultúra és az emberi környezet védelmének területén. bizonyos vagyok benne, hogy az önök tiszteletre méltó kezdeményezése, sikeres és hasznos találkozója hatékony ösztönözést ad e szép és nemes eszmék beteljesülésének.

- kérem önöket, adják át jókívánságaimat fővárosuk vezető testületének és lakosságának - mondotta befejezésül, majd az európai fővárosok közötti szorosabb együttműködésre, a kontinens népeinek békéjére és boldogulására, az európai béke és biztonság valóra váltására emelte poharát Losonczi páll.

az elnöki tanács elnökének pohárköszöntőjére az európai fővárosok vezetői nevében Teuvo Aura, helsinki polgármestere válaszolt.

- az európai fővárosok vezetői nevében tisztelettel megköszönöm önnek, elnök ur a meghívást erre az eseményre, és köszönöm a vendégszeretetet, amelyben részesítettek. nagyra értékeljük baráti érzéseiknek ezt a megnyilvánulását -mondotta.
/folyt.köv./

- 10 -

15.40/um

NA 17 II

polgármesterek találkozója

bkk 4. /Losonczi páll 2. folyt./um

- a z a tény, hogy 28 európai főváros elküldte képviselőit budapestre, mutatja, mennyire időszerű volt fővárosuk kezdeményezése a konferencia megrendezésére. csatlakozom elnök urnak ahhoz a kívánságához, hogy budapesti találkozásunk nyisson új fejezetet az európai fővárosok együttműködésében. a fővárosok kezdeményezése által kiváltott visszhangot az önök országa és népe iránti tisztelet kifejezésének is tekinthetjük, amely minden európai fővárosban megnyilvánul önök iránt, s annak az örömmel, a kifejezésekként, amellyel szép és gazdag történelmü, ugyanakkor gyorsan fejlődő fővárosukba, budapestre jöttünk.

- sok pozitív dolog történt az idén Európában - mondotta ezután. a jólét növekedett minden országban, fejlődött az élet-színvonal, és szociális téren is előrehaladást tapasztalhatunk. valószínűleg az az oka ennek, hogy a világnak ebben a térségében békében élhetünk, és hogy az európai népek kapcsolatai fejlődtek mind a kereskedelem, mind az élet más területein.

- az európai béke és biztonság érdekében elért eredményeket különösen nagy megelégedettséggel kell nyugtáznunk. engedjék meg, hogy mint finnország képviselője, megköszönjem önöknek, az európai fővárosok vezetőinek azt a megértést, és támogatást, amelyet népeik nyújtottak abban a törekvésünkben, hogy létrehozunk egy nemzetközi, hivatalos konferenciát európa biztonsága, és a fegyverek korlátozása érdekében. köszönöm önnek elnök ur és ön által a magyar népnek az ehhez nyújtott segítséget, örömmel emlékezve vissza az ön legutóbbi hivatalos látogatására finnországba, illetve helsinki-ben.

befejezésül a helsinki polgármester a magyar népnek, budapestnek és a főváros lakóinak sok sikert, boldog jövőt kívánt. /mt1/

bkk 5. európai polgármesterek városnéző körutja a fővárosban

t -don/tm um zs hgy

1972. szeptember 27.

az európai fővárosok vezetői szerda délután városnéző köruton vettek részt. a vendégek elsőként a parlament épületét tekintették meg, majd a margitszigetre látogattak. ezt követően a deák téren metróra szálltak, s a főváros egyik legforgalmasabb csomópontján, a baross téren tájékozódtak budapest közlekedési helyzetéről. a szerdai programban szerepelt budapest egyik legdinamikusabban fejlődő városrészének, az óbudai új lakónegyednek a megtekintése.

a vendégek nagy elismeréssel nyilatkoztak a budapesti városrendezők munkájáról és a parkokkal, játszóterekkel övezett új lakónegyedekről. /mt1/

15.45/um

NA 18 II

- 11 -

polgármesterek találkozója

bkk 6. centenáriumi ajándéktárgy kiállítás nyílt a vármuzeumban

t -don/tm/ny zs la

1972. szeptember 27.

a pest, buda, és óbuda egyesítésének századik évfordulója alkalmából meghirdetett centenáriumi ajándéktárgy pályázat leg-
szöbb alkotásaiból szerdán kiállítás nyílt a budapesti történeti
muzeumban. az ünnepélyes aktuson kurcz györgy, a fővárosi ta-
nács művelődésügyi főosztályának helyettes vezetője elmondta,
hogy 15 művész 64 alkotását értékelte a zsűri, amely 52 iparmű-
vészeti tárgyat fogadott el kiállítási anyagként. a művészek
feladatául e ritka jubileum jelentőségét kifejező tárgyak ké-
szítését jelölték meg.

hat művész - gattyán györgy, jajesnica jános, koloszar arany,
litkei józsef, majoros árpád, és ifj. vályi lászló - színvona-
las iparművészeti munkájáért külön díjazásban részesült.

a kiállított alkotások, amelyek napjaink magas szintű ipar-
művészeti kulturáját, tárgyformáló művészetét reprezentálják
- október 18-ig, a hétfői napok kivételével naponta 10-18 óráig
tekinthetők meg a vármuzeum kamaratermében./mti/
--

bkk 7. az állami népi együttes diszeldadása

t -don/mm/ná zs hgy

1972. szeptember 27.

az európai fővárosok vezetőinek tiszteletére szerdán este
diszeldadást tartottak a fővárosi operettszínházban: a magyar
állami népi együttes az ecseri lakodalmast mutatta be./mti/
--

-12-

NA 1920

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1972. szeptember 28.

bb 1. az idén eddig mintegy három milliárd forint értékű ter-
melő munkát végeztek az új kiképzési rendszerű műszaki alakula-
tok katonái

1 vt/mm szb zs

1972. szeptember 28.

vágó tibor, az mti honvédelmi tudósítója jelenti:

néphadseregünk újrendszerű műszaki kiképzést folytató csa-
patai hatékonyan segítik a kormányprogramban szereplő kiemelt nép-
gazdasági beruházások megvalósítását. olyan jelentős munkaterüle-
teken dolgoznak, mint a lakásépítések, az út és vasutépítés, illet-
ve korszerűsítés, százhalombattán az olefin programmal kapcsolatos
munkák. közreműködnek a hírközlési hálózat korszerűsítésében, fej-
lesztésében. különösen kiemelkedő a fővárosban a metró építéséhez
nyújtott segítségük. munkájukat dicséri a péti nitrogénművek új mű-
trágyagyára, a dunamenti hőerőmű, a győri magyar vagon- és gép-
gyár, a hejőcsabai cementművek, az orosházi síkvegygyár, az ózdi
kohászati üzemek csakugy, mint a budai várpalota helyreállítása.
nagy részük volt abban is, hogy fél évvel határidő előtt befejező-
dött a berecsényi cementművek építése, hogy meggyorsult az m-7-es
út építése és a vác-szob vasutvonal villamosítása. ott található
katonáink az új pályaudvarok építkezésein és közreműködnek a bala-
ton északi, valamint déli részét szegélyező vasutvonal teljes fel-
építmény-cseréjének lebonyolításánál is.

amint a honvédelmi minisztérium illetékesei elmondották,
ebben az esztendőben eddig a műszaki csapatok katonái által vég-
zett munka össz-termelési értéke mintegy három milliárd forint.
ez az összeg az év végére várhatóan eléri a négy és félmilliárdot.

/folyt.köv./

-1-

bb 1. /az midén eddig... 1. folyt/-szb

a műszaki alakulatoknál tevékenykedő katonák az őket megillető ellátáson felül - egyéni teljesítményüktől függően - havonta átlag 400-800 forintos jutalomban részesülnek. ezenkívül a vállalatoktól közvetlenül célprémiumot is kaphatnak, ha az erre vonatkozó feltételeket teljesítik.

a műszaki alakulatok nemcsak a termelő jellegű feladatok elvégzésében állnak helyt becsülettel, hanem a részükre előírt katonai kiképzési program végrehajtásában is. ennek bizonyítéka például, hogy csupán a mutlt esztendőben e műszaki csapatokban tevékenykedők 20-25 százaléka nyerte el a megtisztelő kiváló, élenjáró címet. az alakulatok kollektíváinak többsége eredményesen vesz részt a szocialista brigádmozgalomban is.

az együttműködő tárcák azzal is kifejezik köszönetüket, elismerésüket az „építőkkatonáknak”, hogy a fegyveres erők napja alkalmából immár hagyományosan kitüntetésben, jutalomban dícséretben részesítik őket. /mti/

--

bb 2. dokumentumok a balaton háromezer éves történetéről

vid-ká szb hgy

1972. szeptember 28.

a keszthelyi balaton muzeumban érdekes dokumentumokat gyűjtöttek össze a magyar tenger háromezer éves történetéről. a különféle oklevelek, régészeti leletek segítségével a kutatók kimutatták, hogyan változott napjainkig a tó vízállása.

az időszámításunk előtti nyolcadik századtól a római korig terjedő időszakban a tó vízszintje a mainál 1-2 méterrel magasabb volt. ugyanis a feltárt sírok mindegyike legalább 107 méter magasságban helyezkedik el a tengerszint felett. a rómaiaknak azonban nem felelt meg a bővizű balaton: zsilipek építésével, tervszerű lecsapolásokkal 2-3 méterrel csökkentették a tó szintjét, hogy a barbár törzsek elleni harcban a légiók jobban áttekinthessék a tájat. a hun birodalom korszakában a balaton elmocsarasodott és fokozatosan nőtt a víz szintje is. akkoriban somogy megye egy része is víz alá került. ebből az időből ered számos, ma is használt földrajzi név. a balatonberény és böhönye közötti völgyeket betöltő vizet például balaton-folyónak nevezték. a síó völgyét mezőkomárom felett lezárták, s ez később tovább fokozta a tó telítettségét. ez a helyzet a tatárjárás idején előnyös volt a magyarok számára. ezidőtájt, körülbelül 1240-1245 között, érte el a balaton a legmagasabb szintjét, amikor a víz állás legalább 6-7 méterrel volt magasabb a mainál. ekkor vált tihany szigetté. a középkori oklevelek tihanyt egészen 1650-ig szigetként emlegetik. az utolsó erre utaló metszet 1687-ből való, amely a tihany-aszföldi nyeret még mindig félig elöntött állapotban ábrázolja. /mti/

--

-2-

bb 3. tovább csökkent a gimnazisták száma - napprenden a tantervi anyag túlméretezésének kérdése

1 szb/gg szb zs

1972. szeptember 28.

szőke sándor, az mti munkatársa jelenti:

széleskörű vizsgálatot tartottak a művelődésügyi szakemberek a gimnáziumi helyzet elemzésére. megállapították, hogy 1965 óta fokozatosan csökken a gimnazisták aránya. ez a tendencia megfelel az oktatáspolitikai elképzeléseknek: fokozatosan növelni kell a szakközépiskolák és a szakközépiskolások arányát a középfokú oktatásban. a gimnáziumok első évfolyamába felvettek száma hat év alatt 26 százalékkal csökkent. jelenleg 291 gimnázium 830 első osztályában 28 000 tanuló van, ez a középiskolások felét jelenti. lassu emelkedést mutat a fizikai dolgozók gyermekeinek aránya: az összlétszám 45,4 százaléka munkás-paraszt-fiatal, az elsősök között pedig ez az arány eléri a 48,2 százalékot.

a szakemberek azt is leszögezték, hogy a jelenlegi gimnáziumi tanterv egyik súlyos problémája a mozaikszerűség, az összehangolatlanság. érződik rajta egyes szaktudományok képviselőinek korábbi túlzott elképzelése, egyes tárgyak tananyagának kiválasztását ilyen módon a szaktudományok szempontjai a kelleténél jobban befolyásolták.

a jövőben új tantervek szerkesztése esetén a szaktudományok tudományos testületei véleményének ismeretében közoktatáspolitikai szakemberekből, a széles értelemben vett pedagógiai elméletének és gyakorlatának képviselőiből álló munkabizottságnak kell a tantervet elkészítenie.

nem megoldott a gimnázium és az általános iskola tantervi anyagának összehangolása sem. új tantervek készítése előtt sokoldalú vizsgálódással kell feltárni, hogy 12 év folyamán - az általános és a középiskolai tanulmányok éveiben - az általánosan képző iskola milyen tudományos, társadalmi igényeket képes kielégíteni, a tanulóknak milyen műveltségi anyagot kell elsajátítaniuk, s mindebből mi hárul a gimnáziumokra.

a másik súlyos probléma a tantervi anyag túlméretezése. csaknem valamennyi tárgy esetében ellentmondás alakult ki az adott óraszámok és a tananyag mennyisége között. a tananyag kiválasztásában az dominált, hogy mit kellene megtanítani, és háttérbe szorult, hogy mennyit lehet megtanítani. ebből ered a tantervek mennyiségi maximálizmusa. /folyt.köv./

-3-

bb 3. /tovább csökkent... 1. folyt./-szb

a tananyag tulzsufolt, emiatt nem jut elég idő gyakorlásra, ismétlésre, szilárd, teljesítményképes tudás kialakítására, a nevelési lehetőségek optimális kiaknázására. a művelődéspolitikai szakemberek megállapították: sürgős feladat a tananyag és ezen belül elsősorban a tényanyag csökkentése. tartalmában korszerű, mennyiségében kisebb művelődési anyag nagyobb lehetőségeket nyújtana a képesség, a gondolkodás fejlesztésére.

a vizsgálat tanúsága szerint a gimnáziumi munkában nem éri el a jogos igényeket az anyanyelvi nevelés. az érettségizett - illetve az érettségiző - tanulók jelentős része nem képes gondolatait és érzéseit kellő színvonalon kifejezni. nem kielégítő a „magyar nyelv”, tantárgy hatékonysága az anyanyelvi nevelés érdekében. szükségesnek tartják éppen ezért a magyar nyelv tantervének átalakítását.

a testi nevelés a gimnáziumi oktató-nevelő munka egyik leggyengébb pontja. a kötelező testnevelésre biztosított heti két óra kevés a tanulók egészséges életmódra neveléséhez, mozgásigényük felkeltésére és kielégítésére. ezért javasolják, hogy az órászámot heti háromra emeljék fel.

a korszerűség ellen hat a tankönyvek mennyiségi és minőségi maximalizmusa. a gimnáziumi tankönyvek terjedelme az általános tantervű osztályok számára 10 500 oldal. ez átlagosan napi 14 oldal tanulnivalót jelent. a könyvek fogyatékoságai - helyenként terjengősek, bonyolultak, vagy éppen túl tömörek, nem eléggé érthetőek, kevésbé áttekinthetőek, nehéz belőlük tanulni - nehezítik a tanulást, s terhelik a tanulókat. jelenleg a tankönyvek a keltetésnél nagyobb szerepet töltenek be a tanárok munkájában, és gyakran a kívánatosnál kisebb szerepet játszanak a tanulóknál. ösztönözni kell tehát a korszerű tankönyvelmélet kidolgozását. célszerűnek látszik, hogy a szaktanárok két jóváhagyott tankönyvi változat közül választhassanak majd munkájukban.

a gimnáziumi érettségi vizsgaszabályzat jogilag az érettséget önkéntesnek nyilvánítja - külön jelentkezéshez köti. ez azonban formáságnak bizonyult: gyakorlatilag a negyedik osztályt eredményesen elvégzők kivétel nélkül vizsgáznak. ez is jelzi az érettségi rangját. a gimnázium ene záró-aktusát jelentős társadalmi érdeklődés övezi. /folyt.köv./

-4-

bb 3. /tovább csökkent... 2. folyt./-szb

egész oktatásügyünk egyik különlegesen érzékeny pontjává vált, és ez hatását is, jelentőségét is a szükségesen túl felfokozta. jól előkészített kísérleteket kell kezdeni a tantárgyi kereteket feloldó, a jelöltek érettségét vizsgáló komplex forma kialakítására. átláthatóan új gimnáziumi érettségi vizsgaszabályzat kiadását látják szükségesnek a szakemberek, amelyben a tétel-szemlélet gyengítésére és a természettudományok helyzetének erősítésére kell gondolni.

egyéni problémákat és súlyos társadalmi feszültségeket okoz az a kényszerű kettősség, amelyet az érettségi és az egyetemi-főiskolai felvételi vizsga jelent egy hónapon belül. a felsőoktatásban tovább tanulók kiválasztásának mai rendszere - az érettségi vizsgák említett fogyatékoságain kívül - egyéb gondot is okoz. az osztályzat-központoságnak is ez a legfőbb forrása. a gimnáziumokban a tanulók többsége - és szüleik is - elkecseregett harcot folytatnak a jó osztályzatért. háttérbe szorulhat a nevelés egésze, elsikkadhat a képesség és a tudás. súlyos gond, hogy a felvételi rendszer imseret-központu. minimumként támaszkodik a tantervi, sőt tankönyvi anyag egészére. a gimnáziumi maximalizmus és a tanuló túlterhelés nagyobb részt ebből fakad. a felvételi vizsga jellege a gimnáziumi munkában torzulásokat okoz. a gimnázium nevelő munkáját, feladatainak teljesítését jelentős mértékben segítené, ha az egyetemi-főiskolai felvételi vizsgák jelenlegi rendszere helyett a pályaelőkészítést és a képességek fejlettségét igyekeznének feltárni. /mti/

--

bb 6. panzió a tatabányai nyugdíjasoknak

vid-ká szb hgy

1972. szeptember 28.

panzió építését kezdték meg tatabányán a nyugdíjas házaspárok és a magányos öregek számára. a mintegy 7 millió forintba kerülő épületben garzonszerű lakásokat alakítanak ki, amelyek a körfolyosókról nyílnak. közös helyiségek - olvasószoba, klub és tv-szoba - is épülnek. a szobák mindegyikéhez egy-egy főzőfülke is tartozik. a ház leendő lakóinak teljes nyugalmáról, kényelméről gondoskodnak, a takarítást, mosást, az orvosi ellátást, és a különféle karbantartási munkákat központilag biztosítják.

a szép új létesítményt a május 1. parkban a jövő évben adják át rendeltetésének. /mti/

--

-5-

bb 4. egy hónapot késett a tündérrózsa

1 kg/pá/ny 1e hgy 1972. szeptember 28.

nyílik az amazoni tündérrózsa a fővárosi botanikus kert üvegházában. a brazilia hatalmas folyóinak árterében őshonos egzotikus vizinövény idén egy hónappal később bontogatja szirmait, mint más években. oka: a szeszélyes időjárás és a kevés napsütés. a tündérrózsa görögdinnye nagyságu szirmai első nap fehérek, majd rózuaszínűek, s egészen kinyílva vérvörös színben pompáznak. erős levelei egy gyermeket is elbirnak./mti/

bb 5. petőfi dráma a bartók színházban - évadnyitás előtt a népszerű budapesti ifjúsági színház

1 nn/pá/ny zs hgy 1972. szeptember 28.

szombaton l. novogrudszkij és d. orlov "brummogó és a dinnye" avagy "lábrakelt az 1-es!" című kétrészes játékának bemutatásával kezd mag idei évadját a bartók színház. a paulay ede utcai társulat igazgatója kazán istván elmondotta az mti munkatársának, hogy az új színházi szezonban igyekeznek bővíteni közönségük körét, s ezért évenként két gyermek- és két, az általános iskolásoknak szóló darabot tűznek műsorra. ugyanakkor modern eszközökkel, modern témákat is fel kívánnak dolgozni.

- az ifjú nézők színházának egységes profilt kívánunk biztosítani. első bemutatónk is ebben a szellemben született. a két népszerű szovjet író játéka az iskolai élet mindennapos, rejtelmeibe, kalauzol sok fordulattal, humoros ötlettel. ugyan csak a hat-tíz évesek számára írta urbán gyula magyar népmesei elemek felhasználásával tündér ilona című darabját, amely gulyás lászló zenéjével kerül a publikum elé. főleg a középiskolásoknak szól a mark twain regénye nyomán készült koldus és királyfi adaptáció. ezt október 11-én mutatják be.

a petőfi centenárium alkalmából tűzi műsorára a bartók színház fekete sándor, az összeférhetetlen, című drámáját, amely a költő életútjának legfontosabb fejezeteit eleveníti fel. békés józsef és presser gábor, várj egy órát, című beat-musicalja bizonyára a tizenévesek körében arat majd sikert.

gyermekrevü lesz - sok-sok formabontással - békés itala trallala és lallala című irodalmi összeállítás, amely során táncok, pantomim jelenetek forgatagában majakovszkij, weöres sándor, janikovszki éva és mások versei csendülnek fel.
/folyt köv/ -6-

NA

bb 5. / petőfi dráma...folyt/ny

a bartók színház nemcsak a fiatal nézők, de a fiatal művészek otthona is kíván lenni. bemutatkozási lehetőséget akarnak biztosítani azoknak a pályakezdő rendezőknek, színészeknek, akik vidéken már megbizonyították rátermettségüket. így máris meghívták rendezni sik ferencet, sándor jánost, nyilassy juditot, jövőre pedig ruszt józsef allitjá színpadra gárdonyi géza látatlan emberének drámai változatát. /mti/

bb 7. új nemzetközi együttműködési formák - készül a papíripar hosszútávú fejlesztési terv

1 ol/tr/ny 1e hgy 1972. szeptember 28.

osváth laura, az mti munkatársa írja:

a papírfelhasználást tekintve hazánk hosszú időn át elmaradt az európai átlagtól. jelenleg már elhagyta az egy lakosra jutó 35 kilogrammos világátlagot, de még mindig számos fejletlen ipari állam előzi meg, noha magyarországon az egy lakosra jutó papírmennyiség a második világháború óta csaknem négyszerezére emelkedett.

a termelés fejlesztésének módszere hosszú időn át az volt, hogy a meglévő 28 papírgyártó gépsor egyikének-másikának teljesítményét időnként rekonstrukciókkal növelték. egyetlen új gyár épült - a dunaujvárosi-, ahol a szovjet gépeken író-nyomó papír gyártására rendezkedtek be. a harmadik ötéves terv második fele és a jelen ötéves tervidőszak új landületet adott a magyar papíripar fejlődéséhez. látatlanban ez évben kezdte meg működését a több mint kétmilliárd forintos beruházással felépült finompapírgyár; már megkezdődött a mintegy 700 millió forintos költséggel létesített nyíregyházi hullámpapír- és zsákgyár üzempróbája is.

mindennek ellenére az ipar még sem tudja teljes mértékben hazai termelésből kielégíteni az egyre fokozódó keresletet. több a szabadidő; több könyvet, folyóiratot kér a lakosság; az iparnak és a mezőgazdaságnak a csomagolótechnika fejlesztéséhez több kartonra, dobozra van szüksége; szélesedik az export is, új igényeket vet fel a számítástechnika; lyukkártyák, szalagok, különleges papírok kellenek. fejlődő lakáskulturánkhoz pedig térelválasztókra, tapétákra, furnérpapírokra van szükség. s nem lehetetlen a többretegű hullám-karton kombinációjából készülő, eldobható, butor sem, amely még külföldön is kísérleti stádiumban van, s ilyenformán nemhogy olcsóbb, hanem egyelőre drágább elődeinél - mindaddig, amíg nagy szériákban nem készülhet.
/folyt köv/ -7-

NA

bb 7. / uj nemzetközi1.folyt/ny

a magyar papiripar mindebből következően messzemenően érdekelt a nemzetközi munkamegosztásban. ahhoz, hogy a jelenlegi évi 300.000 tonnás termelését kiegészítse az egy lakosra jutó körülbelül 45 kilogrammra / 1950-ben ez a mennyiség alig haladta meg a két kilogrammot- 1960-ban pedig 19 kilogramm volt / a felhasznált papirnak most több mint egyharmadát importálni kell, és nagymennyiségű cellulózt kell külföldről behozni a hazai gyártáshoz is. a legfőbb beszerzési piac a szovjetunió, de érkezik papir, illetve cellulóze finnországból, ausztriából és más államokból is.

a szovjetunióval most bontakoznak ki az együttműködés új formái. a szokásos kereskedelmi kapcsolatokon kívül - évente mintegy százezer tonna papírt és 60.000tonna cellulózt vásárol a magyar ipar - állandóan fejlődik az eddig is eredményes termékcsere. a múlt év nyarán írta alá keserű jánosné könnyűipari miniszter és k.i. galansin, a szovjetunió cellulóze- és papiripari minisztere azt a megállapodást, amely szerint a szovjet ipar öt év alatt minegy 12 millió rubel értékben szállít magyarországra újságnymó és csomagolópapírt, valamint dobozkartont. viszonzásul megfelelő értékben a magyar papiripar író- és nyomópapírokat, továbbá feldolgozott papiripari termékeket, színesnyomású címkéket és dobozokat küld a szovjetunióba. a termékcsere megállapodáshoz a tudományos- műszaki-technikai együttműködést elősegítő jegyzőkönyv is járult: a két ország szakemberei közös kutatásokat, kísérleteket végeznek a gyártmányfejlesztésre, illetve a termékek minőségének javítására. az idén már megkezdődtek az egyelőre szerényebb kölcsönös szállítások, de ezek a következő évek során egyre fokozódnak majd. ahhoz, hogy e feladatoknak eleget tudjunk tenni, a dunaujvárosi papirgyárban a termékek minőségének javítását szolgáló több mint 300 millió forintos rekonstrukciót kívánnak végrehajtani, s kisebb költséggel fejlesztik a fűzfői papirgyárat, továbbá a dobozgyártó üzemeket is.

T fa-

a magyar ipar számára hasznos ez a termékcsere. nem kell sokat bizonygatni: a beruházási költségeket tekintve a könnyűipar, illetve a közszükségleti cikkeket gyártó ipar, , nehézipara, , a papirgyártás, a beruházások pedig csak optimális méretek között kifizetődőek. bár a hazai felhasználók napjainkban még nem tudják fogadni a lábatlani gyárban készült finom papírokat teljes mennyiségét - most még exportra is jut - de rövidesen már szükség lesz valamennyi termékre. a cellulózgyártás fejlesztésében is - az optimális méretek mérlegelve - a nemzetközi együttműködés mellett döntöttek.

/folyt köv/

-8-

MA

bb 7. / uj nemzetközi...2.folyt/ny

ezért csatlakozott hazánk ahhoz a kgst megállapodáshoz, amelynek értelmében az uszty-ílmszkkben felépülő 500.000 tonna kapacitású fenyő-cellulózgyárból magyarország- a pénzügyi hozzájárulástól függően - évente 50-70 tonna terméket kap majd. ez az új együttműködés is egyik fontos pillére annak a koncepciónak, amelynek alapján magyarországon most dolgozzák ki a papiripar fejlesztésének hosszútávú, a kgst országokkal is összehangolt fejlesztési tervét. ennek megfelelően várhatóan az egy lakosra jutó papirmennyiség 1975-re meghaladja az 50 kilogrammot, majd tovább növekszik. a hazai termelés lényeges növelése mellett / éppen a közelmúltban hagyták jóvá kormány-szinten a dunaujvárosban épülő új hullámvertikum beruházási programját/ a terv továbbra is számol az importtal, de messzemenően épít a szovjetunióval kialakított termékcsere és az ehhez hasonló további együttműködések nagyarányú szélesítésére./mti/

--

L. ezet

bb 8. fejlődés előtt erzsébetváros iparcikkkereskedelme

1 gy/gg/ny zs hgy

1972. szeptember 28.

jelentős fejlődés előtt áll erzsébetváros iparcikk kereskedelme - ezt tükrözi a vii.kerületi tanács hálózatfejlesztési terve. a tapasztalatok szerint a lakosság körében nagy népszerűsége tetek szert az alkalmi áruk háza és a bizományi áruház vállalat által forgalomba hozott cikkek. e vállalatok kezdeményezéseit a helyi tanács a jövőben is támogatja.

igy például az alkalmi áruk háza részére helyiségeket biztosítottak a dohány utca 58-62 szám alatt: a bolt 1973-ben lakástextil és kisbutor árusítással kezdi meg működését. ugyancsak a vállalat részére biztosítják a dohány utca 57 szám alatti helyiségeket: a papirfeldolgozó ktsz dobozüzemének kiköltözése után 1974-ben itt is új bolt nyitja meg kapuit. műszaki bazarbolt kialakítását tervezi a bizományi áruház vállalat a her-nád utca 7 szám alatt: 1973-ra két és félmillió forintos költséggel valósítják meg a tervbe vett beruházást. a kerületi tanács a városrészben lévő nagyszámu üzletlakás fokozatos felszabadításával újabb , területeket, csoportosít át az iparcikk kereskedelem bővítésére./mti/

--
-9-

MA

bb 9. új kezdeményezések az építőanyagszállítás korszerűsítésére - egyeztetett fejlesztési tervek

1 sb/mm um 1e la

1972. szeptember 28.

az országos szállítási teljesítménynek csaknem negyed-részt az építő-és építőanyagipari fuvarozások kötik le, s ebben az ágazatban a munkásoknak több mint 30 százaléka foglalkozik anyagmozgatással, szállítással. ezért készített az évm és a kpm összehangolt fejlesztési terveket, irányelveket, amelyeket az építésügyi és városfejlesztési minisztérium műszaki fejlesztési tanácsülésén vitattak meg az érdekelt tárcák és nagyvállalatok képviselői.

felmérték a szállítási igényeket is, amelyek szerint gondoskodni kell arról, hogy a iv. ötéves terv utolsó évében az 1970. évi 140 helyett 200 millió tonna különféle építőanyagot juttassanak el rendeltetési helyére. a fejlesztési koncepció elsősorban a szállító-és rakodóeszközök kihasználásának növelésével kívánja kielégíteni az ágazat fuvarozási igényeit. a közúti tehérgépkocsiallomány kihasználása érdekében kedvezményes díjszabással ösztönzik majd az éjszakai szállítást, hogy az építkezéseknek kifizetődő legyen éjszaka is foglalkoztatni áruátvevőket. a korábbanál kedvezőbb megoldásokat keresnek arra is, hogy az építőipar az eddiginél jóval nagyobb arányban éljen az előszállítás lehetőségeivel. a számítások szerint ugyanis az építőanyag-szállításnak mintegy negyed részét lehetne lebonyolítani az első negyedév csúcsgalagalmától mentes időszakában. a tervekben nagy teret szenteltek a rakodás gépesítésének, az egységgrakományos és konténeres szállításnak. megállapodtak abban, hogy a minisztériumok és a kutató intézetek rendszeresebb támogatást nyújtanak a korszerű rakodási és szállítási módszerek elterjesztéséhez.

több építőipari és építőanyaggyártó vállalat kezdett el kísérleteket korszerű szállítási módszerekkel. így a 43-as építőipari vállalat a mahart-tól kölcsönzött nagy konténereket, amelyekben a házgyári lakóházak építőinek szállít burkolóanyagokat és különböző épületgépészeti berendezéseket, szerelvényeket. ezek a konténerek egyúttal helyszíni raktárnak minősülnek, amelyekben a brigádok megtalálják a munkájukhoz szükséges összes anyagot. a beton-és vasbetonipari művek 100 mozaiklapot tartalmazó egységcsomagok összeállításával kísérletezik. néhány téglagyár is megkezdte a rakodólapos szállítást, de e módszer széleskörű elterjesztése előtt még sok akadályt kell elhárítani.

/folyt.köv./

- 10 -

Le szállítással

7.48/um

NA 855

bb 9. / új kezdeményezésekfolyt./um

a tervek szerint a iv. ötéves terv végére újabb járművek, különleges kocsik és egyéb berendezések beszerzésével a lehetőség szerint megszüntetik az égetett darabos mészszállításánál a kézi rakodást. nagy tartalékokat jelent az építőanyagok fuvarozásánál a víziszállítás. így részletes terveket dolgoznak ki arra, hogy a lábatlani cementgyárból vízi úton szállítsanak cementet budapestre. javaslatokat dolgoznak ki arra is, hogy a követ, a betonkavicsot és az előregyártott elemek jelentős részét is vízi úton juttassák el az építőknek. a szállítás korszerűsítésének minden vonatkozásában fontos elvként veszik figyelembe, hogy szállítási gépláncokat alakítsanak ki, tehát a gyár és a felhasználó közötti útvonalon sehol se szakítsa meg kézi rakodás a gépesített fuvarozás technológiáját. /mti/

..-

bb.10. hűtőház a kislalföldi gyümölcsnek

vid/ká/ok hgy

1972. szeptember 28.

a kislalföld és a bakonyalja egyik legnagyobb gyümölcsstermelő üzeme, a pápai állami gazdaság külsővati üzemeiben hűtőházat és gyümölcsfeldolgozó üzemet épített. a 224 vagonos hűtőház kamrájából 4 már üzemel. a külsővati állomás közelében épült hűtőházban a pápai állami gazdaságok mintegy 550 holdas gyümölcsösének termését tárolják.

/mti/

..-

bb.11. enyhítenek a gabonatárolási gondokon - korszerű betonsilók épülnek csongrád megyében

vid/ká/ok hgy

1972. szeptember 28.

csongrádban minden évben, különösen az idejéhez hasonló gazdag termésű esztendőben nagy mennyiségű búzát kénytelenek az aratás után egy ideig szabadtéri szükség-tárolókban elhelyezni. a rakározás gondjai jövőre már lényegesen csökkennek. szeged határában 1,000 vagonos gabonasilórendszer épül. a 34 méter magas, 12 körcellás építmény vasbeton héja elkészült a technológiai berendezések szerelésével, beépítésével 1973-ra végeznek. hódmezővásárhelyen, a malom területén elkészültek a dél-alföld legnagyobb 2 000 vagonos korszerű tárolójának alapozásával. ezt követően csuszózsálas rendszerrel húzzák fel hódmezővásárhely legkiemelkedőbb, 53 méter magas építményét, a silótornyot. a tárolót jövőre adják át rendeltetésének a híres búzatermő táj centrumában. mákon 480 vagon gabonát befogadó magtár alapozásán dolgoznak. ennek kivitelezése szintén 1973-ban ér véget. /mti/

7.55/ok

- 11 -

NA 900

bb.12. komló is elősegíti az országos járműprogram megvalósítását -olajfákat gyártanak a nagykocsikhoz

vid/ká/ok hgy

1972. szeptember 28.

Komló is elősegíti a kiemelt országos járműprogram megvalósítását. a magyar optikai művek egy évvel ezelőtt vásárolta meg a bányavárosban a budapesti elektroakusztikai ktsz telepét. a gyors ütemben fejlődő üzem egyik fő terméke az olajfák, amit a győri és a csepeli autógyárakban készülő nagykocsikba építenek be. már az idén öt féle olajfák hagyja el az üzemet.

a mom komlói üzemét a legkorszerűbb gépekkel szerelik fel. nemrég helyezték üzembe egy ndk-gyártmányu, ugynevezett honoló-gépet, amely a nagyolást, simítást, automatikus mérést körülbelül negyed idő alatt végzi el mint a hasonló, hagyományos berendezés. ez a gép itt mutatkozik be először magyarországon, s a kezdeti tapasztalatok kedvezőek./mt1/

...-

bb.13. makó a nagyvárosias fejlődés útján - alapozzák a város legmagasabb lakóházát

vid/ká/ok hgy

1972. szeptember 28.

az egykor megyeszékhelyi ranggal rendelkező „hagymavárosunk”, makó, átmeneti stagnálás után az utóbbi években ismét gyors ütemben, dinamikusan fejlődik, iparosodik. a központja egyre inkább nagyvárosias jellegűt. a tervekszerint csaknem huszezer embernek építenek itt a következő években többemeletes, közmüvesített, modern lakóházakat. a főtér legimpozánsabb része, az ugynevezett „csipkenáz-sor”, már elkészült. az egymás mellé épült, négy-ötemeletes lakóházak érdekessége, hogy homlokzatukat sokszáz négyzetméter felületen finomvonalú, „műköcsipkével”, díszítették. ezekben az északi fekvésű házakban ugyanis a déli, vagyis a telek belső oldalára néző felén helyezték el a szobákat, az utcavonalon pedig a függőfolyosókat. ez utóbbiak takarítására alakították ki a csipkedíszítéseket.

a főtér másik felén most megkezdték a város legmagasabb lakóházának alapozását. a hétszintes épületben több mint fél-száz család kap majd új, modern otthont./mt1/

...-

7.58/ok

KA 905

bb.14. növekvő érdeklődés a pedagógus-pálya iránt - üzemi, termelő-szövetkezeti feladatok a tanulók pályaválasztásában - ülést tartott a pedagógusok szakszervezetének elnöksége

t szö/tr/ok -cz

1972. szeptember 28.

csütörtökön dr. csürös zoltán elnökletével ülést tartotta a pedagógusok szakszervezetének elnöksége. első napirendei pontként hámosi sándor osztályvezető előterjesztésére megvitatták a pedagógus pályázati rendszer legutóbbi tapasztalatait. az elmúlt tanév végén együttesen 6,411 állást hirdettek meg, a közzétett munkahelyeknek mintegy harmada fővárosi, illetve megyeszékhelyi volt. a hirdetések harminc százaléka általános iskolai tanárt, 22 százaléka tanítót, 20 százaléka óvónőt, 16 százaléka pedig középiskolai tanárt keresett, a fennmaradó részben gyógy-pedagógusokat, gyermekfelügyelőket, ápolónőket, szakoktatókat kívántak alkalmazni.

az álláshelyeknek mintegy fele tehát általános iskolai volt. a pályázati kiírásokra a munkáltatókhoz mintegy kilencezer pályázat érkezett, 500 munkahelyre egyáltalán nem volt jelentkező.

a vidéki munkahelyek 13 százaléka-hoz biztosítottak szolgálati lakást. legtöbbet szabolcsban, pest, veszprém, nógrád és fejér megyében.

a munkáltatók jelentései szerint 1,700-2,000 állás maradt betöltetlenül annak ellenére, hogy sokhelyütt a juttatások mind-egyikét felkínálták.

a pedagógusképző intézményekben az elmúlt tanévben 3 100 hallgató végzett, számukra mintegy 4 000 állást kínáltak. a meghirdetett álláshelyekre a hallgatók 74 százaléka nyújtott be pályázatot, 806-an egyáltalán nem éltek ezzel a lehetőséggel. továbbra is legnagyobb gondot a bölcsészettudományi karon végzők jelentik, az idén mindössze 37 százalékauk élt a pályázati lehetőséggel.

az elnökség megállapította: az elmúlt évhez viszonyítva összességében növekedett a pedagógus munkahelyek iránti érdeklődés, és megnyugtató, hogy több hallgató vállalt pedagógus munkakört, mint korábban. gondot jelent, hogy a különböző intézmények az utasítások ellenére továbbra is meghirdetnek ugynevezett „fiktív állásokat”, vagyis olyanokat, ahol nincs tényleges elhelyezkedési lehetőség, mert a munkáltatónak már van jelöltje. igen sok esetben formális volt az igazgatói állások meghirdetése is.
/folyt.köv./

- 13 -

9.25/ok

M 905

v

bb.14./növekvő érdeklődésfolyt./ok

az intézmények sok esetben nem tettek eleget annak a kötelezettségüknek sem, hogy a pályázatok elbírálásának eredményéről az érintett hallgatókat, illetve az egyetemek, főiskolák tanulmányi osztályait értesítsék. mindez feleslegesen bizonytalanságot okozott. nehezíti a helyzetet, hogy az egyetemek, főiskolák egy része sem tájékozott kellően a hallgatók elhelyezkedéséről.

a pedagógusok szakszervezetének elnöksége ezt követően rózsza andrás osztályvezető előterjesztésére megvitatta az oktatási intézmények és a pedagógusok pályaválasztási, illetve pályairányítási tevékenységét. egyebek között az elnökség megállapította: ma már 3 500 általános iskolában, gimnáziumba működnek pályaválasztási felelősök. sajnos munkájuk rendszerint a „beiskolázás”, időszakára korlátozódik, s igen ritka, hogy hosszútávú pályairányítási munkát végeznének. pályairányítási feladataikhoz semmiféle rendszeres szakmai továbbképzésben nem részesülnek.

az osztályfőnököknek és a szaktanároknak hézagos az ismeretük a különböző pályák követelményeiről. gyakori, hogy a gyermekek pályaválasztása pusztán a túlzott szülői ambícióknak felel meg, és nem az adottságuknak, képességeiknek. a felvilágosító munka gyengesége is közrejátszott abban, hogy a munkás-parasztanulók száma a közép- és a felsőfokú oktatási intézményekben a kívánatosnál kevesebb.

még mindig kevés gondot fordítanak a pályaválasztási propagandára a különböző üzemek és vállalatok. ritka kivételnek számít heves és komárom megye munkahelyeinek példamutató, felvilágosító munkája a szakmunkások utánpótlására. sajnálatos, hogy a termelőszövetkezetek többsége semmiféle segítséget nem ad az iskolák pályaválasztási munkájához./mti/

...

bb.15. kihirdették az építészeti diplomadíj pályázat eredményét

t sb/mm/1e/ok -cz

1972. szeptember 28.

az építőipari tudományos egyesület és a magyar építőművészek szövetsége ideai építészeti diplomadíj pályázatának eredményét csütörtökön délelőtti hirdették ki ünnepélyes keretek között a technika házában. összesen 48 alkotást küldtek be a pályázók, s a bíráló bizottság véleménye szerint a megvizsgált tervek műszaki színvonala a tavalyinál magasabb volt.

/folyt.köv./

- 14 -

9.45/ok

NA 1005

bb.15./kihirdettékfolyt./ok

az ideai diplomadíj 1. fokozatát és 3 ezer forint jutalmat kapott tervéért benyó lászló, abkarovits józsef, simó lászló és kapitány józsef. a 11. fokozatot és 2. 500 forint jutalmat érdemelte ki öt pályázó, hatan pedig dicséretben részesültek./mti/

...

bb.16. párt-munkásküldöttség utazott a szovjetunióba

tr/ok -cz

1972. szeptember 28.

a szovjetunió kommunista pártja központi bizottsága meghívására győri imrének, a központi bizottság tagjának a csongrád megyei pártbizottság első titkárának vezetésével csütörtökön az mszmp kb. párt-munkásküldöttsége a szovjetunióba utazott. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren jakab sándor, a kb tagja, a párt- és tömegszervezetek osztályának vezetője bucsuztatta. jelen volt a.m. szorokin, a budapesti szovjet nagykövetség követtanácsosa./mti/

...

bb.17. megérkezett a piacokra a gesztenye

1 hz/tm/ok -cz

1972. szeptember 28.

csütörtökön 150 vagon áru érkezett a nagyvásártelre, 30 vagonnál több, mint az előző napon. burgonyából majd megkétszereződött, 4300 mázsa/3.50/, vöröshagymából majd megháromszorozódott, 1640 mázsa/3.80/, a felhozatal. többérkezett fejeskáposztából, 680 mázsa/1.60/, és kelkáposztából 185 mázsa/2.40/, 1s. megjött a karfiol-utánpótlás, 410 mázsát raktak ki ára 4 forint. lesz elegendő paradicsom, 250 mázsa/4.40/, és főzötök 100 mázsa, 2.40 forint. az izletes téli savanyúság alapanyagából, a céklából 90 mázsa érkezett, ára kilónként 2,40 forint. sárgarépából 94 mázsa/2.40/, gyökérből 180 mázsa/5.60/, zellerből 54 mázsa/5.60/ érkezett. bőséges a kínálat fejes-salátából: 25 000 fej, ára 1,60.

megfelelő a gyümölcsválaszték is. almából 5100 mázsa/5.80/, körtéből 100 mázsa/7.20/, szőlőből 390 mázsa/11.80/szilvából 370 mázsa/5.-/ várja a vásárlókat.

22. mázsa érkezett a sokak által kedvelt gesztenyéből ára kilonként 22 forint./mti/

...

10.20/ok

- 15 -

zöldpaprika 550 mázsa/7.60/ uborka 160 mázsa/4.40/

NA 1005

bb.18. orvosnapok somogy és zala megyében

vid/ok -cz

1972. szeptember 28.

csütörtökön délelőtt a siófoki bányászudulóban megkezdődtek a somogyi orvosnapok. a sorrendben immár tizenötödik somogyi orvostalálkozón a három nap alatt mintegy harminc előadás hangzik el. főként a diabétesssel kapcsolatos idült megbetegedésekkel, a diabéteszes érbetegségek műtéti kezelésével foglalkoznak. előadás hangzik el a cukorbetegség diétás ellátásának problémáiról, valamint a cukorbetegség terhesgondozásáról.

ugyancsak csütörtökön kezdődtek meg a zala megyei orvosnapok nagykanizsán a megyei kórházi és intézeti szakorvosai 3 napon át cserélik ki a gyógyításban elért tapasztalataikat. a zalai orvosok tudományos tanácskozásán előadást tartanak a pécsi egyes számú belklinikai és a hévízi gyógyfürdő kórház szakorvosai is.
/mti/

...-

bb.19. dózsa ünnepségek balassagyarmaton

vid/ká/ok -cz

1972. szeptember 28.

dózsa györgy születésének 500. évfordulóján négynapos ünnepséggel emlékezik névadójára balassagyarmat legfiatalabb oktatási intézménye, a dózsa györgy általános iskola. a rendezvények sorát csütörtökön dokumentumkiállítás nyitotta meg, amely a parasztháború történetét, vezérének életútját, tragikus sorsát mutatja be. pénteken szobrot avatnak: az iskola parkjában leleplezik dózsa györgy portréját, nagy géza szobrászművész alkotását. a dózsa-megemlékezés keretében a többi között uttörővetélkedőt, csillagturát rendeznek.
/mti/

..-

bb.20. nem megfelelőek a gyermekruházati cikkek méretei - neb vizsgálat csongrádban

vid/ká/ok -cz

1972. szeptember 28.

tucatnyi kereskedelmi és ipari termelő vállalatnál vizsgálták meg a csongrád megyei népi ellenőrök a gyermekruházati és a gyermekek ellátásával kapcsolatos más cikkek termelésével és forgalmazásával kapcsolatos tapasztalatokat. a sokrétű elemzés adatai alapján szorgalmazzák egyebek között az ipar és a kereskedelem kapcsolatának további erősítését, a gyermekruházati cikkek gyártási idejének rövidítését, a választék bővítését.
/folyt.köv./

- 16 -

10.55/ok

NA 1105

bb.20./nem megfelelőekfolyt./ok

a népi ellenőrök rámutattak arra, hogy a konfekcionált felső ruházati, valamint egyéb szövött és hurkolt kelmékből készült áruk méretei ma már nem megfelelőek. a gyermekek testmérete ugyanis az egészséges táplálkozás, a sportolás hatására jelentősen változott, ezért az ipari gyártásban alkalmazott mérettáblázatok módosításra szorulnak. a jelenlegi kamasz és bakris méreteket nem tartják megfelelőeknek. hiányolják a népi ellenőrök, hogy feles és ugynevezett duci méretekből az igényeknél kisebb mennyiséget gyártanak. a valóságos méretek közötti különbség miatt a szülők sok esetben kénytelenek felnőtt méretű ruházati cikkeket vásárolni és azokat méretre igazítani. általános tapasztalat, hogy a tizenkét éven felüli gyermekek jelentős száma felnőtteknek készült méretű cipőket visel. a népi ellenőrök rámutattak arra is, hogy a korszerű, tartosabb alapanyagokból készült cikkek mennyisége és választéka bővült. a kereskedelmi szakemberek rugalmasabban követik a divatváltozásokat természetesen, hogy a korszerűbb alapanyagokból készült cikkek ára magasabb. az indokolatlannak vélt drágítások miatt azonban előfordul árvíta a gyártók és a kereskedelmi vállalatok között. ez pedig gyakran késedelmes szállítást eredményez. az adott idénycikkek nem érkeznek meg időre az üzletkebe.

a népi ellenőrök a feltárt hibák megszüntetését célzó javaslatokat eljuttatják az illetékes felsőbb hatóságokhoz.
/mti/

...-

bb.21. új székházat kapott az ország első megyei közegészségügyi és járványügyi állomása

vid/ká/ok -cz

1972. szeptember 28.

csütörtökön, nyíregyházán megkezdtek a szabolcs-szatmár megyei közegészségügyi és járványügyi állomás újszékházának műszaki átadását. a két emeletes létesítmény építésére 14.5 millió forintot költöttek. az irodákon kívül ebben kap helyet a laboratórium és több kiszolgáló egység.

várhatóan még ez év végén beköltözhét új székházába az ország első megyei közegészségügyi és járványügyi állomása, amely 1954-ben kezdte meg működését, s eddig igen nehéz körülmények között dolgozott.
/mti/

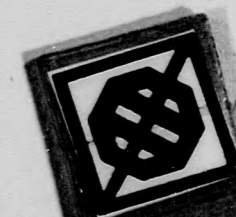
...-

11.03/ok

- 17 -

Lnyulánk leánykák számára nem kapható ruha. a gyártott és

NA 1115

bb.22. rendőrségi hírek

1 hz/pá/ok -cz

1972. szeptember 28.

szóváltás közben zsebkésével szivenszurta fodor sándor 25 éves husipari segédmunkás, szeresen Mihály 33 éves gépkocsivezetőt, a pest megyei rád községben, szeresen Mihály a helyszínen meghalt. fodor sándort a pest megyei rendőrfőkapitányság őrizetbe vette, s ellene eljárást indított.

a somogy megyei kerekiben szóváltás közben fejével febesújtotta férjét horváth ferencné 45 éves háztartásbeli. horváth ferenc 48 éves gépkocsivezető a helyszínen meghalt. a somogy megyei rendőrkapitányság előzetes letartóztatásba helyezés mellett eljárást indított az asszony ellen./mti/

...-

bb.23. nemzetközi barlangterápiai szimpózium budapesten

t kg/tr/ok -cz

1972. szeptember 28.

a gyógybarlangok levegője tisztább, mint a két-háromszor méter magasságban húzódó légrétegé - többek között ennek a természeti adottságnak a kiaknázásáról tanácskozik a magyar karszt- és barlangkutató társulat szervezte azon a négynapos szimpóziumon, amely csütörtökön kezdődött a budapesti palace szállóban. a tanácskozáson a nemzetközi barlangtani unió néhány tagországának szakemberei is résztvesznek - 8 országból csaknem 100 orvos, barlangkutató, klimatológus és fizikus vitatja meg a barlangok gyógyhatásával kapcsolatos kérdéseket.

egy barlang „előléptetését”, gyógybarlanggá hosszas vizsgálódás előzi meg - a levegő oxigén, nitrogén aránya, páratartalma a barlang falán megtelepedett gombatenyészetek és a csepekővek aprólékos elemzése után természetesen a klinikai hatás, a gyógytényező kimutatása szükséges. a gyógybarlang kalcium ionokkal telített levegője kedvező biológiai hatást gyakorol a tüdő szöveteire, ez szünteti meg a beteg panaszait.

a gyógybarlangok jelentőségét - mint a szimpózium résztvevői megállapították - a nagyvárosok egyre szennyezettebb levegője még inkább kiemeli. e tekintetben budapest fekvése sem szerencsés, mert a gyakran feltámadó szél a budai hegyeknek vágja a füsttel, korommal teli levegőt, aszomog elterül a város utcáin, s ingerli a járókelők légcsövét. ettől aztán gyakori az asztma és a hörghurut. jelenleg a jósvafői az egyetlen gyógybarlangunk, ott is évente alig néhány százan kereshetnek panaszukra orvoslást.

/folyt.köv./

11.20/ok

M 1125

- 18 -

bb.23./nemzetközi ...folyt./ok

a jövőben télen is fűthető szállodát építenek a barlang közelében, s belső terét is kitágítják, hogy a jelenlegi 50 beteg helyett egyszerre 70-80 asztmás kaphasson kényelmes elhelyezést.

kedvező eredményeket mutatnak a tapolcai tavasz barlang vizsgálatai, ezért tervbe vették kiépítését. ehhez a magyar alumíniumipari tröszt is segítséget nyújt, hogy a kohászatban dolgozók itt pihenhessenek.

a jövőben az ország sajátos adottságait kihasználva egyebek között a gellért-hegyi termál-tárót is a gyógyászat szolgáltatába kívánják állítani, ahol a magas páratartalom a 38-40 c. fokos hőmérséklet és a radioaktív sugárzás gyógyír az ízületi bántalmakra, a csuzra, reumára.

atanácskozás külföldi résztvevői előadásokon ismertetik a barlangterápiában elért eredményeiket. elhatározták; a földalatti gyógykezelésnek és kutatásnak a jövőben olyan egységes módszereit dolgozzák ki, amely elősegíti a nemzetközi együttműködést. /mti/

...-

bb 24. őszi lehalászás a szegedi tőgazdaságban

vid/um ká cz

1972. szeptember 28.

a szegedi állami gazdaság 2.300 holdas tőrendszereiben megkezdődött a két hónapig tartó nagy őszi munka, a lehalászás. tavasszal 53 vagon pontyot helyeztek ki és a tervek szerint ennek több mint háromszorosát fogják most ki. a jól indult idény kedvező befejezését hátráltatta a szeptemberi szokatlan lehülés. ebben a hónapban az állomány annyit sem gyarapodott, mint a meleg nyári időszakban három-négy nap alatt. az egyenkint átlagos súlygyarapodás szeptemberben a három dekát sem érte el. ennek ellenére a gazdaság szakemberei biznak abban, hogy sikerült megtermelni az előirányzott mennyiségű halhúst. a hatalmas túláncolatban nevelt 3 500 000 ponty mind mesterséges keltetésből származik. /mti/

..-

- 19 -

11.25/um

M 1130

felhasználható 14 óra után !!

bb 25. négyszázezer négyzetméter park szegeden

vid/um ká cz

1972.szeptember 28.

szegeden több mint négyszázezer négyzetméter belterjesen gondozott parkterület teszi szebbé a városképet, szolgálja a pihenésre vágyó emberek kényelmét. ezenkívül ötvenháromezer négyzetméteren épültek ki a játszóterek. a városi tanács csütörtökön tartott ülésén megállapították, hogy az idén a társadalmi szervek felhívására a lakosság sokban hozzájárult a város szépítéséhez, zöldterületeinek gyarapításához, a játszóterek felszereléseinek kiegészítéséhez és azok karbantartásához. egyebek között 7638 négyzetméter új zöldterület kialakításához járultak hozzá a társadalmi munkások. sajnos gyakran találkozunk olyan esetekkel is, amikor felelőtlen emberek rongálják a parkokat, összetörik a padokat és hintákat. a rongálókat nem mindig lehet tetten érni. ezt mutatja, hogy az idén ilyen okok miatt még csak nyolc esetben került sor szabálysértési eljárásra.

a tanács kéri a lakosságot, lépjen fel a károkozókkal szemben, óvják, védjék a közös tulajdont, a rongálásról azonnal értesítsék a hatóságokat. a tanács egyben felhívta a kerületi hivatalok vezetőit, hogy utak, gyalogjárdák építésére, a parkok, játszóterek gyarapítására, a társadalmi szervekkel közösen, szervezzenek újabb akciókat. /mti/

--

felhasználható 15 óra után !!

bb 26. magyar-szovjet barátsági nagygyűlés a zim salgótarjáni gyárában

vid/um ká cz

1972.szeptember 28.

a nógrád megyében megrendezett kemeroói hetek alkalmából a zim salgótarjáni gyárának ady endre művelődési otthonában csütörtökön magyar-szovjet barátsági nagygyűlést rendeztek. a magyar és a szovjet nép barátságának, együttműködésének történelmi jelentőségét szabó aladár, a z mszmp salgótarjáni városi bizottságának titkára méltatta. felszólalt a nagygyűlésen v.p. karagod, a kemeroói hetek alkalmából nógrád megyében tartózkodó kemeroói küldöttség vezetője is. /mti/

--

- 20 -

11.25/um

NA 1140

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l p o l i t i k a i k ü l ö n k i a d á s

1972. szeptember 28.

p o l g á r m e s t e r e k t a l á l k o z ó j a

bkk 1. újabb felszólalások az európai polgármesterek budapesti találkozásán

t hi-don/gg um cz

1972. szeptember 28.

csütörtökön újabb felszólalások hangzottak el az európai fővárosok vezetőinek budapesten, a magyar tudományos akadémia kongresszusi termében rendezett tanácskozásán, szépvölgyi zoltánnak, budapest főváros tanácsa elnökének megnyitó szavai után először v.f. promiszlov, a moszkvai városi tanács vb -elnöke kapott szót, aki a modern városépítés alapelveit ismertette. részletesen szólt moszkva általános fejlesztési tervéről, amely 25-30 évre szóló programot foglal magában, de egyes vonatkozásokban még előbbre tekint. a nagyszabású program különös gondot fordít a város jövőjének kialakításában fontos szerepet játszó üzemek fejlesztésére. a mostani, kilencedik ötéves tervidőszakban az ipari termelés növelésére csaknem hétmillió négyzetméter alapterületű létesítményt helyeznek üzembe, két és félszer annyit, mint a megelőző ötévben. az ipari üzemek és egyéb termelő egységek jobb elrendezésére, ésszerűbb telepítésére a fővárosban 65 termelési zónát jelölnek ki. a város különböző körzeteiben szétosztott kisebb üzemeket összevonják és az említett termelési zónákba telepítik.

/folytmtköv./

- 1 -

9.22/um

NA 925